

ÂMEDÎ GALİB EFENDİNİN MURAHHASLIĞI

ve

PARİS'TEN GÖNDERDİĞİ ŞİFRELİ MEKTUPLAR

İ. Hakkı Uzunçarşılıođlu
Balıkesir Saylavı

On sekizinci asır sonlarında siyasî hayata atılarak Türkiyede yetişen Devlet Adamları arasında iyi görüşü ve düşünüşü, cerbeze ve ihatası, ecnebi mehafilde yaptığı sempati ile yüksek bir mevki sahibi olan Mehmed Said Galib Efendi [Paşa] nin hayat ve icraatını burada uzun uzadıya yazacak değilim; kendisinin oldukça etraflı surette tercümei halini 1925 te (Karesi Meşahiri) isimli eserimin ikinci cildinde neşretmiştim; bu makalemde Galib Efendi'nin nasıl yetiştiğini kısaca anlattıktan sonra anın Paris murahhaslığına âit şimdiye kadar neşredilmemiş olan bazı mühim vesikaları neşrediyorum; Bu vesikalar, hazinei evrak dosyaları arasında bulunup Galib Efendinin Fransa siyasetiyle Fransız siyasilerine, Hariciye Nazırı Taleyran'a ve ozaman baş konsül olan Bonapart'a ve anınla görüşmelerine dair mühim malûmatı ihtiva etmektedir. Galib Efendinin şifreli tahriratları, Fransanın şarkta ve bilhassa Osmanlılar üzerinde yaptığı tesiri, Fransanın oynadığı rolü ve Taleyranın kararsızlığıyla âllaklığını, Bonapartın vaziyetini ve hülâsa o zamanki Fransız siyasetini dikkate şayan bir şekilde izah etmektedir. Galib Efendinin şifreli yazılarının ekserisi eski kullandığımız rakam iledir ki son zamana kadar mevcut idi; şifrelerin bir kısmı da hufu cifriye ile yazılmış olup anın da bir fotoğrafı makalenin sonuna konulmuştur.

Galib Efendinin gönderdiği bu şifreler hükümet merkezinde açılıp yazıya çevrilerek Sadrazam tarafından hükümdar Selim III. e arz ve takdim edilmiş ve icabedenlerinin üzerinde hattı hümayun ile işaret olunup direktif verilerek yine geldiği yere yani Sadaret vasıtasile Divanı Hümayun Kalemine iade olunmuştur.

* * *

Mehmed Said Galib Efendi, Sadaret [Başvekâlet] Mektubi Kalemi Başhalifesi iken 1774 te vefat eden Ahmed Efendinin oğludur. Babası öldüğü zaman on yaşında idi; kıymetli devlet adamlarından olup Reisülkitap, Sadaret Kethüdalığı gibi mühim Devlet hizmetlerinde bulunmuş olan Abdullah Berrî Efendi tarafından himaye olunarak tahsil ettirilip babasının kalemine devamı temin olundu; Galib Efendi daha sonraları terakki ederek 1798 de Âmetçi oldu; ordunun Mısır seferine hareketi üzerine Galib Efendi Ametçi vekili yani Rikâbihümayun Âmetçisi olarak İstanbulda kaldı ve beş sene kadar Âmetçilik yaptı.

Galib Efendi bu hizmette iken makalemize esas olan Fransa ile Türkiye arasında Muahede aktetmek üzere Paris'e gönderildi [1802 Nisan] . bu Muahedeyi imzaladıktan sonra İstanbula avdet edince büyük tezkereci ve Vasıf Efendinin yerine 1806 da Reisülküttab oldu; bu hizmeti devletin buhranlı zamanına tesadüf etmişti; Ruslar ile mükâlemeye memur edildi; Selim III. ün ıslahatına taraftar olduğundan bu hükümdarın saltanattan ıskatı üzerine Alemdar Mustafa Paşanın himayesi sayesinde mürteciler tarafından öldürülmekten kurtuldu; 1808 de ikinci defa Reisülkitap olup daha sonra Sadrazam Kethüdalığına tayin edildi ve 1812 de Bükreş Muahedesini imzaladı; 1814 iptidasında üçüncü defa Reis oldu: Daha sonra kendisini istirkap eden meşhur Halet Efendinin darbesiyle azl ve nefyedildi ve arası biraz geçince İstanbula gelmemesi için vezirlikle vali tayin olundu.

Mehmed Said Galib Paşa: devam etmekte olan Mora isyanının, askerin intizamsızlığı yüzünden uzun müddet bastırılmaması üzerine Sadrazam tayin olunarak Mora işinin halledilmesi kendisine havale olundu; Avrupadaki siyasi cereyanlara vâkıf olan Galib Paşa Devletlerin bir müdahale kapısı açmalarının önünü almak için bu işi Mısır Valisi Mehmed Ali Paşanın başına doladı; Mısır valisinin Avrupa talimi görmüş olan muntazam Cihadiye Askeri vardı; bu sayede Mora işi bir müdahaleden evvel halledildi; bu ise Yunanlıları teşvik ve tahrik eden devletlerin işlerine gelmedi. Maskeyi atmaları üzerine tarihte meşhur olan Navarin vak'ası meydana geldi.

Galib Paşa 1824 Sonunda sadrazamlıktan azledildi ve son olarak Erzurum vali ve saraskerliğinde bulunup Rusya harbi sebebiyle 1828 de Hükûmeti ikaz yollu yazdığı mütalealar hoş görülmediğinden azlolunup vezirliği de ref'olunarak Balıkesire nefyedildi. Galib Paşa buraya geldikten az sonra 1829 senesinde altmış beş yaşında vefat etti.

Galib Paşa, kısa boylu, güler yüzlü, terbiyeli, halim ve müdekkik olup kalemi ve idaresi güzeldi. Memuriyet hayatını pek temiz ve lekesiz olarak geçirmiştir, en karışık siyasi meselelerde bile kat'iyen telâş göstermiyerek vakıfâne ve vakurâne hareket ederdi, devletçe yapılan ıslahat yüzünden iki defa ölüm tehlikesi geçirmiştir.

Galib Paşa Türkiyede yarım asırdan fazla süren Mustafa Reşid Paşa Siyasi mektebinin banisidir. Galib Paşa, Dahiliye Nazırı meşhur Pertev Paşayı ve o da Mustafa Reşid Paşayı yetiştirmiştir ki Âli ve Fuad Paşalar bu mektebin zamanına göre en müm-taz iki siyasîsidir.

Galib Paşa uzun uzadıya söz söylemez fakat söylediğini ve-ciz söylerdi; hattâ bir mükâleme meclisinde Rusya ve Avusturya murahhaslarının iki, üç sahifeyi ihtiva eden sözlerine muciz (موجز) ve mukni مقنع müdafaalar yaparak on beş kelime ile bu murahhas-ları ilzam edivermiştir ki bu, ihata ve zekâsına delâlet eder.

Son Osmanlı Sadrazamlarından küçük Said Paşa merhum Av-rupaya murahhaslık veya sefaretle giden devlet adamları içinde en ziyade Galib Efendiyi beğenip sefaretnamesinin müdekkikane yazıldığını ve kendisinin siyasi ve edebi tarihimizde mümtaz bir mevki sahibi olduğunu söylemektedir. [1]

Kalemine, zekâ ve iktidarına mağrur ve adam beğenmekte pek müşkülpesent olan Said Paşanın, Galib Paşa hakkında takdiri tam ye-rinde olup tarihi vak'alar, siyasi hâdiselerde bunu teyit etmekte-dir.

Osmanlı Hükûmeti, Avrupa cemiyeti düveliyesine (جمیعت دولیه) gir-medem evvelzaman zaman Avrupaya fevkalâde sefirler göndermiş tir. Bunların mecmuu on sekiz olup on dördü sefaretname yazmıştır. Bu sefaretnamelerin içinde en kıymetlisi ve vâkıfane yazılmışı Galib Efendinin sefaretnamesi isede maalesef noksandır. Henüz tam bir nüsha elde edilmemiş veyahut merhum Galib Paşa sefa-retnamesini tamamlamağa muvaffak olamamıştır. Bu noksan sefa-retname (Sefaretnamei Amedi Galib Efendi) başlığıyle Edebiyatı Umumiye Mecmuasında neşredilmiştir. Benim hazinei evrak ka-yıtlarından çıkardığım şifreli vesikaların siyasi olmayıp sırf Parise kadar olan seyahate teallûk eden noktaları Galib efendinin nok-san kalan sefaretnamesini ikmal edebilir.

* * *

Şimdi Galib Efendinin murahhaslıkla Parise gönderilmesinin sebebine gelelim :

Malûm olduğu üzere 1798 de Bonapart anî olarak Mısırı işgal

[1] Edebiyatı Umumiye Mecmuası No. 8. Said Paşanın bir mektubu.

etmiş ve daha sonra Suriyeye yürüyüp Akkâ (كع) önünde muvaffak olamıyarak Kahireye avdet etmişti; Osmanlı Devleti Mısırı geri almak için kara ve denizden kuvvet sevkettiđi sırada Fransızların hasmı olan İngiliz ve Ruslarla da ittifak etmiş ve Neticede Fransızlar Mısırı tahliyeye mecbur kalmışlardı.

Fransızların Mısırı işgali İngiliz Fransız muharebesi icabı idi. Mısırın Fransızlar tarafından tahliyesinden sonra yorgun düşen ve birbirlerine galebe çalmaktan ümitlerini kesen her iki Devlet müsâlâhaya yanaştılar. Maamafih Bonapart, İberik ve İtalya yarımadalarındaki muvaffakiyetleri dolayısıyla Avrupa muvazenesinde galip mevkiinde bulunmakta idi; nihayet Londrada iki Devlet arasında sulh akdi esasları kat'î surette takarrür ettikten sonra maddelere ait teferruatın sonra ayrıca başka bir yerde tesbiti kararlaştırılmıştı.

İşte bu suretle 1801 teşrinievvel başlarında Londra'da muahedenin esası imza edilmişti. Bu esas maddelerden birisi de Mısırın Osmanlılara terki ve Türkiye arazisinin harpten evvelki halde kalması idi [1] bundan sonra teferruata ait kısımların da (Amyen) şehrinde toplanacak mükâleme meclisinde görüşülmesi tensip edilmişti.

Ahitnamenin (Amyen) de müzakeresi esnasında İngilizler, Türkiyenin de Murahashlığını yapmak istedilersede Türkiye buna muvafakat etmedi ve Murahashğa dört, beş seneden beri Pariste Sefir bulunan ve Mısır meselesi üzerine İstanbulda tevkif edilen Fransa elçisine mukabil göz hapsine alınan Esseyid Ali Efendiyi tayin etti.

Halbuki Türkleri İngilizlerden ayırmak istiyen Bonapart, Londra sulh maddeleri görüşülmeden evvel Esseyid Ali Efendiye yine eskisi gibi Sefir muamelesi yapmış ve hattâ 1801 senesi Teşrinievvelinin dokuzunda yani Londra esasının takarrurundan bir hafta sonra Ali Efendi ile Fransa Hariciye Nazırı Taleyran arasında Londra esasından ayrı olarak Pariste mustakil bir muahedenâme imzalanmıştı.

[1] İngiliz Sefiri tarafından Londra esaslarını havi şartname Babıâliye takdim edildiđi zaman Sefir, taktirinde Osmanlıları minnettar bırakmak maksadiyle gúya İngiliz Kralının hayırhah (خيرخواه) Müttefiki olan Türkiyenin mülki mesalihini iltizam ve Mısırın tahliyesi için sair yerlerde zaptettiđi memleketleri bile iâdeye muvafakat eylediđini beyan etmişti [Hazinei Evrak dolapı sandık 40] halbuki İngilizlerin şimdilik Bonaparta kat'î galebeden ümitlerini kestikleri için muahede akteyledikleri malúmdur. İngilizler bu muahede ile Fransa İspanya ve Felemenk'ten aldıkları yerleri iade ve Maltayı da Şövalyelere terketmekte idiler.

Bu yeni Muahede mucibince Mısır kıtası tamamen Osmanlı Devletine iade olunacak ve Türkiye arazisi harpten evvelki halde bulunacak, Devletialiyeye her hangi bir devlet hakkında müsaadekârlıkta bulunursa Fransa hakkında da aynı müsaadekârlığı yapacak, yediada (Cezairi Seb'a جزائر سب) Cümhuriyetinin mevcudiyeti Fransa tarafından tasdik olunarak bunun nizamının muhafazasını Fransa tekeffül edecek ve Garp ocaklarının Fransa Tüccar gemilerine taarruz etmemeleri için bu ocaklarla Fransa arasında mukavele imza edilecekti.

İngilizler, Türk davasının kendileri tarafından deruhte edilmesinin reddi ve Paris şehrinde Türkiye sefiriyle Taleyran arasında imzalanan münferit muahedeye itiraz ile Mısır Cezair ve Yediada işinin zaten Londra Ahitnamesinde mevcut olduğunu söyliyerek ayrıca bir murahhas tayinini ileri sürdüklerinden yukarda yazdığımız gibi Amyen Mükâlemesine Paris Sefiri Ali Efendi memur edilmişti.

Bonapart, Türklerle İngilizleri birleştirmemekte ısrar ile Ali Efendinin murahşahlığını kat'iyen tanımadığı gibi anın (Amyen) e gitmesine bile mümaneat etmişti, hattâ Taleyranın Reisülküttab'a gönderdiği mektupta, Fransa Cümhuriyetinin Devletialiyeye ile başkasının tavassutu olmaksızın musaleha talebinde olmasına mebni münferit Paris Muahedesinin tasdikı isteniyor ve hükümet tehdit ediliyordu[1]. İngilizler ise Londra kararının esas tutulmasında ısrar eyliyorlardı [2].

Türkiye hem müttefiki olan İngilizlerle Rusları gücendirmek — Çünkü İskenderiyye henüz İngilizlerin elinde ve yediada-

[1] Taleyran Reisülküttab'a gönderdiği bu mektupta (Elhaletühazihî الحلة عهده) Konsolosu müşarünileyh[Bonapart] Ali Efendiyi Amyen meclisinde kabul eylememesi mücerret devleteyn beyninde tam ve halis bir musalehanın akdi matlubu olup mademki emrimusaleha Devletialiyeye ile bizzat ve ecnebi bir devletin nüfuzu dahil olmıyarak tanzim olunmağa tam ve halis addolunmadığındandır) demiş ve bundan başka Bonapartın ağzından da eğer münferit muahede yapılmazsa Fransanın Sicilzeteyn memleketindeki Askerinin Boğazı geçip Rumeliyi veyahut Türkiyenin ahar tarafını zaptedebileceğini söyliyerek Devleti tehdit eylemişti (Hazinei evrak vesikaları) hattâ Sefir Ali Efendi 15 Eylül 1216 [1802 Mart iptidası] tarihli tahriratında Bonapart ile yaptığı bir mükâlemede Amyen'e varıp orada müttefiklerin rey ve imzalarıyla işe başlamak lâzım geldiğini söylediği zaman Bonapart : (Sizin Amyen'e gitmenize hacet yoktur; biz Devletialiyenin şanının âlâ olduğunu isteriz musalehanın müstakillen müzakere ve tanzimi bu tarafta olmalıdır) demiş. Ali Efendi ise (benim usulü memuriyetim müttefikler marifetleriyle Amyende musalehayı tanzim etmektir) diye ısrar eylemiş ve nihayet bu iş Galib Efendiye havale olunmuştur (Hazinei evrak vesikaları dolap 2 sandık) 35.

[2] Cevdet tarihi C. 7 S. 139 ilâ 142.

da Ruslarlarda idi — ve hem de Avrupada siyasi mevki ve nüfuzu artan ve İtalyadaki kuvvetleriyle Rumeliye taarruz etmesinden korkulan Fransayı elden kaçırmamak istiyordu. Padişah, Askeri islahat için bilhassa Fransızlara mütemayildi. Bundan dolayı hükümetçe her iki tarafı memnun bırakacak surette birmuahede akdi için işgüzar bir devlet adamının murahhas olarak gönderilmesi lâzım geldi ve bunun için de o tarihte Rikâbı Hümayun Âmetçisi [1] bulunan Galib Efendi bizzat بالتذات Selim III. tarafından Murahhas tayin edildi [2] bundan bir iki gün sonra Hükümdar Babıâliye gelip harici siyaset hakkında tekrar görüşüldükten sonra Galib Efendi'ye huzurunda hıl'at giydirmişti [3].

Galib Efendi (Zilkade 27 Sene 1216) da yani 1802 Mart ayının sonunda kara tarikiyle İstanbuldan hareketetmiştir; Galib Efendi İstanbuldan itibaren Peşteye kadar yollardaki haller, görüştükləri

[1] Âmedi, veya Âmetçi; Divanı Humayundan hükümdara arz edilecek tahriratı Sadriâzam veya vekilinin mühürle mühürledikten sonra Saraya göndermeğe memurdur. Emri altında Âmedi kalemi vardı. Âmetçi devlet esrarına vâkif olup Sadriâzam sefere memur olsa Âmetçi de beraber gider ve yerine Rikâbı Hümayun Âmetçisi denilen bir vekil tayin edilirdi. Galib Efendi, Murahhas tayin edildiği zaman vekil idi; ordunun Mısır seferinden avdeti ve İstanbula yaklaşması üzerine asâleten Âmetçi oldu. Âmedi kalemi devletin gizli tahriratını sakladığından Selim III. ün koyduğu nizam üzerine buraya memur edileceklerin tayinleri bizzat hükümdarın müsaadesine mütevakıftı.

[2] Edebiyatı umûmiye mecmuası N. 8 S. 145

[3] İngiliz Elçisi Paris Sefiri Ali Efendinin Pariste imzaladığı münferit muahedeyi tanımyarak Londra esasına göre muahede akdini istiyor ve Babıâliyi tehdit eyliyordu; hattâ Elçi bir gün Babıâliye gelip bir takrir vermiş ve bunda: (Eğer Devletialiyeye Paris esasını tasdik ederse; İngiltere Kralı kendisini ukudu, ittifaktan âzadebileceğini ve kendisi dahi müttelik Elçiliği suretinden istifa edeceğini) bildirmişti. Bunun üzerine Sadaret Kaymakamının riyasetinde [Sadrazam Mısır seferinde idi] Bu mesele uzun uzadıya görüşülerek her iki tarafı tatmin için müstakil bir murahhasın gönderilmesi kararlaştırılmış ve bu müzakere neticesi hükümdara arz olunmuştur. Selim III. bu arz tezkeresinin üstüne şunu yazmıştır:

(Kaymakam Paşa; vakıâ واقعا) adam gitmekten gayri tedbir yoktur; geçen gün Atif Efendinin [Sabık Reisülküttab] gitmesini lisana almıştım, sonradan mülâhaza eyledim münasip görmedim uymaz; imdi Âmedi Efendi [Galip Efendi] aslından mükâlemelerde bulundu ve hâlâ maslâhat içindedir, dirayetli Âdemdir, gayet münasiptir murahhas tayin eyledim; münasip paye ve harcirah verilüp üç günedek azimet eylesün, Hakteâlâ حق تعالی tevfik versin; maddenin ne kadar cesim [Ehemmiyetli] olduğunu ve nezaketini kendi bilür, göreyim anı; İngilterelu, biz varınca musalihaları tekml ederler ise mülâhazasıyle tasdikname ve ruhsatname misillu iktiza eder zannolunur senedat var ise hafiiyen Galib'e verilse iktiza eder ise ibraz eder idi.) [Hazinei evrak dolap 1 sandık 40 hat numarası 24].

kimseler ve gezüp gördüğü yerler ve seyrettiği Tiyatrolar hakkında noksan kalan Sefaretnamesinde pek veciz malûmat veriyor. Galib Efendi'nin hükûmet merkezine gönderdiği ilk mektupların - Siyasi kısmı hariç - bir çok yeri seyahatinden bahs etmekte olup Sefaretnamesindeki noksanlığı doldurabilir..

Neşrettiğimiz mektuplarda gerek Türkiye ve gerek Avrupa ahvaline ve o zamanki Fransa siyasetine dair çok şayanı dikkat şeyler yazılmış olduğundan bunlar hakkına ayrıca izahat vererek mektup mündericatını tekrar etmek istemiyorum.

MEKTUPLAR

I

Türkiyenin Nemçe hududundan Peşte, Beç [Viyana] tarihiyle Istrazburga hareket:

Kâğıdın üstünde sol tarafta Sadrazamın kırmızı mürekkeple derkenarı :

[Pariste olan Âmedi Efendi kullarının “Beç,, e ve andan Parise vürudunu müş’ir mukaddem tahrir edüp bu defa gönderdiği hurufi mahude ile [Şifre] kaimenin قائمه [tahrirat] mealidir emir ve ferman menlehülemir من له الامر hazretlerininindir] .

Müsteinen billâhitealâ Asitaneden مستديناً بالله تعالى آستانه دن beru saharı ve feyafide devan دوان و فیا قده حصارى olarak şehri Zilhicetüşşerifenin yirmi dördüncü günü [1802 Nisan sonuna doğru] Nemçe Devleti hududuna vüsul ve ferdası(Sebin) kasabasına duhul ile acâleten azimet için menzil bargirleri tedariki esbabının istihsaline sarfı makderet olunmuş ise dahi postalarda bargir gayet kalil ve kariyelerden cem’i murad olunsa her bir postada ikişer, üçer saat tavakkufa muhtaç olacağı ve bazı mahalde arabalara öküz koşulmak dahi icap edüp teenni iktiza edeceği Sebin Cenaralı tarafından ihbar olunmaktan nâşi mebaliği külliye ile kira araba ve bargirleri isticârına mecbur olduğuma binâen buna dahi Ceneral ve gayri kimesne müdahale edemeyüp rıza رضا pazarı olduğundan iki günden evvel tedarik ve tehiyyesi bir veçhile mümkün olmadığı ve bu suretle Sebin’den dahi hareket olunduğu mukaddemce tahrir ve iş’ar olunmuştu. İşbu Sebin kiracılarının hayvanları indlerinde عندلرندم nefislerinden muhterem olduğundan çok sıkmamak ve günde bir kaç kerre Şa’ir شعر ve kiyah كياه vermek ve hılâfı mutadyem üzerine yolda su bulunan yerlerde durup sulamak misillü teahhuru mucip harekâtlarından ve cebir ve tehdit elden gelmeyüp diledikleri gibi hareket ve yem ve su mahalleri bulduğu gibi bilâ suâl dilhahları دلهامه üzre tevkife mübaderetlerinden alimallahütealâ

ile عذاب دون و هزار تکالیف çektiğim azabı derûn ve hezar tekellüfat علم الله تعالى iki konağı bir edince vaki olan miheni عن گûna gûn derecei tariften birun olmağın Sebinde alınan defteri muteber mucebince yüz otuz saatlik mahal olup altı bargirli Hinto ile bazen seri gidilmek mümkün oldukça on saatlik mesafesi altı saatte alınmak kabil olan ve ekseri saati saatine mukabil gelen rehirast ودراست (Peşte) kasabasına ledelvürut لدى الورد Sebin kiracıları andan ileri gitmeyüp mukavele ol mahalle kadar olduğundan Peşteden (Beç) e kadar yine posta bargirleri bulunmamak cihetiyle kira araba ve bargirlerinin ol tarafta dahi tebdil ve tedariki, zaruri bir az vakte muhtaç olup Sebin kiracıları gibi yolda eza ve tehir olmamak için eyyamı azimetin mukavelesine ikdam olundukta Hinto[Araba]saati olmak üzere Peşteden Beçe kadar otuz altı saatlik mahalli dört günden evvel katedememekte posta kiracıları ısrar eylediğinden naçar olveç وچه ile tanzime ibtidar ve Beçte, bu madde için Sebin ve bu Peşte'den ziyade tevakkuf iktiza edeceği haber alınmak hasebiyle Beçte olan maslahatgüzarı devletiâlîyye Tibalto'ya ileri kâğıt tisyar ve ne veçhile olur ise, Beçten hududa menzil ile azimetimiz suretini istihsal ve menzil bargirleri ol taraflarda dahi bulunmak mümkün olmadığı halde naçar kira ile tanzim idüp lâkin gayet çabuk götürmek üzere kiracıları itma ile mi olur gayrı güne mi olur Beçe vurudumuza kadar tehiyye hususuna sâyi bihümal eylemesi tahrir ve iş'ar olunmuş ise dahi tanzime muktedir olamadığından çakerleri Beçe ledelvürut menzil hususuna ihtimam edip Beçden sonra dahi her postada bargir bulunmayacağı haber alındığından لایلاچ ولاج yine kiraya mecburiyet hasıl olundukta Beç kiracıları, Beçten Fransa hududu olan İstrazburg'a on altı günden evvel götürmeyeceklerini kat'i ifade etmeleriyle çakerleri ise Amyen Musalâhasının hitamı takribiyle bir dakika evvel Parise vusule mümkünü olsa Tayeran طیران etmek derecesinde kemali acele üzere olduğundan Beçte Umuru Hariciye Nazırı Kopenzel marifetiyle sürati azimete vesile bulmak suretine teşebbüs olunup postalarda bargir cem ettirilmek üzere hududa kadar tenbih olunmak maddesini kemali iltizam ile iltiması havi Tibalto tarafından mahsus tahrir ita ve Asitaneye sefaretle memur olan İstermer'e, (استمر) dahi mahsus haber isra اسرا olduğuna esnada mersum İstermer mülâkat için canibi çakeriye gelmekle Beçe vusulü bendegiden bir kaç gün [evvel] Nemçe İmparatoru Brazburg cemiyyetine gitmiş olduğundan mezbur Kopenzel, çakerlerinin Beçe duhlüm hilâlinde ol tarafa gitmiş olmak hasebile bazı mültemesatım olur ise tanzim etmesini mersum İstermere sipariş etmiş olduğunu

ledelbeyan çakerleri dahi menzil bargiri maddesini ifade ile bundan gayrı iltimasım olmayıp bunun tanzimi mucibi memnuniyet olacağını beyan ettiđine mebni mersum İstermersai می edeceğini inha ve bizim devletimizde bazı mahallerde geçit resmi âdeti vardır ve gümrükçüler eşyaya müdahale eder; galiba size yolda bunlar zahmet vermişlerdir bundan ileride böyle nesne olmaması dahi tenbih olunacaktır deyu inba etmekle hele güçle posta bargirlerle gidilmesine karar verilip lâzım olan arabalar tarafı çakeriden iştirâ ve bunlar için Beçte iki günden ziyade kalmayıp muharremin on yedinci günü hareket olundu.

Çakerlerinin Beçe vusulüm günü Fransalunun celbi hatırına mukaddime olmak üzere Beçte mukim Fransa elçisi Şampani ile mülâkatı ihtiyar edip beynessüfera, kaidei ikramiyeden olduğu veçhile iptida maiyyeti çakeride olan kâtip kulları tarafı Devleti-aliyyeden maslahatı hayriyye için Parise memuriyetimizi ihbar zeminiyle resmen elçii mesfura tisyar ve kendisile mülâkata hahişimiz izhar olunup badehu elçii mersum dahi resmen serkâtibini tarafımıza irsal ile ferdası hanesinde team etmek yahut kahve ve dondurma tenavül eylemek üzere azimetimizi iltimas etmekten naşi teamdan itizar birle ertesi gün mersumun hanesine varıldıkta kahve ve dondurma ve günagün şekerleme ve meyva çakerleri için mahsus tehiyye etmiş olduğundan kemali mahzuziyetle vafir ikram ve sizin memuriyetinizi havi tahrirat ile Parise giden terceman Aleksanın Parise bugünlerde vüruduna binaen sizin zuhurunuza müterakkip oldukları cümhur tarafından bana yazılmıştır; bir an akdem vusulünüzden mahzuz olurlar diyerek dostluđa dair biraz kelimat bast ve ifham itmekle çakerleri dahi acâleten azimete niyetimizi ve beyneddevleteyn zuhûr eden münafese bürudetten madut olmayıp ârizai cüz'iyeye kabilinden olmak hasebiyle saffeti canibeyn muktezası üzre evvelkiden muhkem olacağı cevaplarından sonra huduttan Parise kaç günde varılmak mümkün olacağı sualleri ve biraz dahi âfakî sohbet esnasında Elçii mersum, hanem küçük olduğundan uymadı yoksa sizi burada misafir edüp Beçten gidinceye dek ikram eder idim; olduğunuz Lostaryede bir müddet ben dahi oturdum sıkıntılı olduğunu bilirüm, lâkin hanemin tahammülü olmadığından burada dahi zahmet çekmenizi mülâhaza ettim demekle çakerleri dahi teklifimiz yoktur, Beçte çok eğlenecek deđilim bir an akdem mahalli memuremize varup maslahatımızı itmam arzusundayım; Elçi Beyin bu veçhile izharı mevalatından memnun oldum diyerek avdet birle ferdası Elçii Mersum dahi resmen ol-

duğum Lostariya'ya gelüp icrai resmi mukabele etmek cihetiyle kendusunin tarafı çakeriye tekellüf üzere ikramına filcümle mukabele olmak üzere Asitanede carî olan resim gibi mevcut olan mücevher hokka ve zarflar ile tatlı ve kahve ve şerbet ve buhur resmi (ile) yolcunun ikramı bu miktarla olabilür deyu itizar ile icra ve Beçten hareket üzere olduğumdan kendusile veda olunmağla Elçii mersum çakerlerinin muamelemden memnun olduğundan hareketi bendegi hilâlinde dahi tekidi ikram için İkinci Sır Kâtibini tarafı çakeriye gönderüp tekrar istifsarı hatır ve Fransa Cümheriyetinin mevalatına dair bir az kelimat beyan etmekle canibi acizanemden dahi iktizasına göre ecvibeî lâyika ile iade olunduktan sonra yine mukabele zımnında maiyyeti çakeride olan Fransa tercemanı Frankini vesatatile Elçii Mersumun bu güne ikramından kemali mahzuziyet haberi kenduye tesyir kılındı; ve Beçte oldukça rükûb için Hintu lâzımdır deyu Elçii Mersum mahsus kendu Hintu yını [Hintosını] tarafı çakeriye tayin edüp Beçten harekete kadar anınla keştüğüzar كشت و كندار ve badehu hanesine iade olundu.

Fransa Elçisi Mersum ile hasbeliktiza mülâkata mebni müttelik devletler olan Rusya ve İngiltere devletlerinin Beçte olan Elçilerile dahi mülâkat hususî mesfur Tibaltonun Beç kaidesini bilmesi cihetile kendusile müzakere olundukta bu tarafın kaidesi muktezasinca anın ile mülâkat yahut haber irsaline mecbur değilsiniz zira siz Beçe memur olmayup mahalli ahara gitmek üzere buradan mürur cdecek olduğunuzdan iktiza etmez; Françe Elçisile mülâkatınız Françe Cümhuruna memuriyetinize mebni lâzımdır; bu hususta bir güne kal ve kıyl olmaz, olur ise ben mes'ul olayım deyu Tibalto söylemiş ise dahi müttelik Elçileri olduğundan hariç ez resim خارج از رسم tatyip için mülâkata karar verilüp kendulere varılacağı beyaniyle Rusya ve İngiltere Elçilerine haber gönderildikte ikisi dahi hanelerinde bulunmayup Beç haricinde birer mahalde ziyafette oldukları haberi varid oldukta İngiltere Elçisi hanesine vürud ile agâh oldukta canib çakeriye badelasır بعد المصمر ademini gönderüp çakerlerinden haber verudunda hanesinde bulunmadığı itizarından sonra kendusu olduğum mahalle gelmek üzere ertesi gün bir vakit tahsis olunmasını iltimas etmekle tayin olunan vakitte gelüp mülâkat olundukta mersum, bu bendeleri Asitanede iken Beçte olan İngiltere Elçisi müstakar olmayup anın avdetiyle yerine gelmiş olan Paze nam Elçi olduğu [iki kelimelik yer açık] ve zatında sadedil kimesne idügi hasebiyle nezdi bendegiye gelüp oturduğu gibi suali hâtır etmeksizin ve kahve içüp

meclis tahliye olunmaksızın heman def'aten Amyen Muahe-desini ifadeye başlayup İngiltere Devleti Devletialiyeye maslâ-hatını terk etmiyerek Amyen şurutunda şöyle yazmıştır. Françaluya böyle demiştir diyerek etba جمع müvacehesinde alenen beyana başladıkta maiyyeti çakeranemde olan Françe ter-cemanı Frankini dahi Elçii mersumun vürudunde nezdi benedeğide bulunmuş olduğundan Elçii mersumun ademi mülâhaza ile Fran-salu hakkında bir şey söylemesinden ihtirazen odadan çıkup çä-kerleri dahi etbaı defi birle tahliyei meclis edüp Bükreşten hare-ketimde Amyen şurutu tercemesine vakit olmadığından Eflak Voy-voda'sına gelen gazeteden tercemesini çıkarup canibi acizaneme iriştirmesi Voyvodai mumaileyhe sipariş olunmak takribiyle Bükreş-ten çıktığımdan üç gün sonra Veradan eriştirmiş olmakla keyfi-yet malûmî benedeği olduğundan Elçii mersuma cevaba başlayup Am-yen şurutunu görmüş olduğumdan malûmdur: Vakîâ Devletiâliyye maslahatının dahi idhalini İngiltere devleti iltizam ile icrayı mukte-zayı ittifak eylemiş. Devletialiyenin bâisi باعث mahzuziyeti olacağı zahir; biz dahi maslahatı hayriyye için Parise memur olduğumuzdan bimennihitaâla بمسئالتی Devletialiyeye Ahitnamesini dahi azvakitte itma-meylememiz memuldur, kaldı ki Devletialiyeye ile İngiltere Devleti beyninde mütegayyir dergâr olan mevalât kadimî olduğundan başka ittifak hasebile dahi müekked olmakla elyevm dostluk ber-kemal idükini Elçi Beye tarife hacet yoktur yollu bir az kelimat bast olundukta Elçii mersum izharı mahzuziyet ile heman yalnız Amyen maddesini söylemeğe gelmiş olduğundan çok oturmayup vesair sohbeta girmeyüp avdet eyledi; ve

Beçte olan Rusya elçisi Razokovski ol gün tarafı çakeriye Sır Kâtibini gönderüp tahrirat ile meşgul olduğundan görüşmeğe vakti olmamağla çakerlerinin Paristen avdetimde mülâkat etmek üzere itizar haberi irsal etmiştir. Kaldı ki Beçe vürudum tarihi ve andan dahi hareket ile sekiz günde hududa varmak tertibinde olduğumu Taleyrân'a ihbar eylesini ve maslahat ne surette ise evvel bilmek için etrafiyle yazup yolda tarafı çakeriye eriştirmesi recasını muhtevi Pariste olan Saadetlu Ali Efendi kullarına Beçten hurufî mâhude معهود ile bir kaime تهنيت تهریر ve kuriyer ile gön-de-rilmek üzere Fransa Elçisi mersuma ita kılınmıştır.

Kaldı ki Beçten hareketimde canibi acizanemden dahi her bir postadan ileru postaya vürudimi ihbar için mahsus akçe ile istafına [استاف] irsal olunarak vakîâ postalarda bargir bulup beklemiyerek Beçten, İstirazburg'a on menzil saati mesafe olan (mahalli) şitap

üzre tay طى ile Beçten hareketimin sekizinci günü haddifâsıl olan Ren nehri berusinde vaki İstirazburg şehrine leylen dühul olundu.

İrtesi sabah olduğum Lostarya'ya Fransa zabiti tarafından yüz elli miktarı muallim gönderüp Lostarye pişgahında talim iraesiyile Fransada mutat olan ikram kaidesi ifa olunmak hasebile kaide- den ziyade külliyetlu bahşış ile icrası şanı Devletialiyye olduğundan maada İstirazbug'da mevcut olan dörtbin miktarı Askerin iki cene- ralı ve anlardan rütbeli olarak ol memleketin Prefeto [Prèfet = Vali] namiyle müdiri olan İzmir Konsolosu esbak, müteakiben tarafı aci- zaneme gelup mülakat ve çakerlerinin dahi kendühanesine azimet ile mukabele eylememi kablelvurût قبل الورد müdiri mesfur iltimas ve geldikte baş konsolosun [Bonapart'ın] tasviri mürtesem iki kıt'a sim سیم parçası hediye suretiyle ita etmekle müdiri mersum badelavde بعد العوده çakerleri dahi hanesine gidüb duhan dan haz ettiğini mukad- demce ihbar ve işrabı cihetile bir miktar duhan ve gülyağı ve tenzuk suali hâtır suretiyle mesfura ita ve olgün İstirazburgdan çıkmak niye- tinde olduğumdan mukaddemce iltimas eylediğim menzil bargirleri tanzimi maddesini tekrar ve biraz mevalâta dair sohbet ile ol duğum mahalle avdet eyleyüp menzil bargirlerine terakkup olundu.

Vesiulinhina olan İstirazburg şehrinin mecmu مجموع ahalisi temaşa için olduğum Lostarya'nin derun ve birunına dolduklarından odadan taşra çıkmak ve geçmek mümkün olmamak takribile asker cene- ralı tekrar tarafı çakeriye gelüp ahali merkume, Osmanlı görme- miş olduklarından temaşaya inhimaklerini beyan ve itizar ve Los- tarya kaptanı önüne bir kaç nefer suvari katana, arabalarımıza yolaçmak için tayin eylediğini ihbar itmegin çakerleri dahi sebin- den beru seyirci cemiyetine alışmış olduğumu ve dostların tema- şaya gelmesinde beis olmadığını kendüye beyan idüp menzil bar- girleri vürudiyle Lostaryadan hareketime kadar zikrolunan katana- ların kapu önünde keştü güzaranından başka ceneralı mersum dahi bekleyüp hinihareket حين حرکت te elimden tutup halkı açarak Hintoy- yuma isal ve irkâp eyledikten sonra veda etmekle yevmi mer- kumda vakti asırda İstirazburg'dan dahi mütevekkilen alallahülmün علی الله المعين hareket ve azimet kılındı.

Müdiri Mersumun İstirazburg'a vakti vürudımdan mukaddemce haberi olmayıp mahalli merkume dühulümü telgraf ile Parise ihbar etmiş olduğunu Frankini inha eylediğinden başka İstirazbur- gun bir miktar kal'ası mevcut olduğundan çakerleri Hintoy ile kal'a kaptanından harice çıkar iken ikramen Françalı top endahtına baş- layıp müteakiben on dokuz top endaht ve ceneralı mesfur ölü-

müze beş altı katana tayin idüp şehrin haricinde vafir mahalledek isal ile avdetlerinde anlara dahi bahşış itasiyle mürur olundu.

İstirazburg'dan Parise dahi altmış bir posta olup saat hesabıyla kâh bir posta bir saat ve kâh bir posta bir buçuk saat menzil saati olmağla bu hesap üzere seksen menzil saatinden mütecaviz olan tarik beş günde tay olundu şöyle ki:

Parise âzım iken İstrazburg'dan iki buçuk posta berude yani Parise nısıf tarikte bir miktar az kalmış olan متذبر نام mahalde Ali Efendinin cevapnamesiyle terceman Aleksan vürud idüp cevapnamei mezkûre kendüye Beçte'n yazdığım kaime müktezası üzere, gelmek üzere olduğumu Ministro Taleyran'a ihbar ve ol dahi suali hatırımızı işar eylesmesini Eefendii mumailleyhe sipariş eylediği ve kendüsünün olduğu haneye dühulümüz suretini tarafından Ministro Taleyran'a ifade idüp ol dahi istihsan eylediği ve istikbal için terceman tantan memur olmak gerek idüğü ve maslahat hali üzere durup bir an akdem Parise vüsulümüz lâzım olduğu ve Eflak ve Buğdan havadisi bedaheten zuhûr idüp kendüsi Taleyrandan sualinde resmen tekzip etmekle vesvese kalmadığı hususları icmali muharrer ve tafsili Aleksan'ın takririne muhavvel olmağla Aleksandan ledesual havadisi merkumenin şuyuunu kendisi Lökzini'ye gidüp istifsar eyledikte bir vesvese olmayacağını beyan etmiş ise dahi şafi cevap olmadığını İngiliz elçisi bubapta ihtirazi احترازی müstelzim olur biraz şey söylediğini tefhim etmekle çakerlerine helecan arız olup mersum Aleksan'a akşama karip bir postada tesadüf olunmuş olduğundan bargir tebdilile beraberce hareket ve leylen ileru azimet olunduktan sonra üç buçuk posta berude taam için tevakkuf olunan (Ditr yahud diter) دتر نام mahalde Fransalu tarafından mihmandar olmak üzere Paristen gönderilmiş olan Röya روى نام Ceneralile terceman Tantan'a tesadüf birle İstirazburg'a irişup ande çakerlerini istikbal ve Parise isal etmek ve yol masrafını rüyet etmek üzere başkonsolos tarafından memur olduğunu Ceneral mersum ifade ve mefhum mezkûrı şamil olduğu tenbihnamesini dahi irâe اراء birle zikrolunan Ditr'iye henüz gelmiş olduğunu ve eğer mahalli mezburde tesadüf etmese İstirazburga kadar gideceğini inhadan başka şehri seferülhayrın üçüncü cuma günü Pariste parde [Parade = Geçit resmi] cemiyeti yani on beş günde bir saray havlısında icra olunan Asker talimi resmi günü olmağla yevmi merkumdan evvel Parise vürudumdan Başkonsoles mahzuz olacağını inba itmeğin bazı düvelden Asitaneye gelenlere hududa mihmandar tayini ve yol masarifinin rüyeti derkâr ise

dahi Asitanede süfera tayinatı metruk olduğundan bundan sonra ol maddeyi Devletialiyeden iddiaya serrişte olmamak mülhaza-sıyla rüyet masarif maddesinden itizar münasip görülmek cihe-tile beyneddevleteyn teklif yoktur masarif barını بار ihtiyarınızı tecviz idemem ; hem Parise şunda iki günlük mahal kaldı, tarafımızdan idare olunur ol tekellüfü terk eylemeniz mucibi mahzuziyet olur zemininde buna mümasil vafir kelâm tercü-man vesitasiyle ifade ettirildikte ceneralı mersum mücap عاب olmayup ben böyle memurum hem İstrazburg'dan buraya kadar her ne mas-rafın olmuş ise anı dahi hesap edüp verneğe mecburum eğer Parise kadar tarafınızdan akçe sarf olunursa sonra ben tedip olunurum, posta masrafını bilirim lâkin sair levazımın bir defteri verilsun eşyayı ita اعطا ederiz, yine sizin aşcınız tabh طبخ eylesün deyu israr etmek hasebiyle tekrar iktizasına göre itizar olundukta bir-veçhile mülzem olmadığından tenfirden ihtirazen naçar kabul olu-nup defter verilmeyerek heman mekûlât ahzına muayyen olan kulları akçe ile aldığından noksan eşya haber verilmesi tenbih ve İstrazburgdan beru vaki olan masarif itası kabul olunmuş hesapı bizim dahi malûmumuz değildir gibi makalât ile hüsnü müdafaa ile defi دفع olundu.

Ceneralı mersumun tesadüfü şehri muharrem'in yirmi sekizinci pazar gününün yani akşamı yirmi dokuzuncu gecesı olmagla ba-detteam Ali Efendiye yevmi vurudumuzu ihbar zımında bir kâ-ğıt tahririyle Aleksan iade ve Ministiro Taleyran'a haber vermesi tenbih olunduktan sonra verasından çakerleri dahi ol gece saat altıda ol mahalden hareket edüp mihmandarı mersum Tantan ile bir arabaya rakip olarak önümüze düşüp şıtab üzre azimet olunarak şehri muharremın gayeti olan salı günü badelasır بعدالعصر Parise dühül kılındı.

Çakerlerinin gûya Beçe vürudum haberi vasıl olduğu gibi kaide üzre hududa mihmandar tayin olunacak iken Asitanden Rûf'en, [İstanbul'da Fransa Maslahatgûzarı] terceman Frankiniyi maiyyeti çakeriye mihmandar olmak üzere tayin etmiş olduğunu yazmış idüğünden hududa mihmandar irsali tehir olunup sonra terceman Tantan, Frankin'i mihmandardan madut olamaz, hem Asitaneden maslahatgûzar tayin etmiş, asıl mihmandar mutat üzre buradan hududa gönderilmektir deyu söyliyerek nihayet ceneralı mersumun tayinine karar verilüp acele çıkarıldığını ve biraz geç kalması buna mebni edüğünü mahremane olmak üzere bilâsual بلاسؤال yine kendisi çakerlerine inha eylediğinden başka Paris'te

diđer terceman bir gün kenduliđinden bu maddeyi açup çakerlerine sureti diđerde söylemekle ikisine dahi bunlar tekellfatı resmiyye kabilindendir, ben bu daiyelerde deđilim maslahata bakalım yollu iktizasına göre cevap ile sadedi ahara tahvil olundu, ferman hazreti menlehül emrindir.

15 Safer Sene 1217

II

Galib Efendinin yine Őfre ile gönderdiđi diđer tahriratı:

Sadrazam'ın hükümdar'a kırmızı kalemle Arz عرض derkenarı:

(Paris'te olan Âmedi Efendi kullarının Paris'e vrudunu ve Taleyran ile mülâkatını mübeyyin mukaddem tarih ile ve bu defa hurufu mahude ile muharrer gönderdiđi kaimenin mealidir; emru ferman menlehül emir hazretlerindir.)

akerlerinin Paris'e duhulm günü Saadetl Ali Efendi Hazretleri harici Őehirde bir hanede terakkup ile hanei mezbur piŐeghından mrurumda bu bendelerini ol tarafa indirp mülâkat ve ahmal ve etba arabalar ve kavuksuz olan[gayri resmi] hademe ilerü irsal olunduktan sonra efendii mumaileyhin çakerleri için tedarik etmiŐ olduđu bir aded Hintova[Hintoya, Arabaya] kendusiyle ve mihmandar ceneral ile beraber suvar olup maiyyeti çakeride olanlar ve kavuklu etba dahi gerek çakerlerinin mstashibim olan yol Hintolarına ve gerek efendii mumaileyhin vürudundan beru sakin olduđu cumhur tarafından bilkira tahsis olunmuŐ konađa vusul birle mibmandarı mersum haber vermek için derhal Ministro Taleyran ve andan BaŐ konsolos'a gitmiŐ olduđundan gayrı canibibendegnemden dahi biraz mukaddemat ile resmen vurdımı ihbar zımnın da maiyeti çakeride olan Morozi Bey zade [Galib Efendinin maiyyetindeki Fenerli Rum Terceman] Taleryana tesyir ve kendusile mülâkat için ertesi gün vakit tahsisi iltimas olunmađla mersum cevabında suali hatırdan sonra ertesi gün saat yedide mülâkata vakit tayin etmeđin gidilmeđe karar verildiđi esnada efendii mumaileyh kendi memuriyeti ne veçhile olduđunu tarafı bendegiden sual etmekle çakerleri dahi kendusu Asitaneye avdete mezun olup izin nameili tarafı çakeride ise dahi vakti azimeti sonra müzakere olunacađı suretinde cevap ita eylediđimde izin namenin kenduya itasını ve Taleyran'a akerlerle gidup avdete mezuniyeti merkume söylenmesini talep ve iltimas etmek hasebile Efendii mumaileyh beraber olduđu halde Beyzade ile mersum Taleyranın cumhur tara-

findan muayyen olan Ministroluk hanesine gidilüp her kim varsa, Ministronun Gabinatosu yani yazu odası taşrasında vaki misafir odasında bir miktar beklemek mutat olduğundan ol mahalde tevakuf esnasında gelenleri kenduya haber vermeğe memur olan oda kapucusu çakerlerinin vürûdumu merkuma ihbar ettikten sonra sekiz, on dakika mürurunda Gabinatoya davet olunup Ministro Gabinato kapusını küşat ile çıkup mahalli mezbure isal ve hatır sualinden sonra çakerleri kelâma ibtidar ile bazı mukaddematî lâzime temhit idüp badehu beyneddevleteyn kadimi dergâr olan müvalâta tetarruk eden âriza tarafeynin rağbetiyle bertaraf olduğundan evvelki dostluğu tekit maslahatı hayriyesiçün tarafı Devletialiyeden memuriyetle vuruduma mebni mükâlemeye şurûa hazır olduğumu ve Baş Konsolos'a bir kıt'a namei mahsusı hümayunu hamil ve lisanen bazı ifadeye memur olduğuma binaen mülâkat iltimasında idüğimi ledelişar دى الاشعار iptida Ministro ruhsatı kâmiliniz var mıdır deyu sual etmekle tarafı saltanatı seniyyeden murahhas olduğum cevabı verilecek [وريلجك = ويريلجه] ruhsatınız neden müsbet olacaktır dimekle çakerleri dahi ruhsatnamei hümayunu hamilim mükâlemei uhûda (مكالة عهد) mübaşerette kaide üzre ibraz olunur dediğimde Baş Konsolos'a teslim edecek itimatnameniz var mıdır deyu istifsar birle çakerlerinde sefaret payesi var mıdır anı anlamak murat eylediği münfehîm olduğundan cevabında ikamete memur elçi olmadığımın âdetâ sefaret itimatnamesi olan namei hümayunu hamil değilim lâkin yedime ita buyurulan ruhsatnamei hümayundan başka Baş Konsolos cenaplarına teslim etmek üzre demin beyan eylediğim namei mahsusı hümayunu hamilim; işbu namei hümayun bu nevi itimat namei âlidir dediğimde Ministro dahi yarın değil ol bir gün parade [Parade] yani asker taliminden sonra vakti mecmu süfera Fransız Kralı sarayı olan (Tüleri) nam mahalde cem olup Baş Konsolos ile görüşdüklerini mukaddemce tahkik ve ol güne irişmekten Baş Konsolos mahzuz olacağını mihmandar mukaddem söylemesi bunun için olduğunu fehm eylemiş olduğum [dan] maada ماعد Fransalu ve hususa Bonaparta esâsın [Amyen sulh esasının] ademi tasdikından ve cihati saireden gayet mugber olduğunu tashih eylediğime ve bitahsis Eflâk ve Buğdan havadisi [Vidin Valisi Pazvand oğlu isyanı dolayısıyla hasıl olan karşıklık] için Ministronun Ali Efendiye resmen tekzip cevabı tecrübeye göre mugni مغني olamadığına mebni ve cemiyeti merkumede Bonaparta ile münferiden mülâkat ile biraz şey söylemek iktiza eylediğinden çakerleri Minis-

troya cevaba mübaderet ile parede günü galibâ süfera cemiyeti vardır; ol mecliste Baş Konsolos ile mülâkat birle Namei Hümayunu münferiden teslim eylemem münasip olur; zira bazı husus dahi ifade olunacaktır diyerek münferiden mülâkata vesile tahsil ve hemde ademi sefaret takribile Süfera resminde bulunmamak hususunun def'i ve hususa namei hümayunun ol mecliste alenen itası uymadığından başkaca teslimi suretine teşebbüs olundukta Ministro, parede resmi günü Baş Konsolos ile mülâkat edüp sair nesne söylemiyerek heman sureti memuriyetinizi ifade edersiz; badehu münferiden mülâkatınıza bir gün tahsis olunur demekle arası uzamamak için çakerleri dahi pek güzel böyle olur, lâkin cemiyet savuştuktan sonra münferiden tekrar mülâkat olunup Namei Hümayunun teslimi dahi icra olursa güzel olmaz mı dediğimde Ministro dahi ol gün vakit yoktur, başka güne muhtaçtır, Baş Konsolos'a ifade edüp size ihbar ederim dedikten sonra, Efendii mumaileyhin beş sene miktarı Paris'te ikametiyle iyal^{۱۲} ve evlâdından mehcuriyetine mebni Derisaadet'e avdete mezun olduğu beyan olundukta hemen gidecekmisiz deyu Ministro dostane sual itmekle çakerleri cevap verüp elbette hazırlanup çıkıncaya kadar beş on gün bundadırlar yollu inba veda ve avdet olundukta tâifei Efrençin âdeti, misafirin ardınca teşyi etmek olduğundan veradan Gabinatosunun taşrasına kadar teşyi itmegin adet üzre tekrar veda ile hanei çakeriye gelindi. 19 (Sefer) sene 1217

III

[Hattı Hümayun]

Manzurum olmuştur bir sâat akdem Musalehayı kesüp itmamına sal ۴ eylemesini yazasın.

Sadrâzâmın mufassal arzıderkenarı :

(Âmedi Efendi kullarından hurufı mâhude ile muharrer varid olan kaimenin mealidir, Amyen Müsalehasına iltihakı havi irsal olunan senediâli tarafına vasıl olmağla Musalehâi mezkûre Ahitnamesinde Devletialiyeye müteallik olan mevaddın tasdikı maddesini Efendii mumaileyh kaleme alup Taleyrana irae etmiş olduğu ve Fransalunun musalehaya hahişi derkâr idüğü münfehm olup Karadeniz Ticareti mukaddem İngiltereluya vait olunmuş olup lâkin Fransaluya verilmesi muzır olduğu beyaniyle Fransaluya verilmemek için İngilterelu ticareti mezkûreden fariğ oldukları ve mümkün olmadığı surette hem İngiltereluya ve hem Faransaluya

müsaade olunması ifade olunmuş olduğundan bu bapta Fransalunun ısrarı zuhurunda iktizasına göre hareket eylemesi mukaddem, Efendii mumaileyhe tahrir ile bu hususta her ne kadar terhis olunmuş ise dahi Fransalunun işbu Ticaret Maddesinde kemâli ısrarları cezm olunmağla vakit ve hale nazaran işi uzatmayup heman Karadeniz Ticaretine dahi ruhsat itasiyle tekmili maslahatı hayriyye eylemesi Efendii mumaileyhe bu defa dahi te'kit olunduğu ve İnşaallahütaâla bu defa gönderilen tahrirat vusulüne kalmayup hüsnü suretle tetmimi musaleha haberi bu günlerde varit olması Eltafilahiyyeden الطایف المسئولین mes'ul ve mütemenna idüğü malûmı âlileri buyuruldukta emru ferman menlehülemir hazretlerindir)

Asitanei Seadetten müsteinen billâhiteâla مستعیناً بالله تعالی hareketimin altmış ikinci günü Asitaneye beş yüz elli saatten mütecaviz mesafe olan Paris şehrine saadetli Ali Efendinin sâkin olduğu haneye vasıl oldumki derisaadette elli günde varid olmak üzere vaki olan ifademden on iki gün ziyade olmasının esbabı bundan sonraca takdim edeceğim maruzatı mufassaladan malumîali buyurulur; elhâletühazihi الحالة هذه mesâlihi haliyenin mucib olduğu efkârı amikadan ve Fransalu takımı ve gerek Paris'te olan süferâyı müteaddideye sual ve cevap tedarikinden ve gûnâ gün es'ilelerine (اشهره) mukabelei lâyika mülâhazasından leylan ve neharen tahrirata müsaadei vakit değil, Alimallahüteâla علم الله تعالی nevme dahi aralık olmamağla şimdiki halde mingayri tekellüfin şu miktar iş'ar idebilirümki, Fransa hududunda nısf tarik olan mahalde Bonaparta'nın mihamandar tayin etmiş olduğu Ceneral ile Terceman Tantan'a tesadüf edüp on beş günde bir cuma günü Pariste Parade tabir olunur Asker talimi olmak cihetiyle cuma gününden evvel Paris'e varid olur isem memnun olacağını Baş Konsolos cenabı ifade etmiş olduğunu Ceneralı merkurum beyan etmekle çakerleri dahi re'si رسا hudut olan İstrazburg'dan Parise yüz yirmi saat mahalli beş günde kat ile Salı günü vakti asırda Parise duhul ile ferdası mülâkatı Resmiyye olarak Ministro Taleyran cenabiyle ve ertesi Perşembe günü hanei çakeriye gelen Kolonel Sebastiyân ve Prusya Elçisi Lükzini ile ve Cuma günü zikrolunan Parade cemiyeti savuştuktan sonra kral sarayında mutat olduğu veçhile süferai sairei mütenevvia سفراء سامرة متنوعه ile beraber Baş Konsolos cenabıyla mülâkat ve ol gün kendilerinin inhasına mebni Baş Konsolos cenabının Madama ve Validesi ve Birader ve akrabası dahi dolaşulup yine yevmi merkurumda cümle adetleri Bonaparta ile beraber taam etmesi mutat olduğu veçhile çakerleri dahi med'uv مدعو olduğumdan vakti mev'udda yine sarayı mezbure azimet ve Mersu-

mun sairilere itmediği muamele olmak üzere ikramen kendü yanında oturtup iki saate karip taam resmi hitaminadek çakerleriyle âfaki sohbet etmek hasebiyle hanei benedeğiye ba'delavde ferdası Cumar-tesi günü dahi kampanya tabir olunur yazlık mahalli yani Parise iki saat mesafede [Malmezon] namiyle müsemma bir kariye (قرية) de vaki ha-nede Taleyran dahi mevcut olmayarak yalnızca Bonaparta ile tekrar mülâkat ve hamil olduğum namei mahsusı hümayunı mukaddematı kesire ile teslim eyledigimde Mersum derhal küşat ve tercemesini kıraat eylediğinden başka musalehada ticarete müteallik bazı mevaddı matlubesi ve hususa Bahrisiyaha seyrisefain maddesi derç olunmadıkça imzayı müsaleha mümkün olmamak üzere musır مصر olduğunu mukaddemce etraftan ve bitahsis Prusya Elçisi Lükzini'den tashih etmiş olduğumdan canibi çakeriden Bonapartanın celbi hatı-rına ve teshili maslahata dair vafir mukaddemat bast [ile] iki üç saat miktarı mükâleme olundu. Bervechi meşruh iptida Taleyran ile bâdehu Mamazonda [Malmezon] Bonaparta ile görüştüğümde bir an akdem maslahata şuru شروع için mükâlemeye vakit tayinini tarafı benedeğiden ifade idüp Bonaparta dahi vakit tayin etmişken iki gün miktarı zuhur etmediğinden başka bir devletin Parise varit olan memuru, Taleyrandan mada Ministro tabir olunur yedi nefer vü- kelâyı ve cümle düvelin süferasını evveli emirde dolaşmak kaidei mer'iyeye olduğu ve hususa Rusya murahhası Markof yine tavassut iddiasında olup [Çarın ölümünden sonra Ruslar Fransız'larla barış- mışlardı] Bahrisiyah maddesini dahi kaleme getürmüş ve çaker- lerinin kendusiyle muhaberemde lâbüt olduğunu Parise vusulümden evvel Aleksan'a söylemiş idüğü ve Paris'e vusulümden müttelik elçilerine dahi birer haber irsali icap eylediğinden Panayot Beyzade gönderilmiş olmagla ana dahi Markof biraz şey söylemiş ve Mersum, Bonaparta'nın menfuru iken şimdi manzuru ve Rusya İmparatoriyele Bonapartanın beyni pek uygun idüğü haber alınmış olduğu hasebiyle maslahatı ifsâat etmemek ve Rusya tarafından bâdezin بعدازین Devleti- aliyye tasdi تصدیح olunmamak ve Markof'un tavassut iddiası reddo- lunmak için anınla mülâkata mecburiyet olduğundan Bonaparta'nın mülâkatı ferdası hanei çakeriye gelen İngiltere elçisi Meri nam âriyet elçi (Elçi vekili) ile görüştükten sonra Markof'un hanesinde ve ferdası ol dahi tarafı çakeriye gelmekle hanei benedeğide tulüdiraz طولودوار mükâleme ve hayli iddiayı musırnaneye teşebbüs etmiş ise dahi baavni hazreti müyesserülumur باعون حضرت ميسر الامود hüsnü suretle iddiaları دفع دفع ve mükâleme için Taleyran'a bir vesile ile haber irsali tasmiminde iken daveti zühuruna mebni gidilüp vafir mü-

kâleme ve müsteînen billahilmuyn مستعيناً بالله الامين maslahata mubaderet ve zuhura gelen hileleri biavnihî teala ref kılındı.

Mahasalı mükâlemeler şudur ki: kulunuzun Paris'e vusulümden evvel Fransanın matlubu olduğu Ali efendiden mesmu olan ve ber minval Muharrer Markof tarafımdan dahi mukaddemce Kale كة ke-türilen Bahrisiyahda Fransa sefayini seyri maddesini Bonaparta ile mülâkatımdan evvel Mersum Lükzini söyleyüp bunda musır olmuş ve Rusyayı dahi irza etmiş olduklarını badelbeyan Bonaparta dahi bu madde Rusyaya olduğu vechile dercolumnadıkca müsaleha bit-miyeceğini ve Rusya ile bu husus zımında muhabere eyleyüp irza eylediğini ve eğer bu husus tanzim olunur ise kendusi Devletialiyeye memâlikine zaman زمان ve kefalet edup kangî devlet sefer ider ise Fransa dahi ol devlete ilanı muharebe eyliyeceği şartını mukavele senedine idhal ideceğini sarahaten kulunuza ifade eyledikte çakerleri dahi لا ve neam لاونعم suretlerinin birinden serrişte vermiyerek başka sohbeta girüp Taleyran ile mükâlemeye mübade-retimizi tenbih eylemesini badeliltimas بعدالاجتناس tas'ibi تعقيب maslahat ider halat zuhura gelmiyerek gayriuz muhdesat غير از عمدات suhuletle itmamı maslahat memûlı Devletialiyeye olduğu kelâmıyle itmamı meclis eyledim herifin [Bonapart'ın] derecei nahveti ve elhaletü hazihi Avrupada rütbei nüfuz ve istiklâli tarif kabul etmez; her Devlete kelâmı müessir ve her tarafta dilhahını icraya muktedir olup Rusya İmparatoriyle dahi hayli uyuşmuşlar; bundan başka şimdiyedek mesmu âli olduğu maznunum olan Eflak ve Buğdan ve Bosna havadisi hatırhıraşı ve İtalyada olan Fransa asakiri avdet idecek iken itmeyüp Ankonaya gitmekle Mora ceziresi tarafına gideceği sohbetleri rütbei tevatürde olup Parise vürudundan evvelce yolda işitmiş olduğumdan zihnim perişan olarak Parise vürudum saatinden beru bunun ardını aramakta ve tahkik ve def'i esbabına çalışmakta olduğumdan Bonapartayı telif taraflarına ikdam eyledim.

Ezcümle Amyen Müsalehasında Devletialiyeye müşterek iken Bonaparta ol sureti mukir olmayup hâlâ Devletialiyeye ile muharip suretindeyiz deyu sarahaten söylemesi manayı mutazammın olduğundan başka kulunuzun namei hümayunda mübeyyin olduğu vechile ruhsatı kâmile ile memuriyetimden mahzuziyet izhariyle maslahata aharnın müdahalesini birveç ile kabul etmiyeceğini dahi ifade etmekle çakerleri dahi ol zaman Markof'un henüz ağzını anlamamış olduğumdan Bonapartaya bu hususta dahi kat'i cevab vermiyerek ikisi ortası cevapla tebdili sadede dikkat ve muharip

sureti birveçhile ısga ^{اصفا} olunmayup Devletialiyenin Musalehası Amyen'de makut ^{مكوت} olduğunu ve şimdi fakat müteferriatı söyleşilüp Devletialiyenin dahi ahitnamesi itmam olunacağını ifhama müsareat eyledim.

Bonaparta bunda eğerçi sükût muamelesi gösterdi, lâkin yine bildiğinden kalmadığı Taleyran ile şürû müzakere meclisinde Amyen Muahedesini bayağı cerh ve ifsa mukaddematını mebdei kelâm eylediğinden zahir oldu; her ne ise bililzam ^{بالاازام} sonra kabul etti: kaldı ki gelen muharriş havadisi merkumeyi, münasebetle Bonaparta'ya kulunuz hemen söyleyüp ol dahi kat'a aslı olmadığını ve elhaletühazihi Avrupada Memaliki Devletialiyeye muzır olacak tedbir olmayup bir sene sonra olabileceğini ikrar ve Rusya ve Nemçenin hem hudut olduğundan düşmanı tabii olduklarını ve Nemçenin Nehri Tunaya kadar zapt ^{خبط} dâiyesini badelizhar ^{بمدااظهار} şimdiki Rusya İmparatoru hayırhah olduğundan şimdilerde andan vesvese olmadığını beyan ile zamanı âtidede dahi bir taraftan mazarrat olmamak için Devletialiyeye Fransa ile evvelki ittifakı tabiisini iadeye mühtaç olduğunu aşikârca söyledi.

Kulunuz dahi havadisi merkume gazetede münderiç olduğundan resmî gazete ile tekzibini Bonaparta'ya vadettirdim; vakıa ol günedek her gün gazetelerde havadisi merkume münderiç iken andan sonra görülmeyüp iki gün sonra zuhûr eden bir gazete ki [Monitör Gazetesi] asıl resmî olmayup nisîf resmî itibar olunan gazetedir; anda nevama ^{نوما} tekzip muharrer olmakla evvel ve ahırı tercemesiyle zikrolunan gazetenin aslı takdim kılındı.

Kaldı ki Markof'un iddiaları bâ avni Hazreti Huda badeddef ^{باعداف} Bahrisiyah maddesini kale ^{كاه} getürdükte taraflı çakeriden bu husus kabul olunamayacağı cevapları iktizasına göre verildikçe verilse ne zararı var ve Fransaya verildikte İngiltereye dahi iktiza eder yollu kelâmlar ile herif Rusyanın rızasını zımnen ikrar eyledi.

Taleyran ile mükâlemede dahi iptida bu maddeden başlayup kulunuz dahi muhdes madde kabul edemeyeceğim suretini gösterüp İngilterenin ve Amyen Müsalehasının hiç tezkir olunmamasında bayağı ısrarı sebebiyle meclis bu muarazadan ibaret olup kulunuz dahi ol sureti kabul etmemekte delâîliyle musır olduğum hasebile nihayet sureti tevafuk göstermiş ise dahi müttefikı Devletialiyeye olan İngiltere tabirinin tezkirini birveçhile istemiyerek ve yalnız Amyen Müsalehasının on dokuzuncu maddesi iradına rıza göstererek iktizasını mütalea ve bir gün sonra tekrar mükâlemeye tehir eyledi ki Bonaparta ile müzakere edecektir.

Mersum Taleyran gayet mütekebbir ve kalilülkelâm قلیل الکلام olduğunun zıddi olarak gayet kezzap كذاب olup sözünden nükûlden dahi arادة itmiyor; lâkin Bonaparta'nın cümletülmülkü ve Fransa'nın Baş Müdürü olup Bonaparta bunun ağzına bakıyor.

Bonaparta'dan başka Fransanın İkinci ve Üçüncü namile iki konsolos'u mevcut olup ikisi dahi kulunuzu ziyafete davet etmelerile Taleyran mükâlemesinden avdette ikinci konsolosun vakti daveti olmak cihetile gidilüp gayet ikram etmiş olduğundan başka Taleyran dahi işbu tarihi arıza günü mahsus kampan'yasına taama lisanen davet ve badehu tezkere dahi irsal etmiş olmagla gidilecek ve bimennihitealâ بمنه كمالی yarın yine mükâleme olunacaktır.

Taleyran şimdi daima kampanya'sında olup gündüz fakat saat altıdan ona kadar Paris'te maslahat mahallinde bulunur, andan maada vakitte kimesne görmek ve iş rü'yet etmek mümkün değil; elçiler, dâiresine varup Gabinatosu yani yazıhanesine ya çağırması[na] yahut kendusi taşra çıkmasına vafir intizar ediyorlar; iki defadır kulunuzu çokluk bekletmeyüp Gabinatosına ithal eyledi.

Hasılıkelâm kulunuz kaleme alup başka başka kâğıda tahrir eylediğim mukaddime ve mevaddan fakat mukaddime ve evvelki ve ikinci madde olmak üzere esas maslahat olan hususat suretini meclisi mezkûrde Taleyrana verüp böylece kabul ederim deyu ifade ile ol dahi mütaleasına tevkif eyledi.

Bahrisiyah maddesinin reddine bulabildiğim delâil ile çalışacağım; lâkin fariğ olacaklarını aklım kesmiyor; anladığıma göre bundan gayrı ilişik yoktur Derisaadet'de es'ileyi استلهی havi takdim ettiğim takrimde mastûr مستور hususatın birisi bu madde olup meclisi şu rada, madem ki sair bazı devletler var ve İngiltereye dahi verilecek, elhaletühazihi tekarrür üzere olan Fransa dahi elbette ister denilerek bu bapta katı irade buyurulmayup nihayet eğer zuhur ederse Rusyanın rızasına tevakkuf eder, sonra Asitane'de söyleşilecek nesnedir deyu def'i sohbet ile kalmıştı; Bonaparta ise bunu peşince mülâhaza edüp Rusyayı irza eylemiş; ol özre عذر mahal kalmamış; ancak İngiltere elçisi bu hususu kulunuza yadedüp Fransa Bahrisiyah'tan kereste ve levazım celbiyle teksiri donanma eylemesi ve İngiltere ile hengamı muharebede bile bahri Baltıktan imrar edemeyeceği levazımı donanmayı Bahrisiyahtan celbedeceği cihetlerle hususu merkur İngiltereye muzır olacağını mültezimâne irat eyledi; her ne ise kulunuz delâil ve mevani موانع tedarikiyle defi دفع sarfı makderet ve nihayet olmaz ise badelmüsaleha Asitane'ye talika

sâyi namahsur سى نامصود edeceđim; lâkin ahırkâr mufit olmazsa ne yapacađım hâlâ bilmem; maslahatı uzatmak bu esnada Devleti-aliyyeye pek muzır olduđunu ve tacili vacip idüđini cezmeyle didim heman cenabı müsehhilülesbap مسهل الاسباب her halde teshili[ni] inayet ve ihsan eyleye amin.

Ali Efendinin izinnamesi verilüp avdete mezun olduđu kendu talebine mebni Taleyran'a dahi söylenmekle beş on güne kadar avdet niyetindedir; bunun esbabı dahi bundan sonra tafsilten terkim olunur.

Fransa'da ve husûsâ Zatı Şevketsimatı Hazreti Cihandariye sıtku safvet iddiasında olan Bonaparta'da müsâlâhaya hahiş görünüyor ancak muktezayı teferrüdüne mebni meramını icra etmedikçe akdi müsâlâha etmekte dahi kenduye mahzur olmadıđını, Amyen Müsalâhasını işten addetmiyerek ima ابا eder.

Parise, vürudı çakeriden beru ihtilâsı vakit ve cemi hatır ile ifadei hal edebilecek tahrirata başlamak mümkün olamadıđından heman icmalî işbu arizai çakeri, aralık buldukça birer ikişer satır yazılmakta iken Amyen Müsalâhasına dair Fi. 8 M. (8 Muharrem) tarihile bir takım ve Taleyran mükâlemesinden avdetim gününün akşami gice saat dördte iltihak senedile Fi. 14 M. tarihiye muahharan diđer bir takım tahriratı seniyeleri dahi varit olmađla işbu senede İstratonun Elçisi gibi ısrarı Bıca'sı عیاسی olmamış olsa güzel olacak imis; zira Fransa'nın bunda dahi münakaşa edeceđi Taleyran'ın mükâlemesinden zahirdir. Bu tarafta İngiltere Elçisinin bir güne memuriyeti yok, bir büyük elçi tayin etmişler hâlâ gelmemiş her ne ise işbu senet maddesinde dahi iktizasına göre hareket ve itmamı maslahat vesaili istikmaline sarfı makderet olunmak üzredir. Emrü ferman menlehülemir hazretlerininindir.

Sefer 8 Sene 1217

IV

Türk Murahhası Bonapart'ın sofrasında :

Galip Efendinin 15 Sefer 1217 tarihli Tahriratı :

Sadırazam'ın arz derkenarı :

Pariste olan Amedi Efendi kullarının Bonaparta ile mülâkatını mübeyyin mukaddem yazı ile bu defa varit olan kaimesi meâlidir; emrü ferman menlehülemir hazretlerininindir.

Çakerlerinin Parise vürudumun üçüncü yani şehri seferülhayrın üçü olan cuma gecesi Paris'te saray Prefetosu namile rusumat icrasına memur olan baş Prefeto [Teşrifatçı] tarafı bendegiye gelüp ertesi gün saat altıda çakerleri için altı bargirli bir hinto ve etba için ikişer bargir üç hinto kendusi getürüp Tüileri sarayına irsal edeceğini ve bendeniz ile beraber kendusi dahi hintosuvar olup Baş Konsolos tarafından davetçi olmak cihetile kenduye lâzım olacak ikramdan tekellüf ve ittira etmekle tarafı çakeriden dahi bilâ tereddüt muvafakat olunup ferdası vakti merkumda zikrolunan hintolar ile mersum ledelvürût kenduye sureti ikram ifa ve vakti azimet duhulüne terakkuben biraz tevakkufdan sonra gidilmeği teklif etmekle Bonaparta'nın resim meclisine süferanın kâtip ve terceman götürülmek mutat olmadığı ve maiyyeti çakeride olan kâtip götürülse meclisi mezkûrdan hariçte kalup münasip olmayacağı mukaddemce tashih birle bendeniz lisana aşına olmadığından terceme için fakat Beyzadenin istishabına karar verilmiş olduğundan gayrı bendeniz Asitane'den azimetimde tekellüfatı resmiyye olmak için Horaasni [bir nevi kavuk] ve resim kürkü istishap etmiyerek yolcu heyetiyle rabıta vermek üzere fakat Baş Konsolos mülâkatında iktisa ^{اكتساب} için kaput nevinden katlı sofdan bir adet kerrake ^{كراكة} ve şaliden diğere bir adet kerrake götürmüş olduğum cihetten zikrolunan sof kerrake iltibas ^{التباس} birle çakeriniz sağda ve mezkûr Prefeto solda ve Beyzade dahi Biniş ile karşımızda olarak altı bargirli hinto'ya rüküb ve altı nefer kaputlu etba ^{ايتبا} dahi diğere üç hinto'ya ikişer irkâp olunup terceman Tantan ve bu tarafta terceman namına olan filcümle Arabi ve Türki bilür Rober nam terceman bir hinto ile önümüze düşüp azimet olunmagin Paris şehri derunundan Sonra (Sen nehri) nam nehri cesim cari ve bir taraftan canibi diğere mürur için nehri mezbur üzerinde sekiz on cisri ahcari olup sarayı mezbure karip bir adet köprü mevcut olduğundan cisri mezkûrdan mürur olunur iken Paradeden avdet eden suvari muallim Askere tesadüf birle saray havalisi derununa kadar Askeri mezbur yanlarından ubur ve sarayı mezburun binası yanına kadar hinto ile vüsul birle nerdiban önünde hintodan inilüp mesfur Prefeto önümüzde olarak bendenizi Beyzade ile beraber süfera cem olduğu tahtani bir odaya isal ve mevcut olan sandalyelerden kanepa tabir olunan ve odanın yukarısında olan bir neşimene kuudumuzu işaret etmekle ol odaya vardığımızda Elçilerden bazısı gelmiş bulunup maadası dahi birer birer vürut ile henüz mülâkat olunmamış olan Rusya

ve İngiltere Devletleri elçileri ve sair bazıları yanımıza gelüp suali hatır eylediler. Düvel ve Cemahir ve Herseklerin Elçileri ve bazı devletten gelmiş ofiçyal misillü kimesneler olarak vafir cemiyet peyda ve cümlesi tamam olduktan sonra mersum Prefeto cümleyi davet ve ileru giderek sarayın canibi fevkanisine isal etmekle askerî takımından ve sairden iki sıra Fransa hademesi istade olarak aralarından mürur ve bir divanhane ve iki oda misillü mahal-den mürur ile ikinci odada miħmandar Ceneral tesadüf edüp önümüzce azimet ve Avrupada oda perdesi kapu olduğundan Baş Konsolosun olduğu odanın babı اب kapalı olmak cihetiyle cümle süfera ikinci odaya müçtemi olduğu esnada zikrolunan kapu açılıp içerye dühul olunurken Ministro Taleyran kapunun içerusunda bendenizi istikbal ve Baş Konsolos odanın sedir tarafında orta yerde ve İkinci Konsolos sağ tarafta ve Üçüncü Konsolos sol canibinde ayakta olduğundan Baş Konsolosun muvacehesinde kapuya karip bir mahalde Ministro iptida bendenizi tevkif ve gidüp Baş Konsolos'a ifade ettikten sonra dönüp ileru vürudumuzu işaret etmekle mecmu cumhur Ministroları ve cümle süfera vesairi odanın iki tarafında durdukları halde Baş Konsolosun hizasına varılır iken durduğu yerden üç, dört hatve ileru çıkup Taleyran Devletialiyeye murahhasıdır deyu Baş Konsolos'a badelinha bunların beyinlerinde yalnız baş ile aşinalık mutat olarak aşinalık keyfiyetine vakit olmaması mahzi isabet olmak cihetiyle bendeniz sol elimi yalnız uzatmak veçhile diyanete muhalif olmıyan! suretle indî bir aşinalık [1] yaptıktan sonra kelâma başlayup :

“Tevfiki Hazreti Bari ile Devletialiyeyi ebediyyüd devam ve Françe Cümhuru beyninde kadimi veçhile dostî ve saffet revabitının halisane tanzim ve itmamı için şevketlû, mehâbetlû, kudretlû azametlû veli nimetim Padişah dara derban Sultan Selim Han Efendimiz Hazretleri tarafı vazihüşşerefelerinden Haşmetlû Menziletlû Baş Konsolos canibi meknet calibine hassatan tayin buyurulmuşmudur » ibaresiyle Amyen'de merbut olan sulhun müteferriatı rü'yet olacağı manasına bir makalei adiyeye ifade edüp çakerleri Türki söylerken nam meali ittisamı hazreti şehriyarinin tezgârında Bonaparta serfuru eyleyüp Baş Konsolos tabirinin iradında dahi bir miktar baş eğüp hitamı makalede Beyzade terceme ve kenduye tefhim ettikte Baş Konsolos dahi namîâlii übbihet me-nakıbı hazreti cihandariyi tasrih ederek «sizi bu tarafa irsal buyur-

[1] Galib Efendi mutaassıp olmadığından bu mutaleası ve diğer bazı sözleri merkeze böyle görünmek lüzumundan ileri gelmiştir.

duklarından mahzuz oldum Devletialiyye ile kadimî olan dostluğuniadesi baisi memnuniyet olacak halettir., yollu hüsnü muamele ile cevabını Tantan ve marülbeyan tercüman Rober bendeniz ile beraber gitmiş olduğundan Tantan'a söyleyüp ol dahi bendenize tefhim eyledikten sonra Baş Konsolos yerine çekilüp bendenizi dahi mesfur Profeto Baş Konsolosun durduğu mahal sağ tarafında filcümle kenduye karip bir mahalde süfera arasına ikame itmeğin ol mecliste kuut **نمود** olmadığından mevcudun cümlesi ayakta olduğu halde Baş Konsolos yerinden çıkup birer birer mecmu süferanın yanına gelüp kimisiyle az ve kimisiyle bir miktar ziyade sohbet ederek her biriyle söyleşmek kaide olduğundan nezdi çakeriye geldikte :

Yolda zahmet çektinizmi deyu sual edüp bendeniz dahi elbette yol hali meşakkatten hali değildir; lâkin elhaletühazihi Devletialiyyenin dostu memleketine gelinüp rahat olunmuştur cevabını verdikte Paris'te Opera denilen mahal ki hikayâtı salifeye dair bazı menakıp taklit olunan ve operacıya senevi cümhur tarafından vafir akçe verilen ve ekser süferanın vesairin mahsus aylıklı yerleri olup olmayanın tarafından dahi bazen bir mahal isticar olunan yer olup Baş Konsolos dahi bazen gider; oraya gidüp gitmediğimi Baş Konsolos istifsar edüp bendeniz dahi bu makule temaşaya henüz vakit olmadığını beyan eyledim.

İki Konsolosun esvabı âdeta çuhadan efrenc libası ise dahi resmî libas olmak üzere etrafı sırmadan işleme olup Bonaparta'nın esvabı sade çuhadan olarak fakat miyanı **بند** olan meçin yalcağı çent adet kebirce elmas ve filasıl **قلاصل** kral başına takılan bir adet yarımlik cirminde büyücek ve ziyadece, kimi saf elmas ile müzeyyen olduğu halde mevcut olan süferayı dolaşup sağ taraftan çıkmış olduğundan sol canibden kendu yerine varmıyarak süfera hitamında geru avdet birleşüfera odasında olanlardan bazısı ile dahi sohbet ederek yine sağ taraftan kendu yerine varup durdukta cümle mevcut olanlar veda etmekle çakeriniz dahi vedâ **بدا** birle avdet eylediğimde işbu resim günlerinin bazısında taam **طعام** dahi mutat olup yevmi merkumda mevcut olduğundan mesfur Profeto, bugün saat dokuz buçukta Baş Konsolos sizi taama davet eder demiş olduğundan gayrı Baş Konsolosun Madamasiyle dahi başkaca mülâkatımı iltimas eylediği mukaddem Profeto söylemiş olduğundan yine önümüze düşüp geldiğimiz hinto'ya irkâp ve kendusi dahi beraber olduğu halde sarayı mezburun bir köşesinde olan daire önünde indirup canibi fevkaniye doğru Madamanın yanına isâl

eyledikte oturduđu sandalyeden kıyam ve kendu yanında bir sandalyeye bendenizi ik'at ile suâli hatır ve Paristen hoşlandınız mı deyu istifsar etmekle elbette dost memleketinden hazzolunur cevabile biraz dostluđa müteallık muhabbet ile avdet olunmak hasebiyle Tüileri'ye gittiğim veçhile hintolar ile mesfur Prefeto hanei çakeriye götürmegin zikrolunan altı bargirli hinto'yı Baş Konsolosun iki arabacısile üç nefer hizmetkârı getürmüş olduğundan iktizasına göre ziyadece bahşişleri mesfur Prefeto vesatatiyle tevzi olunmak üzere çent ruz sonra irsal olundu.

Kaldiki yevmi merkumda taam daveti vakti hulûlünde biniş iltibas ve kendu Hinto'ma mutat üzere iki bargirli olmak üzere rükûb ve Beyzade ile beraber Tüileriye azimet olundukta Tantan kaideyi tefhim için bulunmuş olduğundan Tüileri sarayının yukarısına muzika tabir olunan saz çalınmakta olan bir odaya çıkarup avdet etmekle odai mezkûrda süfera cem olmuş ve bazı inas ile Baş Konsolos Madaması sandalyede oturmuş bulunup Avrupada iptida sahibi meclisin Madamasına aşnalık etmek kaide olmak cihetiyle biz dahi Madamanın yanına varup aşnalık ettiğimizde yine kendu yanında bir sandalyeye kuudumuzu işaret edüp olveçhile biraz sohbetten sonra olmecliste bulunan İkinci ve Üçüncü konsoloslar ve Ministrolar ve Ceneraller ve Süferanın cümlesi ayakta gezinmek hasebiyle bendeniz dahi kalkup bir pencerenin yanından aşağı avluya nezaret olunmakta iken durduğum pencereyanına tesadüf etmiş olan kapu açılıp Baş Konsolos çıkup iptida bendenizi gördüğünden aşnalık ile ileru savuşup oda ortasında bulunanlardan bazısına aşnalık eylediği esnada taam hazır olduğunu haber verdiklerinden Avrupada taama giderken mevcudun rütbelisi, sahibi meclisin Madamasının elinden [tutup] taama götürmek kaidei meriyyeden olmaktan naşı Baş Konsolosun madamasının elinden ikinci konsolos yapışıp zikrolunan kapıdan duhulden sonra Baş Konsolos dahi geçerken çakerinizin oltarafa azimetimi elile işaret etmekle olkapıdan girilip içerisinde tuli طولى bir odada uzun bir efreñç sofrası kurulmuş ve etrafına sandalyalar vazolunmuş olduğana binaen bendeniz ne tarafa varacağımı bilmiyerek işareti muktezası üzere Baş Konsolosun verasından gitmekte iken kendusi dönüp yanına varmamı tekrar işaret etmeğın yanına ledelvürut sofranın duhul itibariyle sol tarafında vasatı olan mahalde bir sandalyeye oturup ittisalinde sağ canibinde olan sandalyeye bendenizi ve sohbeve vesatet için Beyzadeyi oturtup Madaması karşusunda sofranın öte tarafında ve zükûr ve inastan sofraya oturan yüz elli miktarı cevanibi

erbaada ve sofranın kimi bendenizin olduğum tarafta ve kimi karşuda ve Mısır Kölemenî heyetinden iki nefer gulâmın birisi Bonaparta'nın arkasında ve diğeri Madaması verasında tabak de-ğişilmek hizmetinde olarak taama mübaşeret ve lâhmi mahut karış-mıyan ve temiz olan et'ime اطعمه tetkik olunarak! tenavül olunarak kaidei Efrenciye üzere bir buçuk saat miktarı sofrada oturulduğu halde Bonaparta alelittisal على الاتصال çakeriniz ile sohbet itmeğin Sofrada Rusya elçisi Markof karşuda huddamdan aşağı bir mahalle tesadüf etmek hasebiyle daima bizim tarafa dikkatten hali olmadı; ve Bonaparta'nın sohbetleri اسئله es'ileden ibaret olup iptida sinni سن şerifi hazreti şehinşahı mealî intima ve veliyyei nimeti enam mehdi ulya على المهدى ve münferiden tenavülü taamı cihandarı de'bi dirini ebed kıyam (طاب ديرين ابد قیام) olduğunu istifsar etmekle bilihtiram iktiza eden ecvibesi ifham kılındı; Hak-tealâ hazretleri ilâ âhırüz zaman kemalî sefa ve afiyet ve fervü şevket ile serirarayı iclâl ve devlet ve revnak efzayı erikei aliyyei ikbal ve saltanat eyleye amin.

Badehu Cenabı Sadriazamî ve Kapdanı derya efendilerimizi ve elyevm netarafta olduklarını sual edüp orduyu hümayun ile avdet birle esnayı rahde oldukları ve Kaptan Paşa efendimizin Deriseadette idükleri ifade olunduktan sonra sabıka Mısır Valisi Ebubekir Paşanın [Bonapart'ın Mısır'ı işgalinde vali olan Lokmacı Ebubekir Paşa] ne tarafta olduğu ve devletlü Cezzar Paşanın ve Tepedelenli Ali Paşa ve semahatlü Şeyhulislâm efendimizin ismi âlilerini ve Mısırdaki Kazasker tayin ettikleri Mısır Kadısı Esbak efen diyi ve Köse Mustafa Paşa merhumun kethudasını istifsar etmekle canibi çakeriden dahi müşarünileyh Ali Paşa hazretleri Rumeli Valisi oldukları [1] ve müşarüleyhima efendimizin namı samileri ve Mısır kadıları mevalî izamdan مرالى عظامدن idükleri badelbeyan Şevketlü Mehabetlü efendimizin bizzat memaliki mahrusalarını keşti-güzar ve lâzımüttedip olanları tenkil ile tathiri bilât suretini irat edüp canibi bendegiden dahi resim ve kaide olmadığı iktizasına göre yât olunduktan, olsa güzel olur idi dedikten sonra Mısırdaki vaki cevamii şerifeden ve Mısır ulemasından bahsedüp Asitane'de olan cevamii şerife eşkâlî münifesi ledessual lâyıkyı veçhile cevabı verildiği hitamında makamı riyasette bulunan zevatı kiramın Rikâbı hümayun ile başkaca muhaberesi ve huzuru faizünnurı

[1] Bonapart Mısır, Suriye, seferleri dolayısıyla bunların bazılarını tanyo ve yediada işgali sebebiyle de Tepedelenli Ali paşayı biliyordu. Bu tarihte sadriazam Yusuf Ziya Paşa idi.

hazreti tacidariye münferiden duhuli olup olmadığını istifham etmekle muhabere yalnız makamı Sadareti uzmada olan efendimiz marifeti aliyeleri ile olduğu ve riyasette bulunan zevatı kiramın hakipayı kimyasayı خاکپای کیمیا سایی hazreti şehriyariye duhulü dahi maiyeti seniyei Sadaret penahi ile olageldiği beyan olundu.

Badehu بادهو bendenizin sinnimi sual edüp [1] miktarı beyan ve kendisinin sinni 31 olduğunu mukaddemce işitmiş olduğumdan evvelce tashih etmiş olduğum ifadesile miktarı sinni tezkâr kıldıkta mahzuziyet izhar edüp efrenç sofralarında herkesin önünde bir iki nevi şarap şişesi ve kadehi mevcut olarak taam arasında içmek mutaları olduğundan bendenizin pişgâhıma dahi Rozele tabir olunan efrenk üzümü şerbetinden ve sübye ve limonatadan üç şişe eşribe vaz olunmuş olmak mülâbesesiyle Bonaparta Rozele şerbetini işaretle bendeniz dahi nuş eylediğimi takiben efrenç beyninde birinin namına dolu içmek ikram olduğundan kendü için dolu içmeği yât eylediğinden zikrolunan Rozele şerbetinden tekrar doldurup nuş eylediğimden izharı mahzuziyet eyledi.

Hasılı biraz dahi afaki es'ile ve evcibe ile taam olunup iptida Madama kalkmak âdet olduğundan Madama sandalyesinden kalktığı gibi bendeniz dahi Bonaparta ile taamdan hareket birle taam odasından evvel vardığımız odaya ve andan diğer odaya mürür olunmagla sandalyelere oturup Bonaparta ve sairî ayakta gezmekte oldukları halde bendenize ve saire şekerli kahve verdiler.

Bonaparta öte ve beru gezerek tesadüf ettiği kesân ile sohbet edüp Fransada olan Nemçe elçisi Kotizel mukaddemce mülâkat resmi için balâda beyan olunan tahtanı odada içtimada bendenizi uzaktan temaşa etmiş olup işbu kahve odasında galiba Bonaparta'nın muamelesini müşahadededen naşi Ceramonya (Seramoni) için yanına vürüt ile tarafeynden istifsarihatır olunduğunu takiben devletin Devletialiyeye safvetinden bahs arasında husûsa elhaletühazihi Rusya İmparatoru'nun Devletialiyeye hayırhah olması dahi baisi tekidi mevalâtür [yollu] bir kelâm irât birle zimnen Eflak ve Buğdan havadisini tekzip murat idicek bendeniz dahi Devletialiyeye ile Nemçe Devleti beyninde olan musafat Rusya Devletine kıyas ilemidir, Beyneddevleteyn başkaca müvalât derkârdır elhaletü hazihi Devletialiyenin hem civarı olan Nemçe Devletine saffeti tammesi olup Nemçe Devletinden dahi öyle memul eder deyu mesfurun kelâmına cevap irât eylediğimde mersum sureti itiraf irât ederek [sözü] afaki sohbeta tebdil etmiştir. Kaldı ki Markof

[1] Galib Efendi o tarihte 39 yaşında idi.

dahi nezdi çakeriye gelüp böyle sofrada bulunduğunuz olmamak gerek; çok oturduğunuzdan zahmet çekdiniz deyu Bonaparta ile çok sohbet ettiniz demek muradında olmagla bendeniz dahi, böyle sofralarda bulunup çok oturduğum vaki olmamıştı, lâkin zahmet çekmedim cevabını yad eyledim;

İşbu mecliste veda mutat olmayup herkes istediği zaman avdet etmek kaide olduğu tashih olunmagla biraz dahi gezinip akşam olduğundan avdet ve mevcut olan Hinto'ma rükûp ile hanei çakeriye vürut olundu; ferman hazreti menlehül emrindir. 15 S. 217

V

Galib Efendinin ikinci ve üçüncü konsüllerle vekilleri ve Bonapart'ın kardeşlerini ziyareti:

Çakerlerinin Paris'e vürudunun dördüncü Pazar günü Bonaparta ile mülâkatından sonra yevmi merkurda Bonapartanın taamına gidilecek vakte kadar Mersumun birader ve akrabası dolaşıldığı ve badehu yedi nefer vükelâya dahi varıldığı bundan akdem iş'ar olunmuştu. Şu veçhile de mersumlar ile görüşülmek lâzım olduğunu ifade etmelerine binaen Bonaparta ile mülâkattan hanei çakeriye avdetimde kendu hinto'mla mesfurun iki nefer karındaşı Yozef Bonaparta ve Lüsiyen[Lucien] Bonaparta'nın ve Ammilerinin başka başka hanelerine varılıp bulunmadıklarından Avrupada yekdiğere mülâkata varıldıkta bulunmaz ise Belyato tabir olunan bir kâğıt yani varanın kim olduğu muharrer küçük bir kâğıt bırakılıp geçmek ve bunun görüşmüş gibi olup bulunmayan dahi mukabeleye mecbur olmak ve bazan birisi diğerine varup görüşmek mültezemi olmadığı halde hanesi önünden geçerken zikrolunan kâğıdı bırakıp savuşmak yahut kâğıdı mezburi göndermek suretiyle resmi mülâkatı icra etmiş olmak mutat olduğundan bendeniz dahi bulamadığım mersumların hanelerine birer kâğıt verüp avdet etmiş olduğumdan gayri yevmi mezkûrun ferdası Bonaparta ile Kampanyadan mülâkattan avdetimde iptida Tüileri sarayına karip bir hanede mukim olan İkinci Konsolos Kambaseres'e [Cambacérès] varılıp bendenizi odanın ortasından istikbal ve yanında bir sandalyaya ık'at ile dostluğa dair tarafeynden biraz ceramonya (seramoni) icrasile ledelavde لدى الودم odanın ortasını tecavüze kadar teşyi ve andan Tüileri sarayının bir köşesinde olan dairede mukim Üçüncü Konsolos Labrün'e [Le Brun] azimet olundukta

odanın kapusına yakın mahalden istikbal birle oturmak teklif etmemek hasebile bendeniz ve kendusi ayak üzerinde olarak kezalik dostiye müteallik bir miktar sohbet ve avdet olunup Umurı Hariciye Nazırı Taleyran'dan maada mevcut olan yedi nefer vükelâ yani Umurı Hukukiye vekili Gabriel ve Umurı Dahiliye vekili Sabnal ve Maarifi Cümhuriye vekili Guden [Guden] ve Umurı Harbiye vekili Bertiyeye [Berthier] ve Umurı Tersane vekili Dekreës ve Umurı Nizamiye vekili Foşe ve Umurı Hazine vekili Barbe Marbuva [Barbé Marbois] nam ministroların hanelerine dahi vürut ve kimi Kampanyada ve kimi sair mahalde olmak cihetile hiç birisi bulunmadığından kezalik birer kâğıt itasıyle icrayı resmi mülâkat olunmakla badehu zikrolunan iki konsolustan maada gerek Bonaparta'nın akrabası ve gerek vükelayı mersumeden bazısı binnefis hanei çakeriye gelüp bendenizi dahi bulamadıklarından belyato kâğıdı bırakmak ve bazısı dahi kâğıdı mezburi göndermek ile ifayı mukabelei lâzıme eyledikleri hattâ mersum Bertiyeye ceneral ve diğer bazısı binnefis gelmiş olup bulamadığı ve Taleyran dahi belyato kâğıdı gönderüp badehû mülâkat vukuunda size vardım bulamadım demiş idüğü ve işbu resimden çent ruz چند روز mürurında İkinci Konsolos ve birkaç gün sonra Üçüncü Konsolos ve müteakiben Taleyran ve bir müddet güzeranda mesfur Bertiyeye ve maslahatın hitamı esnasında dahi Bonaparta'nın küçük kardeşi mersum Lüsiyen bendenizi ziyafete davet ve ikram ettikleri ve işbu ziyafetlerden Taleyranın taamında süferadan ve sairden az bulunup maadasında süferanın bazısı ve ezcümle Rusya ve İngiltere ve Nemçe ve Prusya ve Sicilyateyn elçileri ve bazı muteber ceneraller mahsus davet olunmuş oldukları ve bu ziyafetler Bonaparta'nın tenbihine mebni idüğü mesmu olup Taleyran, maslahatın hitamı günü dahi mingayri tekellüf من غیر تکلف [gayri resmi] tekrar taama davet etmiş ve temessükler kampanyasında badettaam mübadele olunmuş olmakla mesfur iki defa taamında Ali Efendi kullarını dahi beraber davet etmiş olduğu ve balâda beyan olunduğu üzre vükelâ dolaşıldığıнын ertesi yani Paris'e vürudunun altıncı günü ferdası dahi Paris'de mevcut olan düvel elçileri yani Nemçe, Rusya ve İngiltere ve İspanya ve Sicilyateyn ve Purusya ve İsveç ve Danimarka elçilerinden, evveli emirde bendenize gelmiş olan Prusya ve İngiltere elçilerine mukabeleten ve sairlerine bidayeten kaide cihetiyle varılıp mersumlardan hanelerinde bulunan fakat Rusya ve İspanya elçilerile mülâkat olunup

maadası bulunmadığından belyato kâğıdı bırakılmakla badehu mersumlardan mukabele etmesi lâzım gelmiyen İngiltere ve Prusya elçilerinden maadası birer birer tarafı çakeriye geldiklerinden Nemçe ve Sicilyateyn ve Danimarka elçilerinden maadasının vürudında bulunduğuma binaen hanei çakeride görüşlöp zikrolunan üç elçi dahi ledelvürüt bulunmadığımdan belyato ita etmiş olmalarıyle işbu resmi mülakat dahi bu veçhile icra olunmuş olduğu malûmî âlileri buyruldukta emrû ferman menlehül emrindir. R 19 S. 217

VI

Galib Efendinin bu tavrî Bunapart'ın davetinden sonra yazılmıştır.

Sadrazamın arz derkenarı:

(Paris'te olan Âmedî Efendi kullarının Paris'e vürudundan sonra Bonaparta ile mülakat edüp namei mahsusı Şahanelerini teslim eylediğini ve mahremâne mükâlemelerini mübeyyin hurûfî mahûde ile muharrer mukaddem tarih ile varit olan kamesi meâlidir.)

Diğer arizei bendegide beyan olunduğu üzere Baş Konsolos'un taamından avdetimden sonra Taleyran tarafından bir tezkere varit olup mefhumunda ertesi gün Baş Konsolosun Kampanya yani harici şehirde sayfiyehanesi olan Malmezoni nam mahalle med'uv مدعو olacağını iş'ar etmiş olduğundan gayri ferdası Baş Konsolos tarafından davetçi olmak üzere saray kethudası ve kendisinin mukarrebî olan Dork nam ceneral tarafı bendegiye gelüp Baş Konsolos bugün sizi Malmezona davet eder bir hinto ve beş altı suvari ile mihmandar ceneral gelüp sizi götürecektir deyu ifade birle avdet ve terceman Tantan dahi vürüt ile Malmezona'a gittiğinizde terceman götürürmüsünüz yoksa yalnız gidüp bizlerden birimiz vesatatile söyleşmekmi münasip görürsünüz reyinize muhavveldir deyu irat eylediğine binaen Beyzade beraber götürülmek iktıza edeceği inba olundu.

Kaldı ki bendenizin Asitane'den bu tarafa memuriyetimde Bonaparta ile mülakat vukuunda cenabı şevket menakıbî hazreti Padişahiden olarak saffet ve celbü telife صفوت و جلب و تالیف dair bazı kelimatî dilfiribane bast olunması huzurî meali mevfurî hazreti Şehinşahiden şifahen emrû fermanı hümayun buyurulmuş idüğü malûmî

devletiniz olduğundan başka Bonaparta'nın bilvücuğ ıgıbarı derkâr ve İngilterelu tavassutu maddesinden kemali gayzı aşıkâr ve buna mebni Devletialiyeyi hiç olmazsa müttefiklerle tebrit edüp badehu iktizasına göre hareket etmek kastında olduğu ve hususa Bahrisiyah ticareti misillu tekliflere; Rusya İmparatoru ile kemali müvalât peyda edüp ittifakları bile hafi menkul olduğu hasebile Saltanatı seniyyeye gûnagûn mahazir bedidar olmaksınası Bonaparta'yi tağlit va telif edecek ve teklifatının indifasına şayet medar olması memul olacak bazı mukaddemat ifadesi tasavvur ve mihmandar vüruduna terekkup olunduğu esnada mihmandar ceneralın işi zuhur etmiş olduğundan refiki olan diğeri bir ceneral altı bargirli bir hinto ve beş altı süvari ile gelüp zirkrolunan kampanyaya götürmeğe memur olduğunu ledelbeyan namei mahsûsı Hümayun koynumda olduğu halde mevcut olan şâli kerrake شالی کرکه iktisa ile çakerleri sağda ve ceneralı mersum solda ve Beyzade karşımızda olmak üzere zikrolunan hinto'ya rükûp olunup ve etbadan ikisi dahi mutat olduğu vechile hinto'nun haricinde uşak mahalli olan yerde kıyamen hintoya itisam اعتصام edüp salifüzzikir suvariler dahi hinto'nun iki tarafında âzim olarak Paris'e iki saat miktarı mesafesi olan Malmezona vusul ve Bonaparta'nın hane bahçesi derununda bina civarına ledelvürut inilip içeri duhul olundukta Prefeto karşıluyup bir odaya isal ve kahve ve limonata işrap ve Taleyran gelüp suali hatırbirle yine avdet ve bir miktar tevakkuftan sonra Prefeto Bonaparta'nın yanına davet etmekle birkaç odadan mürur olunur iken Bonaparta'nın olduğu odanın haricinde Taleyran'a tesadüf olunup Beyzade ile maan ما Bonaparta'nın yanına duhul olundukta oturduğu sandalyeden kıyam ve birkaç hatve ileri gelüp ikrambirle evvelki mülâkatta olduğu vechile tarafı çakeriden aşinalık sureti irae ve ol dahi elile mukabeleden sonra dönüp yerine kuut ve bendenizi dahi karşusunda kenduye yakın bir sandalyeye işaret itmekle Taleyran içeri girmeyüp yalnız terceman Tantan ve bendeniz ile beraber gelüp henüz Bonaparta'yı görmemiş olan terceman Frankini verâdan girüp durmuş olduklarından Bonaparta bunlar mecliste dursunlar mı yoksa yalnız kendu tercemanınızla bulunmak mı istersiz? deyu çakerinizden ledesual bundan garaz dosti ve mahremiyet olduğu münfehim olmak mülâbesesiyle lâ ve naam لا و نعم denilmeyerek kendu reyine ihale olundukta Tantan ve Frankiniyi taşraya defetmekle Beyzade ayakta durduğu halde çakeriniz kelâma şuru ile sureti memuriyetimi dünkü gün Haşmetlü Baş Konsolos cenablarına ifade etmiş idim; me-

muriyetim egerçi ol veçhile olup lâkin bundan maksûdî âli ikidir birisi beyneddevleteyn tabii olan müvalâtın tam olarak tecdidi için revabitü uhudun akt ve itmamıdır, ikincisi Şevketlü Efendimiz Baş Konsolos cenablarının saffeti مفرق asârını müşahede buyurdularından mahzuziyet mülûkânelerini mucip olup kenduye hasıl olan itibarlarını alenen izhar içindir ve tahriren dahi vedadı Cihandari-lerini ifham için mahsus işbu namei hümayunlarını benimle irsal buyurdular diyerek Namei Hümayunı hazreti Tacidariyi bittevkir koynumdan ihraç ve kıyamen lebi tazim اب تعظیم ile takbil ve nihâdei seritebcil سر تبحیل kıldıktan sonra Bonaparta'nın yanına götürüp kenduye teslim olundukta tarafı devletinizden mahtûmen مخروما verilmiş tercemesiyle maan ما sûreti ihtiram güne alup yanında olan küçük yazı tahtası üzerine vaz' وضع ve derhal tercemesini açup temamen kıraat ve izharı memnuniyet eyledikten sonra cevaba başlayup:

İşbu namei hümayun mefhumundan ve sizin intihab ve bu tarafa irsalinizden gayet mahzuz oldum; kaldı ki bazı keyfiyet ifade edeyim bizim muradımız Devletialiyeye sefer olmayup mücerret Hint canibinde İngiltereluyi tazyık ve ızrar içindi, anlaşılmayup Devletialiyeye ilânı harp eyledi; hattâ ol zaman tefhimi hakikati hal için mahsus bir elçi gönderilmişken İngilterelu yolda tevkif edüp meramı ifham olunamadı, Devletialiyenin muvakkat dostu ve tabii düşmanı olanlar dahi bir taraftan igva ederek Saltanatı seniyyeyi Fransa aleyhine tahrik ettiler; Rusya ve Nemçe ve İngilterelünün Devletialiyeye suikast ve memalike tamaları (طعم) derkârdır. Binaberin - Devletialiyeye kaviyyül iktidar olan Fransa'luya mühtaçtır. Saltanatı seniyye Fransa ile evvelki ittifakı tabiisini îade eder ise Fransa cümhuru saire her veçhile sed olur; bundan murat şimdi Rusyanın devlete husumeti var demek değildir; zira Rusya İmparatoru mun-sıftır; kendusiyle mükâtebem olduğundan biliyorum; lâkin vükelâsı hayırhah kimesneler değildir diyerek çakerleri cevaba ibtidar ile :

Mısır maddesinin sohbetine girilse beyhude bahis uzar, hem benim memuriyetim musafat مصافات olduğundan muhalif olan bahsi tecviz etmem; Baş Konsolos cenabları ol zaman bu makamda olşa Mısır maddesi dahi vukua gelmemek gerek idi; her ne ise buna elhal-letühazihi mezâmâmeza مضى ماضى denilmek evlâdır deyu lâtife suretile işi Müdürini Hamse مديرين خمسة [Direktuvar idaresi] üzerine atmak veçhile ifadem den haz sureti göstermekle yine bendeniz sözü bitirmeyüp mahremane olarak Şevketlü Efendimizin nutkı hümayunlarını Baş Konsolos cenablarına ifadeye dahi memurumki tarafeynin daima musafatı kâmileşi canibeyn mesalihi lâzıme-

sinden iken devletimin, Fransa devletiyle üçyüz yıllık müsalemesinin böyle bilâ mucip infisahını bir veçhile istemez idim ve seferin vukuuna biz bâdi olmadık; her ne ise arızai cüz'iyeye kabilinden olmakla bertaraf oldu gitti; Baş Konsolos cenabının saffeti meczum olup tarafımızdan dahi badeezin بعد ازین saffetden gayrı bir fikir yokdur; bimennihi taalâلى الله بما له badehitamillaslahah بعد ختام المصاحبه asarını dahi Baş Konsoloshar halde müşahede eder: Elhaletülhazihî şöyle mülâhaza olunur ki baisi kılûkal olacak teklif ve suubet hafi ve celi olmıyarak bir an akdem suhuletle maslahatı hayriyyenin itma mına bakılması tekidi müvalâtı müstelzim olur diyup Baş Konsolos cenaplarına tefhim için tarafıma emrû fermanı hümayun buyurmuş olmalarile kadirandan ve de kayık şinas Padişahı Alem penahın saffeti zatiyyeleriyle izhar buyurdıkları halâta lâyük muamelâtın Baş Konsolos cenapları tarafından dahi memur olduğum maslahatta icrası tarafımdan ümit olunur dediğimde bu ibarattan gayet memnuniyet ibraz ve her halde isbatı saffet edeceğini beyana agaz eylediğini takiben yine tarafı çakeriden, Baş Konsolos cenablarından mahremâne bir madde sual edeceğim madde şudur ki Parise vurudumda Eflâk ve Buğdan havadisi işittim ve şayi bulduğumdan istigrap eyledim; elyevm Devletialiyeye Fransa Cümhuriyle müsâlâha olmuş olduğundan başka maddei merkume Fransa Cümhuru maslahatına dahi mübayin idüğine mebni men'ine ihtimam olunacağı vazıhdır; ancak bunun şuyûu gazetelerde bile munderiç olması tehi olmayup elbette bir taraftan kale getirülmüş olmak gerektir deyu istimzaç eylediğimde mersum Bonaparta :

Bu maddenin aslı olmayup eracif kabilindendir ve elhaletülhazihî Avrupada memâlikî Devletialiyeye muzır olacak tedbir olmayup lâkin bir sene sonra olabilir; Rusya ve Nemçe hem hudüt olduğundan devlete düşmanı tabii olup ezcümle Nemçe Tuna'ya kadar zapt daiyesinde idüğü zahirdir, Kaldı ki şimdiki Rusya İmparatoru hayırhah olduğundan andan vesvese yoktur: zamanı atide dahi bir taraftan mazarrat olmamak Devletialiyeye Fransa ile evvelki halini tecdit etmek ile lâzımdır; kaldı ki havadisi mezkûrenin gazetelerde olması dahi Alman gazetesinden dolayı olup tasavvur makulesindendir; o makule nesne yoktur diyerek elhaletülhazihî memâlikî Devletialiyeye dair nesne olmadığını ve Rusya kralının hayırhahlığını münasebetle tekrar söyleyüp Rusya ile kemali tevafukı mültezimane ifadelerinden müstedil olduğundan gayrı İtalyada olan Fransa askeri Fransaya avdet etmiyerek Ankonaya gittiği ve Moraya suikast söhbeti dahi deveran ettiğinden münase-

betle dermeyen olunacak iken kablessual Bonaparta tezkir edüp İtalyada olan Fransa askeri için dahi kılûkal etmişler; anlar ise Amerikaya gidecektir dediğinden sonra sizin rüyeti maslahata ruhsatı kâmiliniz olduğu münfehim olmuştur demekle bendeniz dahi Ruhsatnamei Hümayunı hamil olduğum cevabını verdiğimde Bonaparta maslahata aharın müdahalesini bir veçhile kabul etmem; zira Devleteyn maslahatı aharın müdahalesine mühtaç değildir; münferiden rüyete memur iseniz rabita bulur demekle:

Canibi bendegiden dahi evveliemirde ret ve kabul gösterilmeyerek iktizasına göre hareket olunur denildikte yine mersum Bonaparta, devleteyn bundan sonra beraber olur ise sairin Devletialiyeye nüfuzunu defederim, Âsitannede Rusyanın derkâr olan nüfuzunu bile selbeylerim kaldı ki mukaddem Bahrisiyah maddesi var idi; İmparator vaktinde zâf ضاف olduğundan icra olunamadı; şimdi Rusya, [ya] olduğu gibi Fransalu hakkında dahi ol maddenin icrası matlûptur demekle bendeniz dahi:

Bu husus mülâhaza ve suûbet götürür mevaddandır, elhaletü hazihi bu makule teklif vukuu memul olmamış bir nesnedir yollu cevap ile ademi kabul suretini irae eylediğimde mersum mukabele etmeyüp sadedi ahara intikal ile Markofun yine tavassut iddiası olur ise kabul etmemeniz iktiza eder; hem elhâletülhazihi Amyen Muahedesı dahi bitti; tavassutu mucip nesne kalmadı deyu Markofa cevap verebilürsüz dimekle bendeniz henüz Markofun halini anlamamış ve mukaddem Bonaparta'nın menfuru iken şimdi manzuri مطوری idüğün haber almış olduğumdan Markof ile henüz mülâkatım olmadığı ve anın tavassutu iddiası olsa, Fransa Cümhuru ile Rusya Devleti beyninde bundan akdem akdolunan uhudda مودع münderiç tavassut şartına mebni olacağına binaen anın bahsı yine Fransa Cümhuruna ait idüğü veçhi münasibi ile irad olundukta mersum Bahrisiyah maddesinde sükût edemeyüp yine ani dermeyen ile:

Demin dediğim Bahrisiyah maddesi Rusya Devletile dahi söyleşildi; muhalefeti yoktur, eğer bu husus olur ise tarafımızdan her tarafa sed olup Devletialiyeye menfaati olur, ve eğer olmaz ise Devleteyn beyni güzel olamaz; kaldı ki maddei merkume tanzim olduğu takdirce bir taraftan, memaliki Devletialiyeye taarruz olunamamak üzere memalike kefalet şartını Ahitnameye idhal edebilirim ve bir canipden tasallût zuhûr eder ise ol tarafa ilanı harp ederim; devleteyn beyni evvelki gibi saffetli olur ise yarar yani Devletialiyeye maslahatını iltizam ederim; hattâ Pasban oğlu [Vidin Valisi Âsî Pazvand oğlu Osman] maddesinin vesair hususatın ra-

bitasına dahi ibtidar edebilirim ; devleteyn evvelki gibi olmaz ise bir nesneye bakamam. Hem řu dahi malûmumuz olsun ki demin Devletialiyeye musalih olduđunu yadettiniz ; egerçi Devletialiyeye ile münasebatı kadimenin tecdidine hahiřkeriz, ancak henüz Devletialiyeye musalih hükmünde olmayup muharip suretindedir deyu aralıđa bir söz karışdırup yine Bahrisiyah maddesini ve Rusyanın rızasını mültezimce tekrar ederek iş'ar ve maddei merkumeyi kemali iltizamından nařı bendenizi teşvika vesile olmak için kefalet hususunu dahi izhar ederek maddei merkume derç olunmadıkça maslahat bitmemek suretini irae etmekle hususı merkumun kendusiyle mübahasesi muktezayı meclise münafi olduđu ve henüz mükâleme Ahitnamesine başlanmadığı cihetten tarafı bendegiden dahi :

Bahrisiyah maddesinin cevabı demin beyan olunan suretten Baş Konsolos cenaplarının ledelmülâhaza malûmu olur ; hem Amyen şehrinde Fransa ve İngiltere murahhasları tarafından akit ve imza عقد و امضا ve badehu devleteyn tarafından tasdik olunan Ahit muktezasinca Devletialiyeye dahi müsâlâhada müşterek olduđu şart kılınmışken henüz Saltanatı seniyye musalih hükmünde olmaması tabiri teslim olamaz. Mesalihi Devletialiyeye Amyen'de makut مقود olup řimdi müteferriatı müzakere birle Devletialiyeye Ahitnamesi dahi itmam olunacaktır. Kaldı ki Devletialiyeye ile evvelki dostluđun tecdidi Baş Konsolos cenaplarının matlûbu olduđu veçhile Devletialiyenin muradı dahi Fransa Cümhuriyle kemafilevvel dostluđu iadeden başka müvalât sabıktan muhkem olmaktadır ; heman bir an akdem mükâlemeye řuruumuz lâzımdır ; iktıza eden memur tenbih olunsun tas'ibi maslahat تصويب مصلحت eder halât zuhûre gelmiyerek gayrı ez muhdesat sühuletle itmamı maslahat memulı Devletialiyedir dediđimde mersum dahi :

Devletialiyeye musalih hükmünde olmadığı tabirini tagyir için vakıâ bundan sonra Devletialiyeye ile muharebeyi mucip halet dahi yoktur, dedikten sonra mükâlemeye, řuruu Ministroya tenbih ededeğini vaid eylediğini takiben yine canibi bendegiden :

Havadisi merkumun aslı olmayup eracif kabilinden olduđunu Baş Konsolos cenabının ifade eylediğini Asitaneye tahrir ederim ; ancak gazetelerde derç olunmakta olduđundan biasılı idüğü yine resmî gazete ile tekzip olunmasını iltimas ederim, denildikte mersum ol madde gazetede münderiç ise bile bu tarafın havadisi olmayup Alman gazetesi mefhumunu hikâyedir, Aharın gazetesini tekzip iktıza etmez demiř ise dahi tarafı bendegiden Alman

gazetesi hikâyesi ise bile Pariste gazetede görülmüş olduğundan yine Paris gazetesile tekzibi lâzım gelir ki ürcufe olduğu sabit olsun, deyû tekrar eylediğime binaen resmi gazete ile tekzip edeceğini vadeyledi.

Badehu mersum Bonaparta İngilterelü'nün Mısır tarafında nazari olduğunu yad ve Mısır Beyleri şimdi ne halde idüğünü irad etmekle bendeniz dahi

Ümerai Mısıriyyenin امرء مصریہ نك bakıyyesi Mısırdan külliye ihraç olunmak üzere karargir olup merkumlar Said صید tarafına firar etmiş olduklarından Mısır Valisi Hazretleri dahi üzerlerine külli asker tayiniyle اخذ ahizleri hususuna teşebbüs etmiştir dediğimde mersum Bonaparta Beyler bu esnada Mısıra on saat mahalle gelmiş olduklarını işittim bu surette suûbet kesbetmiş olmak gerektir demekle tarafı bendegiden dahi:

Beylerin elhaletühazihi kuvveti olmayup üzerlerine Asakiri vafiye tayin olunmuş olduğundan tecavüze fırsat yap olamayup şimdiye kadar mündefi oldukları memuldür cevabı verildikte mersum Bonaparta, Beylerden bu defa bana tahrirat geldi afları için tavassutu rica ederler binaberin badelmusalâha iltimas edeceğimdir demekle bendeniz dahi:

Beylerin fil'asıl فی الاصل haklarında bir gûna irade olmayup mal ve canlarına dokunulmıyarak diledikleri mahalde ya Âsitane de ikametleri ve isteyenlere rütbe verilmesi vaid olunmuşken firar ile isyanı ihtiyar eylediler; anların afiv istidasından muradı yine Mısırdaki kalmaktır, bu ise kabil olmayup fimabait فيما بعد anların birinin Mısırdaki kalması maslahatı mülkiyyei Devletialiyeye muzırdır; bu takdirce Baş Konsolos cenaplarının dahi anların ricasını ısga eylememesi lâzımei saffetdendir dediğimde mersum:

Bu ifadeniz becadır lâkin Beyler def olunamayup tecavüzleri olur ise güç olmaz mı? demekle canibi bendegiden dahi:

Elhaletühazihi Beyler cemiyeti kalile kabilinden olup suubeti mucip olacak halâtan olmadığı cevabı tekrar ita olunduktan sonra Mısır Valisi Hazretlerini sual etmenin devletlû inayatlû Kaptan Paşa Efendimizin [Kapdanı Derya, Küçük Hüseyin paşa idi] sabıka kethüdarları veziri mükerrerem Hüsrev Paşa Hazretleri olduğu ifade olunup biraz dahi afâki söhbet ile meclise hitam verildiğine binâen kalkup veda eylediğimde Bonaparta dahi kıyam edüp veradan bir kaç hatve ilerü gelerek teşyi etmek cihetile kaide üzre tekrar veda birle odadan çıktığımda Taleyran yine haricte olan odada beklemek üzere olduğundan tekrar aşinalık ile

güzar olunmakla Pirefeto ibtida vardığımız odaya götürüp hinto tehiyyesine kadar yarım saattan müteceviz tevkif etmek hasebiyle Taleyran olduğu odaya geldiği akabinde Bonaparta tarafından çağırılıp anın yanına avdet ve ol esnada mihmandar ceneral dahi gelüp bendenizi götürmeğe memuriyeti haberi vardıkta yerinde bulunmayup işi olmak cihetiyle irişemediğini ve henüz haber alup geldiğini beyan ve Bonapartanın yanına girüp çıktıkdan sonra hinto hazırlandığını Prefeto ihbar birle yine bendeniz sağda ve mihmandar ceneral solda ve evvel götüren ceneral Beyzade [ile] karşımızda olarak gittiğim altı bargirli hinto ile marezzikir suvariler iki tarafta olarak hanei çakeriye avdet olunmagla ceneralı mersuman مرسومان bir mikdar tevkif ve ikramdan sonra ait olup yine arabacılar ve Bonaparta hademesinden beraber gelen iki neferin iktiza eden bahşişleri bâdehu irsal kılındı : Ferman menlehül emrindir.

[Bu mülakat esnasında Bonapartın arzusu ve perde arkasından yaptığı vaid ve tehditler, Türkiyeyi, İngilizlerden ayırmak istemesi ve Galib Efendinin ise Amyen esası üzere müzakerede ısrar ile beraber aldığı talimat üzerine uyuşmak istediğinden dolayı işi idare ettiği ve Fransanın hâlâ Mısır kölemenleriyle münasebatı ve hulâsa Mısır üzerinde İngiliz Fransız menfaatlerinin çarpıştığı görülür.]

VII

Bonapart ile Galib Efendinin dikkate şayan bir mülâkatı

Mükâleme mazbatası :

İşbu bin ikiyüz on yedi senesi şehri Rebiulevvelin yirmi dördüncü günü Kampanyada Devletialiyye Murahhası ile Fransa Baş Konsolosu Bonaparta beyninde vaki olan mükâlemenin mazbatasıdır.

[Sadriazamın Padişah'a arz derkenarı]

Pariste olan Âmedi Efendi kulları Kampanya tabir olunur Bonapartanın hanesine gidüp mülâkat birle mahremâne vaki olan mükâlemenin hurufı mâhude ile varid olan mazbatası meâlidir emrû ferman menlehülemir hazretlerininindir.

Efendii mumaiyleh kendu hinto'yiyle mahalli merkuma vardıkta icrayı rusuma memur Prefeto karşılayup doğru Madamanın olduğu odaya götürmekle Madama, kıyam ve yanında bir sandalyeye ik'ad edüp Bonaparta sayda صید gitmiş olduğundan henüz

gelmiş idüğünü Prefeto ihbar ve yarım saat miktarı Madama ile afaki sohbet ve kahve getürtüp ikram eyledikten sonra birisi gelüp davet etmek hasebiyle Prefeto efendii mumaileyhin önüne düşüp Bonapartanın yanına isâl ve içeru lededduhul لدى الدخول Bonaparta oturduğu sandalyeden kıyam ve evvelki mülâkat vukuundan ziyade çend hatve چند خطوه ileri gelüp suali hatırbirle yerine avdet ve efendii mumaileyhin dahi karşusunda vaki sandalyeye kuudunu işaret etmegin efendii mumaileyh kelâma mübaşeret etmek üzere iken iptida Bonaparta Devletialiyeye tarafından size gelmiş haber var mıdır ve Rumeli ahvali ne veçhiledir; bir paşa ısyan edüp Edirneyi zaptetmiş ve Kaptan Paşa hazretleri Serasker olarak Rumeliye çıkmış malumunuz mudur deyu sual etmekle:

Efendii mumaileyh dahi bu esnada Devletialiyeye tarafından Tahrirat zuhûr etmedi; binaberin bunlara dair sahih haberim yoktur bu hususlarda ben dahi gazetelerden vesair mahalde efvahi افواهی olarak işidiyorum; lâkin bu havadisın ekserisi indimde mübalâğadan maduttur; dediğini takiben mersum dahi:

Vakîâ ısyan etti denilen Paşanın külliyeti olmamak gerektir; lâkin böyle ihtilâl fena şey olduğundan buna Devletialiyeye pek dikkat etmek lâzımdır, diyerek bu paşa kimdir ve şimdi Edirnenin müdirimidir? deyu sual etmekle:

Efendii mumaileyh cevabında bunların şimdi dediğim veçhüze eğerçi sahihini bimiyorum; ancak gûya Gürcü Osman Paşayı bu tarafta söyleyorlar; bu Paşanın bundan akdem Edirne'de olan Hakkı Paşa [Meşhur Hakkı Mehmed' paşa] ile nefsaniyeti vaki olup zatinde dahi anut meşrep olduğundan mansabı olan Bosnaya gitmekte betaet بطاقت ederek mücerret icrayı nefsaniyet için Hakkı Paşanın mansabı dahilinde ayak sürüdüğünü Rumeliden mürurumda biliyorum; olesnada Hakkı Paşa, ademi idaresine mebni azil olunmuş olduğundan nefsaniyet maddesi dahi bertaraf olup Osman Paşa âhar mansaba gittiğini işitmiştim; Eğer tavrı serkeşi izhar etmiş ise Devletlû Kaptan Paşa efendimiz dahi Asitaneden çıkmış olduğu halde istishap buyurdıkları Asker vafi olacağından kat'ı nazar bir taraftan müşarünileyh Efendimiz sarfı himmet ve bir taraftan Rumeli valisi Ali Paşa Hazretleri ikdam buyurarak bimennihi taalâ az vakitte defi gailei usat دفع غائلة عصاة edeceklerini memül ederim dediğimde mersum Bonaparta, bu Osman, Devletialiyeden Asker ulûfesi olarak akçe ister imiş ve Asitanede olan yeniçerilerin dahi ulûfesi verilmediğinden biraz kılûkal etmişler demekle:

Efendii mumaileyh dahi Osman Paşanın mukaddem matlubu olan ulûfe akçesi tarafı Devletialiyeden ita olunmuştu; kendusi bilâ memuriyet âhara nefsanîyet için cem eylediği askerın ulûfesini vermeğe dahi iktidarı olmadığından ihtimalki biraz ulûfe dahi teraküm edüp talep etmiş ola. Kaldı ki Asitanede olan tavaiifi Askeriyyenin senede dört kıst mevacipleri verilüp birisi Muharremde ve birisi Cemaziyelulâda ve diğeri iki kıstı Şabanda vakti hulûl ettikçe tamamen verilmektedir cevabını verdikte mersum Bonaparta sadedi ahara intikal ile Nemçelu'nun Pasban oğlun'a. [Pazvand oğlu] akçe ile ianet eylediğini işitmiş olduğunu yadidicek:

Efendii mumaileyh dahi, benim bu defa mülâkat talebimden maksut ancak Devletialiyeye ile Fransa cumhuru beyninde halisane akdolunan Müsalâhanın tehniyetidir geçen parade [parad] günü mizaçsızlık sebeble Baş Konsolos cenaplarını göremediğimden bu defa resmi tehniyeti icra ederim derken, mersum izharı mahzuziyet edüp vakıâ ol gün mizaçsızlığınızı işitmiş idim şimdi sizi sıhhatle gördüğümden hazzeyledim dediğini takiben

Yine Efendii mumaileyh mülâkat olmuşken mahremane bazı hususu dahi ifade edeceğim ki bir kaç günden beru Eflâka dair gazetelerden gûnagûn ihbar görüldüğünden baisi istigrap olmagla elbette sahihi Baş Konsolos cenaplarının malûmu olduğundan ve bitahsis Baş Konsolos cenapları hayırhahı idüğünü meczumen bildiğimden halisane ve mahremane kendusinden sual etmeği ensep addeyledim; ezcümle Pasban oğlunun gûya Eflâka tecavûze fırsat yap olduğundan gayrı Nemçe hududuna dahi tecavüz edüp Nemçe Devletinin bir rejimendile [Régiment = Alay] muharebe vukuunu ve buna mebni Nemçelu tarafından Eflâka asker idhalini söylüyorlar. Pasban oğlu gerçi asi olduğundan elinden geleni icraya çalışup ancak evvelâ kendusinden kuvveti memûl itmemeği Eflâka italei payı Hasretten اطالة پای خسرتدن başka Nemçe hududuna dahi tecavüz eylesün. Kenduye ittba اتباع etmiş dedikleri bildiğime göre dağlı taifesinin bir fırkası olarak beş, altı yüz eşhasdan ibarettir; bununla Eflâka taarruzdan maada ahar devletin mülküne dahi tecavüz edemez zira neticesini mülâhaza etmez kabilinden değildir.

Saniyen Nemçelunun Pasban oğluna akçe itası hususunu henüz Baş Konsolos cenaplarından işitmiş olduğumdan bir kat dahi istigrabımı mucip oldu; zira vakı ise Nemçe devleti tarafından Devletialiyeye bayağı izharı muhalefet kabilinden olduğu vazıh-

dır; hasılı bu Eflâk maddesinde bir dakika var, anı fehmedemiyorum diyerek istimzaç vadisinde bastı mukaddemat eyledikte:

Mersum Bonaparta bunda dakika şudur ki, elhaletühazihi Nemçelu Devletialiyeye memalikine bir şey edemez; bu maddeden hiç vahşet olmasun; lâkin Rumeli ihtilâlden mahzuz olup usata asker ve akçe ile îânet ederek temdidi ihtilâl ile Devletialiyenin ez'afını ister ki Devletialiyeden ol veçhile memunülgaile ^{أمرون العائد} olur: Binaberin Nemçelunun Pasban oğluna akçe itası Devletialiyeye'ye izharı muhalefet sureti olmayup hafi olarak vermiştir; hattâ Rusya Devleti dahi Rumeli ihtilâlden hazzetmek gerektir; Devletialiyenin ez'afını mucip olmasını mülâhaza eder; kaldı ki Nemçelu'nun Eflâka Asker idhalinden bir haberiniz var mıdır yoksa mülâhaza olarak mı söylediniz deyu mültezimane sual etmekle.

Efendii mumaileyh dahi Nemçe Devletinin Asker idhalinden hiç haberim yoktur; bir iki gün gazetelerde görüp bazı ihvandan dahi işittiğimden ve bundan akdem Baş Konsolos cenaplariyle ikinci mülâkatımda dahi buna dair sohbet güzeran ^{سردان} edüp yâni ol vakıt münteşir olan Eflak havadisı dermeyan olundukta Baş Konsolos cenapları elhaletühazihi Avrupada Memaliki Devletialiyeye'ye muzır olacak tedbir olmayup bir sene sonra olabileceğini tezkir etmiş olduğundan hususı merkumu iradeyledim, lâkin bu asker havadisini işitmediğimden hiç yakışdıramadım; zira elhaletühazihi Devletialiyeye ile Nemçe Devleti beyninde dostluktan gayrı bir nesne olmadığından dostluğa münafi olan bu sureti Nemçe Devletinden memul etmediğimden başka Devletialiyeye ile Fransa Devleti beyninde akdolunan müsâlâhayı Nemçe Devleti elbette şimdiyedek işitmiş olup hususa münderiç olan tekeffülü memalik şartını dahi anladıkta Devletialiyeye'nin hayırhahı olan Baş Konsolos cenapları bir veçhile tecviz etmiyeceğini bilüp Eflâka asker idhal etmiş olsa bile iade edeceği meczumumdur; hattâ Pasban oğlu dahi Eflâk'tan askerini çekmiş olduğunu muahharan istima ^{استماع} eyledim; bu Eflâk maddesi tahkikime göre şöyledir ki Eflâk Voyvodası Eflâkta müstahdem olan askerın biraz ulûfesini tehir etmiş olup asker dahi vaktile ulûfesini almağa alıştığından talebi için bir azı Bükreşe gelmek suretine teşebbüs eylediklerinde Eflâk Voyvodası ademi idare ve cebanlığından naşi Bükreşi terkedüp firar eylemiş; semti ahara firarı dahi esahmıdır meczumum değil; lâkin bu suret Pasban oğluna fırsatı ganimet nevinden olup Eflâka biraz asker imrar ve çalup çarpup bu esnada yine karşuya iade olmuş: şimdi Bükreşte bir vezir ikamet edüp idare eder imiş, kaldı ki Nemçe-

lunun Pasban ođluna akçe itası vakı olduđu surette her ne kadar hafi olsa dahi nihayetinde meydana çıkacağına mebni Devletialiyeye'ye izharı mazarrat sureti olmađla buna mana veremiyorum deyu Eflâk maddesini tahkik ederek Nemçe maddesini istiknaha dikkat eyledikte

Mersum Bonaparta, Nemçeye dair kelimatı Beyzade [Terceman] Terceme ve tefhim eder iken Nemçeden mazarrat mülâhazasını selbe لـ işaret olmak üzere bir taraftan parmađını tahrik edüp hitamı kelâmda Nemçelu izhar etmiyerek ezâfı Devletialiyeye ile memunülgaile olmak için usata hafi îânet etmekten gayrı birşey edemez ve itmek elinden gelmez; eđer Eflâka asker ithal etmiş ise yine çekmeđe mecburdur ve bu asker maddesi tahakkuk eder ise bana haber verin ihracına mütekellifim; kaldı ki Devletialiyeye Memalike ve Asitaneye dair elhaletühazihi bir nesne yoktur; eđer bazı devletin buna dair niyeti varsa mukaseme vukuunda Fransa Cümhuru ve İngiltere Devleti birer mahal ahziyle hissedar olmak iktiza edeceğine mebni Rusya ve Nemçe Devletleri bu surêti istemediklerinden sükût ederler ve Françe Cümhuru dahi alacağı mahalden müstefit olamayacağına binaen ol surete hahişkâr خواشكار deđil; işte zübdei mülâhazat şudur ki elhaletühazihi Devletialiyeye'ye bir taraftan tevehhuşü mucip nesne yoktur; lâkin bu Rumeli ihtilâli dahi sûreti acibe olduğundan bunun acaleten ref'ine Devletialiyeye pek ihtimam etmelidir; hattâ Şevketlû Padişah Hazretleri bizzat ortaya çıkup usatı tathir etmek lâzımdır. Böyle olmayınca bitmez halisane söylerim diyecek:

Efendii mumaileyh cevabında, Şevketlû Mehabetlû مهابتو Efendimizin binnefis taşraya çıkmaları bir müddetdenberi cari olan âdete muhalif olduğu bundan akdem Tüleride [Tüileri] taam تمام esnasında bu hususun sohbeti vukuunda dahi beyan olunmuştu; hem bu tekellüfe hacet olmayup Rumeli ihtilâli mübalâğa olunan derecede deđildir Kaptan Paşa Efendimiz çıkmış ise gayet müdir ve müdebbir ve şücâ شجاع ve mukdim bir zatîâlîşan olduklarından demin dediğim gibi bir tarafından anlar sarfı himmet ve bir canipten dahi Rumeli Valisi Hazretleri sarfı makderet ederek biavnihi taâlâ az vakitte külliyyen usat gailisini ref buyururlar; Devletlû, Merhametlû Sadrazam Efendimiz dahi Orduyu Hümayun ile işbu Rebiülevvelde Derisaadete dahil olacaklar idi; elhaletühazihi teşrif buyurmuş oldukları zahir olmađla anlar dahi Derisaadette iktiza eden himemi âliyyeyi sarf buyururlar; bimennihitaâlâ kariben gaile mündefi olur; kaldı ki bazı hariç gazetelerde Devletialiyeye Memalike

dair biraz ahval münderiçtir ki Baş Konsolos cenablarının malûmu olmuştur. Bunu dahi tezkir etmek niyetinde iken Baş Konsolos cenapları kablelirat, demin cevabını vermiş olduğundan Asitaneye tahrir ederim deyu tekrar istitlahı hal استطلاع murat eyledikte

Mersum Bonaparta, tarafımdan olarak tahrir edin ki elhaletü hazihi Memâliki Devletiâliyye'ye dair vesvese yoktur; lâkin Devleti aliyye dahi bu esnada fevkalâde bir hareket edüp ihtilâli def'a müsareat etmez ise neticesi güzel olmaz; bizzat Şevketlû Padişah Hazretlerinin ortaya çıkması elzemdir; ben mahsus bu madde için mektup yazarım, Asitaneye göndermenizi isterim dediğinden sonra, Asitane'de tarafı mülûkâneye ihtarı ahval eden mahrem kimdir? deyu sual etmekle:

Efendii mumaileyh dahi, hususâtı lâzıme Rikâbı hümayuna tarafı Hazreti Sadrazamiden arz ve ifade olunur, Bazen Vükelâi Saltanatı Seniyyeden bazı zevatı dahi Şevketlû Efendimiz maiyyeti sadaretpenahi ile huzurı hümayunlarına celp buyurup mevaddı muktazıyyeyi müzakere buyururlar dediğinde.

Yine Mersum Bonaparta, başkaca canibi mülûkâneye tefhimi hal ve pent یت eder var mıdır? Mehdi Ulya [Padişahın Annesi] Hazretleri, ya âhar birisi mukteziyatı ihtar etmez mi? deyu istifsar etmekle.

Efendii mumaileyh dahi, canibi meâli menakıbı Hazreti Mehdi Ulyadan mesaliha müdahale buyurulduğu yoktur; Şevketlû Mehabetlû یت Efendimiz demin dediğim veçhile ledeliktiıza vükelâyı âliyye ile müzakere buyururlar cevabını verdiğimde:

Mersum Bonaparta, her sahibi mülk kendü ümurunun başında kendusi bulunup rüyet etmekte hal ve tesir başkadır; asker dahi Şevketlû Padişah Hazretlerinin binnefis hareket ve himmetini görüp sarfı makderet ederler; bundan akdem orduyu hümayunun Asitaneden aleyhimize hareket ile Üsküdarâ mürurunda Şevketlû Padişah Hazretleri dahi geçüp askeri teşvik ederler idi, daha ziyade gayret eylerlerdi; hattâ Fransa Kralları bir müddet bu sureti terkedüp işlerini memurlara ihale ile daima sarayda otururlar askere görünmezler idi; nihayeti iyi olmadı, ihmal münasip şey değildir, dedikten sonra Kaptan Paşa Hazretlerinin askeri içinde sefain Mellahi olarak biraz Rum tâifesi dahi mevcut olduğundan Asitanede Yeniçeriler beyninde bu dahi kılûkali mucip olmuş ve Kaptan hem Edirne tarafını idare ve hem Asitane derununda dahi nezaret için Asitaneye on saat mahalde ordusunu kurmuş demekle:

Efendii mumaileyh dahi, bunların hakikatine henüz vukufum yoktur; ancak Yeniçerilerin ulûfe ve mevaddı saire de kılûkal sohbeti erâcif kabilinden olsa gerektir; kaldı ki Şevketlû, Mehabetlû Efendimizin ümuru yalnız memurine ihale ile iktifaları olmayup daima kenduleri dikkat buyururlar; ezcümle fil'asıl في الامر mutat deđil iken aralık aralık bazı Vûkelâyı hakipayı hümayunlarına celp buyurup iktıza etmiş bir maslahat olmasa bile ahvâli haliyeyi sual ve tedabiri lâzimeyi icra buyururlar; hem Avrupa ahvaline ve hayırhah olup olmayanlara bizzat vukufu tammeleri vardır dediđimde :

Mersum Bonaparta dahi, Yeniçerilerin kılûkali dediđim kendi beyinlerinde olmuş öyle işittim; kaldı ki Şevketlû Padişah Hazretleri hiç çıkmaz deđil imiş, hattâ cuma günleri camiye giderler imiş ; Devletialiyeye askeri, Padişaha mutidirler, kendu hareketini görseler gayet gayret ederler; Yeniçerilerin kılûkali dahi yine bu gayrete mebni olsa gerektir, dedikten sonra tarafı Padişahiye mahsus asker yok mudur? demekle :

Efendii mumaileyh cevabında, Sarâyı Hazreti Cihandariye mahsus olmak üzere Avrupada olduđu misillû başkaca bir takım Neferatı Askeriyye olması kaide olmamıştır; lâkin Asitanede Yeniçeri ve Bostancı ve Cebeci ve Topcu ve Arabacı ve Hambaracı namile ve nam aharle tevaiifi askeriyye mevcut olup cümlesi Padişah askeridir; bunlardan başka Şevketlû Kudretlû Efendimizin tertipleri olarak Levent çiftliğinde bir takım muallem Asker tanzim buyurup [Nizamı Cedit Askeri] teksir için Üsküdar da dahi başkaca bir kebir kışla bina ile bir taraftan tahrir ve talim olunmaktadır ve aralıkta Şevketlû Kudretlû Efendimiz bizzat teşrif buyurup talimlerine nezaret buyururlar dediđinde :

Mersum Bonaparta tarafı hümayuna mahsus olarak üç dört bin Memlûk asker tedarik olunsa emniyet olup güzel olur; hattâ Paşaların kendulere mahsus askeri var imiş demekle :

Efendii mumaileyh dahi, Memlûk mukaddem Mısıra mahsus olmuş bir taife olup bunlar köle kabilinden olmagla Asitanede vesair mahalde askerice istihdamları muteber deđildir Vüzeranın oldukları memalikte zaptü rapt için asker bulunmak lâzım olduğundan kifayet mikdarı neferat istihdam ederler lâkin memluk kabilinden olmayup Arnavut ve Türk cinsindedir dedikten sonra :

Efendii mumaileyh sadedi, ahara tahvil ile Amyen Müsalâhası-na iltihakı müş'ir senedin mübadelesi için geçende bir takrir vermiştim; Ministro bu tarafta olmadığından cevabı alınamadı idi senedi mezkûr mübadele olunmasını iltimas ederim dedikte :

Mersum Bonaparta takrirden haberim yoktur, belki Ministro'ya gönderilmiştir, ne vakit verdiniz idi? hem mübadelenin müddeti ne zamandır? yani vakti malûm mudur? yollu bilmeyerek sual etmekle:

Efendii mumaileyh dahi, takriri irsal edeli yirmi gün oldu ve Senedin mübadelesine vakit tayin olunmamıştır; Ministro gitmezden evvel mübadele edecek iken galiba vakti olmayup gitmekle öylece kaldı dedikte:

Mersum Bonaparta, Ministro üç güne kadar gelecektir mübadele hususunu tanzim ederim dimegin kalkup veda olunduğu esnada Bonaparta dahi kalkup teşyi eder iken bir matlûbunuz var mıdır? Var ise ifade edin tanzim edeyim demekle:

Efendii mumaileyh dahi bir matlûbum yoktur, hakkımda zuhûra gelen hüsnü muamelenizden mahzuzum cevabını verdiğini takiben.

Yine Mersum, Devletialiyeye'ye uzak mahaldesiz; emniyeti tarik dahi yoktur eğer akçenin lüzumu var ise söyleyin istediğiniz miktar ita ederiz, siz dahi bir mektup verirsiniz Asitanede teslim ederler demekle:

Efendii mumaileyh dahi bu günlerde poliçe niyetinde olup bir mahallini taharri üzere olduğumdan tanzim etmek memulindeyim bu veçhile ifadeniz bâisi memnuniyet olmuştur yollu buna mümasil iktizasına göre cevap verdikten sonra:

Mersum Bonaparta ayakta olduğu halde ne miktar akçe iktiza eder ise takrir edin tanzim ederiz deyu tekrar mültezimâne söyleyüp veda ve avdet olduğu muhatı ^{۲۴} ilmi âlileri buyruldukta ferman menlehülemrindir.

[Galib Efendi, Bonaparta ile olan bu mülâkatını üçüncü bir şahsın ağzından gibi yazmıştır.]

* * *

Galib Efendi Muahedeyi imzalayınca kadar haylıca yorulmuş ve Muahede Londra esas müzakeratından tamamen ayrı olarak münferit surette Türkiye ve Fransa arasında aktedilmiş ve Bonapart, muahedeye zorla ve tehdit ile Fransanın Karadenizde Ticaret etmesinilâve eylemiştir, Galib Efendi bu sonradan ilâve edilen maddeyi kabul etmemek için çalışmış ise de Fransa Hariciye Nazırı Taleyran, Türklerle Muahede aktedebilmek için Karadeniz Ticaretini ilk görüşülecek madde olarak ileri sürdüğünden iş çatallaşmış ve Galib Efendi vaziyeti Babıâliye yazmıştır. Galib Efendi Parise giderken Londra ve Amyen'de görüşülen şekilde

muahede yapmađa ve icabında salahiyetle harekete mezun olduđundan ve Fransanın teklifinde ise Muahede harici ilk olarak Karadeniz Ticareti ileri sürüldüđünden böyle muhdes bir mad-denin ilâvesini red ile salâhiyyetini istimal etmiyerek keyfiyeti hükûmete arz etmişti.

Bunun üzerine keyfiyet müzakere olunmuş ve Sadrazam, Hükûmdara takdim ettiđi arizada :

(Fransaluya Bahrisiyah Ticaretine ruhsat verilmedikçe müsâlâha akdine olunmıyacak mertebe Fransalunun ısrarı olduđu münfehim olmagla bu madde'de Âmedî Efendi kulları egerçi terhis olunmuş olup [yani kendisine salâhiyet verilmiş] ancak bu hususun refine Efendii mumaileyh ziyadece ısrar ile Fransalunun tedbiri tecviz olunmıyarak ısrarları vukuunda heman Karadeniz Ticaretine dahi ruhsat verilmesi hususı Ahitnameye derç veyahut Senedi mahsus ile tanzim birle bir an akdem tekmi li maslahatı hayriyye olunması iktizai halden) olduđunu bildirmiş ve Prusya Elçisi dahi reisül-küttab'a aynı surette tavsiyede bulunmuş olduđundan Fransadan getirteceđi zabitler ve mütehassıslarla Nizamıcedidi yürütmek isteyen Selim III. buna muvafakat etmiştir: hattâ Sadrazamın arzının üzerine yazdıđı Hattı hümayunda:

(Karadeniz Ticaretine ruhsat verilip bir saat akdem maddeyi kateylemesini yazasın) demıştır. Muahede gizli ve aşikâr olarak iki kısım olup aşikâr olan malûm ise de gizli olan Muâhedename görülemedi.

Yukarda mektuplarında da yazıldıđı üzere Taleyran allâk kararsız bir devlet adamı olduđundan Galib Efendi bundan şikâyet etmiş ve hattâ Taleyran bir gün evvel karar verilen maddeler üzerinde ertesi gün tadelât yapmak suretiyle iş uzadıđından zavallı Galip Efendi Muahedenin tekrar tahrif edileceđinden korkarak son karar verilen müsveddeyi Taleyrana imzalatarak yanına alup İstanbula getirmiştir; Hazinei evrak Namei Hümayun defterinde bu meseleden şu suretle bahsedilmiştir :

(Murahhası Devletialıyye Galib Efendi müsâlâha şurûtunu Pariste Umurı Ecnebiyye Nazırı Taleyran ile leylen بئى mükâlemede itmam eyledikte temessük tebyizine vakit olmamak hasebile Mersum Taleyran ferdaya talik edip şurutı merkume bir kaç defa itmam olunmuşken bir taraftan madde çıkardıklarından yine bir madde zuhûrundan ihtirazen Efendii mumaileyh müsveddenin hatm ve imzasına ختم و امضائه mersumu irza birle evveliemirde müsveddesi hatmü imza ve mübadele olunmuş ve ferdası asıl Temes-

sük tebyiz ve tekrar mübadele olup müsveddei merkumu Efendii mumaileyhin hıfzında kalmış olduğuna binaen bu defa anları dahi tarafı çakeraneme takdim etmekle merfui مرفوع pişgâhı mekârim destgâhı cihardarileri kılınmagin nazari iksir eseri نظر اكسير Tacidarileri (تاجدارى) tekellüfünden sonra Divanı Hümayunları kaleminde hıfzolunmak iktiza eylediği malûmı übbehet melzûmı معلوم اجتهت لزوم Şahaneleri buyurulmak babında emrû ferman hazreti menlehül-emrindir.)

Muahedeyi imzalamaya muvaffak olan Galib Efendiye Gümrükten senevi beş kise faiz getiren bir sehm سهم ihsan olunup avdetini müteakib de büyük tezkirecilik verilmek suretiyle ikinci derece-deki Devlet ricali sırasına ayak basmıştır.

Bonapart, Galib Efendiden zâhiren memnun olmuş ve anın ehliyet ve kabiliyeti hakkında Selim III. e iki mektup yazmıştır; bunları, hazinei evrakta fena surette terceme edilmiş asıllarından alarak aynen buraya koyuyorum [1]

Baş Konsolos'un Şevketlü Efendimize tahrir olunan Name suretinin tercemesidir

Fransa milleti tarafından Baş Konsolos (dan) Şevketlü Sultan Selim Efendimize,

Şevketlü Azametlü Kudretlü Mehâbetlü Hakanı zafer penah Padişahı Âli Osman melcei devlet ve ikbal Sultan Selim Efendimize muhip ve halis dostumuza Cenabıhak eyyamı şevketü ikbali padişahanelerini avakibi hayriyye ile mezid eyleye.

Âmedii Divanı Hümayun ve Umuru Ecnebiyye Müdürü ve Cenâbı Hümayunlarının nezdinde murahhas ve kadimdenberi Devleti Osmaniyye ile Fransayı bent eden revâbit ve müsâlâha ve dostluğun tecdit ve tekidine memur Saadetlü, Gayretlü Esseyit السيد Mehmed Said Galib Efendi Hazretleri işbu memuriyeti vacibülmefhareti gayreti azîme ile icra eylediğinden hakkında itibarı samimi mi celbetmiştir; bu makule mesalihi cesimenin akit ve rüiyetine ve Cenabı Hümayunlarının meyil ve sebatını iş'ar ve benimkilerinin

[1] Hattı Hümayun dosyaları sandık 40 evrak numarası 145 olan metinde Bonapart'ın Galib efendiden zahiren memnun olduğuna işaret etmiştim, Çünkü (1222 H 1807 M) de Rus harbi ve Fransa Rusya mukareneti dolayısıyla Napolyon nezdine bir Murahhas gönderilmek icab ettiği zaman Fransaya, Galib Efendinin gönderilmesi Devletçe takarrur ettiği halde Napolyon bunu istememiş ve Galib Efendi ayarında olmayan Paris Sefiri Muhib Efendinin Murahhas olmasını ileri sürmüştü.

izharına alet olmak üzere [başka] bir muvafık ve sezavar سزاور zat intihap edemez idiniz. Fransada ikametinde tarafımdan nail olduğu şan ve itibara, ifade eylediğinde gerek Esseyit Mehmed Said Galib Efendinin memuriyetine ve gerek zatına izhar eylediğim dikkat ve riayeti cenabı şevket meabları fehmeder; Cenabı Hümayunlarının fevaidine ve devletlerinin menafiine daima izharı dikkat ve riayet edeceğimin hakikati halini cenabı şevketlerine tecdit ederim; eyyamı şevket ve ikbal ve saâdeti hümayunları mütezayit ve efzun olmak deavatını دعواتی Cenabıhakka ederim. Froktidar ayının yirmi yedisinde ve cümhuriyetin otuzuncu senesinde [yani 1802 Eylül]. Pariste Devlet sarayında terkim olundu

İşbu Baş Konsolos tarafından Umuru Ecnebiyye Vekili Muhibbi halis ve kâmil
Hügmare [Huges Maret] Şarl Moris Taleyran Bonaparta
 [Serkâtibi devlet]

**Atebei ulyâyı mülûkâneye Fransa Baş Konsolosu Bonaparta
 tarafından takdim olunmak üzere murahhası Devleti-
 allye Galib Efendinin getürdüğü namenin
 aynen tercemesidir**

Şevketlû Sultan Selim Han Hazretlerine, Fransa milleti tarafın-
 dan Baş Konsolosları Bonaparta [dan];

Cenabı rabbilâlemin şevketlû kemali kudretlû Azametlû Âli menkıbet muzaffer daim muhibbi etnem ve eazzim Padişahı azamet destgâh Âli Osman Sultan Selim Han Hazretlerinin zatı fezail sıfatı şeref ayatların tezayüdi şevket ve ikbal ve mazhariyyeti avakıbı ferhunde fâle makrun eyleye.

Devletialiyeyi ebediyülistimrarlarile دولت علیة ابدی الاستمرارلرله Fransa Cümhuru beyninde nice dühur دعور ve edvardanberu derkâr olan revabıtı dosti ve müsâlâhanın minküllivücuه من كل الوجوه tecdit ve تابدینه memur olup tarafı vazıhüşşerefi şahanelerinden ba itimatname tarafıma murahhas tayin buyrulan Âmedii Divanı Hümayun Saadetlû Mehmed Said Galib Efendi bu defa memuriyeti müstevcibül mefharetini kemali gayret ile tediye ve ifa etmek cihetile fineşilemir tarafımdan dahi şayanı itibar olmuştur; gerek bu makule umuru mühimmenin rüyet ve müzakeresi ve gerek arayı cihanedayı mülûkâne تروی جهان ادای ملوکانه ve teveccühatı safvetâyatı şahanelerinin rabita ve aleti olup bilmukabele niyatı halisanemin Huzuri faizi hüsrevanelerine arz ve teyidi

zımında Efendii mumaileyhin ensep ve elyak olarak intihabı baisi memnuniyet oldu; bu defa Fransada müddeti meks ve ikametinde meşhudı olan hüsnü muamele ve ikramı takrir edeceği biiştibah olmağla Efendii mumaileyhin memuriyeti ve zatı indimde ne derecede rehini itibar olduğu canibi şevketmeâbı hüsrevanelerinde malûm olacağı emrimuhakkak addolunur; tarafı hümayunlarına ve Devletialiyyelerine nâfi olacak umur ve mesalihi (okunamadı) iduği ve eyyamı şevket ve ikballeri hemişe makrunı iclâl olarak dembedem mütezayit ve efun ve avakibi müteyemmineye merhun olmaktan hâli olmamak duasında olduğu müceddeten iş'ara mübaderet olundu.

Tarih Nasaranın bin sekiz yüz iki senesi Eylûlün on dördüncü ve Fransa Cümhuriyetinin onuncu senesi Froktidor ayının yirmi dördüncü günü Pariste Cümhur sarayında tahrir olundu deyu muharrerdir.

Baş Konsolos tarafın

Muhibbi etemmü eaz

Şarl Moris Taleyran

عبد اتم واعر

Hügmare

Bonaparta

Nazırı Umûrı Ecnebiyye

Serkâtibi devlet

Mühür

Fransa milleti tarafından

Baş Konsolos

Bonaparta

Bonapart'ın bu teveccühleri Türkiyeyi mütteliklerinden ayırıp münferit muahede akdeylemeğe muvaffak olmasından dolayı yazılmışta olabilir; maamafih, Galib Efendinin Bonapart ile mükâlemelerine dair gönderdiği mektuplar dikkatli surette gözden geçirilecek olur ise Türk murahhasının Bonapart üzerinde sırf şahsî bir sempati yaptığı göze çarpar.

Galib Efendi, hükümet tarafından kendisine gönderilecek paranın zamanında gelmemesinden dolayı sıkıntı çektiği halde devletinin haysiyetini muhafaza için buna katlanmıştı; hattâ Bonapart ile bir mülâkatta Baş Konsolos, kendisine para hususunu ima ederek bir matlûbu olup olmadığını sorduğu zaman hiç bir ricası olmadığını ve gösterilen alâkadan dolayı müteşekkir kaldığını beyan eylemiş ve nihayet Bonapart'ın ısrarı üzerine İstanbulda Fransızlara teslim edilmek şartıyla kendisine bir mikdar para ikraz edilmiştir.

Galib Efendi Pariste yalnız muahede akdiyle meşgul olmayarak Türkiyeye dair cereyan eden meselelerle de uğraşmış Paristeki Ecnebi sefirlerle temas ederek bir çok hususlarda Devleti haberdar etmiş ve Fransız matbuâtının Türkiye hakkındaki yazılarını dikkatle takip ve bunları terceme ettirerek Fransız efkârındaki yanlış malûmatı tashih ettirmeğe çalışmış ve hattâ bu hususa dair Bonapart nezdinde teşebbüste bulunarak bir de nim resmî beyanname neşrettirmiştir.

Galib Efendi, Pariste bulunurken Devletçe bir taraftan Nizamıcedit teşkilâtının tevsii düşünülüyor ve bunun Rumelidede teşmili ileri sürülüyordu. Bu sırada Rumeli çok karışıkta Arnavutluk şimalî ve cenubî olarak İşkodralı ve Tepedelenli Ailelerinin ellerinde idi; diğer kısımlarda yeryer âyanlar vardı, en kuvvetlileri, Tersekli oğlu İsmail, Yılık oğlu Süleyman ve Serezli İsmail Bey idiler. Bu büyük âyanlara bağlı ikinci derecede kaza âyanları da vardı. Bunlar Valileri işe karıştırmayıp kendileri bildikleri gibi hareket ediyorlardı. Vidinde Pazvand oğlu Hükümetin aczi yüzünden şımarıkça şımarmış, merkezle alâkasını keserek kendi başına harekete başlamış ve hatta para basdırdığı bile haber alınmıştı. Pazvand oğlu Osman el altından Avusturya ile Rusyadan teşvik görüyordu; Pazvand oğlu Eflâk memalikine taarruz ile yağma etmiş Voyvodayı Bükreşten kaçırmış ve bu haber Avrupaya aks ile ilân edilmişti. Bundan başka Rumeli valiliğiyle dağlı eşkiyasının tedibine memur olan Gürcü Osman Paşa eşkiyadan ziyade mezalim yaparak tedip edilemediğinden cüreti artmış ve bu da Devletin başına ayrı bir belâ kesilmiştir; işte Rumelideki bu vaziyeti Paris gazeteleri neşrettikleri sırada orada murahhas bulunan Galib Efendi bu hâdiselere dair almış olduğu malûmatı aynı gazetelerle neşrederek Fransa efkârı umumiyesini tenvir etmek istemiştir; Galib Efendi'nin "Monitör", gazetesine neşredilmek üzere gönderdiği iki mektubunun İstanbulda evrak hazinesinde olan suretlerini aynen yazıyorum.

Sadırazam'ın kırmızı kalemle arzı :

(Gazetede tab طبع olunmak üzere Amedi Efendi kullarının verdiği kâğıt sûretidir).

Memâliki Devleti Aliyyeden Rumeli kıt'asında bazı usât عصات zuhûriyle Edirneyi zapt ve Asitaneye doğru teveccüh eyledikleri ve Asitaneden dahi müdafaaları için külliyetli asker ile Devletlû Kapitan Paşa hazretleri tayin buyrulduğu havadisine dair bazı mübalagat مبالغاة deveran etmekle maddei merkumenin tahriratı sahiha mufadı üzere hakikatini beyan lâzım gelmiştir :

Rumelide kâin bir Paşanın mansabı halkiyle beyninde bermuk-tezayı beşeriyet بر مقتضای بشریت zuhûr eden nefsaniyete mebni mü-cerret halefine icrayı garaz için cem eylediği bir miktar askerin ulufelerini veremediğinden terakümü düyun ile asıl mansabı olan tarafa dahi gidemeyüp bir müddet ayak sürüdüğünden ve Paşayı müşarünileyhin bilâ memuriyet cemetmiş olduğu askerin ulufesini vermek dahi Devletialiyeye ait olmadığından Müşarünüleyhin bu güne hilâfı riza hareketi hakkında Devletialiyenin infialini müs-telzim bir halet olmaktan naşi Devletlû inayetlû Kaptan Paşa Haz-retleri asakiri vafiye ile Derseadetten ihraç ve Paşayı müşarünü-ileyhin ve gerek sair iktıza edenlerin emri te'dibi uhdei himmet-lerine ihale buyurulmuş olmağla Paşayı müşarünüleyh [yani Osman paşa] istirahat ve kendüsi her halde ferman ber olduğundan ve böyle ayak sürümesi kat'a ademi itâat sureti olmayup hasbel-beşeriyeye ahariyle vaki olan husumetten naşi tedarik eylediği bir miktar askerin ulufesini verememek cihetiyle zuhûr eden mecbu-riyetinden bahsederek hakknda şefakati Seniyye icra buyurulmasını istida ve Kaptan Paşa hazretlerine iltica ile dameni istifaya teşebbüs ve itisam etmegin Paşayı müşarünileyh Fil'asil mesbukul'hizme olduğundan te'dibinden sarfınazar olunmuş olmağla bu takdirce Rumelide ihtilâl vukuu ve Edirneye usat tarafından italei dest olunması ekavilinin اقوال cümlesi mübalağa ve galat olduğu ve Edirne ve sair Memâlikî mahruse memurini Saltanatı seniyye taraflarından idare olunmakta idügi varestei kaydü iştibahtır.

Diğeri:

Husunı metinei malûmenin ercahı حصون متينة معلومك أرجحی olan Vidin kal'asında bir müddettenberi mutehassın: متحصن olup kal'ai merkumenin bilvücuha mecbur olan ahalsinin mağduriyetine mebni bilâ cürüm ahali merkumenin itlâfından ihtirazen üzerine varılmayarak heman sair mahallere dest raz [dest diraz] hasaret olamaması suretine himmet buyurulan Pasban oğlu, bu esnada bazı sebükmagzanı celp ile bir takrip alelgafle Eflak canibine Kara yuva semtine imrar ve tasallut eylediği esnada Eflak Voyvodası bulunan Mihal Voyvoda kesreti sinden husuli muktezayı tabiat olan cebn ve vehm takribile esbabi frarı istihsale başlaması Bükreş ahalsinin dahi tevahhuşunu mucip olduğu aşikâr ve bir memleket müdirinin frarı ihtiyarında ahalsinin vahşeti beher hal lâzım geleceği dahi bedidar olmağla Eflâkta müstahdem asakir Devletialiyeye eşhası mezbure üzerine varup

tazyik üzere iken eşhası mezbure fürceyab olamayup hatta Karayuva ile Bükreş beyninde vaki olet suyu nam nehri kebiri mürur edebilmiş değillerken Voyvodai mezburun bilâ mucip firarına mebni Nigebolu'da bulunan vezir devletlû Hasan Paşa hazretleri keyfiyeti istima ederek derhal asakiri lâzıme ile Eflaka mürur ve Bükreşe vürut ile ikamet ve eşhası mezbure üzerinde olan askeri takviye ederek eşhası mezbureyi karini inhizam etmiş olduğundan başka perakende olan bazı ahali tabiatile cem olup kemafis-sabık yerlerinde ikamet eyledikleri ve tarafı Devletialiyyeden dahi derhal Buđdan Voyvodası eflak'a tayin buyrulduđu hasebile vesaili emen ve asayiş kâmilen hâsil olmađın bu hususlarda münteşir olan ihbarı sairenin cümlesi mübaleğa ve mugalata olduđu bedihidir.

*
* *

Galib Efendini eyi görüşü ve eyi haber alışı ve evveldenberi bu işlerde bnlunmuş gibi hareketi cidden takdire değer; tetkik ettiđim Esseyid Ali, Muhib ve Hâlet efendilerin Sefaret ve Murahhaslık raporlarından en kıymetlisi Galib Efendinin Mektuplarıdır; kendisi hareketinden itibaren Amyen işine ve Avrupa ehvaline dair icab'eden vesikaları Eflaktan beri toplamađa başlamış, Bonapart ve anın taraftar ve aleyhdarları hakkında malumat almış bunları telif ederek mükalemerini o suretle idare etmiştir. Fransa ile münferid olarak Paris Muâhedesi [24 Safer 1802 Haziran] da imza edilmiştir.

مضمنا بالله تعالى آستانه در حرمین در صهاری و فیا فیه دون در لرون شهر لجه الشریفه ان بجوی در ری کوی کعبه
 در دریه و فعل در زوسین نفضه سه وصول آله محانه غریب کون منزل بار کبر لری تازی اسپانک آفسانه
 صرف مقدر انوشایستی بوسته زوده بار کبر غایت فعل وقیم لرون همی مراد اولسه هر بوسته دوه اجنسر
 او هر ساعت نوقفه محانه اولجشی و بعضی محک عربی اذ کوز نوقفه دمی ایجاب ایریب نالی اقتضای صبا
 سپین منزل طرفین اخبار اولفیدن فاشی مبالغه کلبه آله کر عبره و بار کبر لری استجایه بجده اولفیده بار
 بو کاردی منزل زنگینه ملاحظه ایج مین رضا بازارد اولفیدن ایگ کوزن اول تارک وزینه ی بروم هم کلن
 اولرینی و بد صورتله سیندی حرکت اولرینی مقدمه تجر و شمار لری اندسین لاجید نیک حیوانیک
 عندرک نفلدن گتم اولریندن جوده ضمامه و کوزن رفاج کوز نغیر و کاه در بک و خدوق مضاریم اولرینه
 پرده صوبدنان برده قدریج صودعه صلاو ناهوی صوب بوکانلریز و ضرور نهدر اولن علومه دیو کلرینی
 حرکت ویم و صوملاک بولرینی بلای اول رفاهانک اندره نوقفه صادر نلریز علم الله تعالی حکیم غلبه درون
 و هزار کلغان آیه ایگ نونای براندریکه واقع اولرین کونا کون درجه نوقفدن بیرون اولرین سیندن انسان
 و قزمیز میوه بیزار نوز دین ساغلاک کل اولرین و کوزی ساغی ساغنه مقابل ندون ره راند آله بنه
 ساغلاک مسافه ای اتی ساغنه انچه قابل اولون مقاله اول کلمه قد اولریندن بنه درن بجه قد بنه
 قبه سه دکانه در سپین لرا جلیک آنرا ایلر کیمینب مقاله اول کلمه قد اولریندن بنه درن بجه قد بنه
 بوسته بار کبر لری بولنامه جزیه کر اعبره و بار کبر لریک اولظرف دمی تبدیل و تارکی ضروری بارز وقفه محتاج
 اولرین سپین لرا جلیک کی بودی از داخیر اولطاحه کلمه ایام غریبک اولظرف دمی تبدیل و تارکی ضروری بارز وقفه محتاج
 اولرینه از نه بنه درن بجه قدر اولظرف اتی ساغلاک کل دوز کوزن اول نطق ایج ماموس بنه لرا جلیک اهلر
 ابر کین ناچار اولرینه نطقه انرا و کیم بومار ایلر سپین و بنه درن زیاده اولریم بکیم حدوده منزل آله
 صیبه بجه اولرین صمکندر اولن عدیه نیالطه ایلر کاخ نبار و فوفله اولریم بکیم حدوده منزل آله
 غریبتر صورتی استحصال و منزل بار کبر اولظرفله دمی بولسه کلن اولرینی حالت ناچار لرا آله نطق ایریب
 کلن غایت جابلک کنه مک اندره کر جیلری اجماعله اولر غریب کوزمی اولر بجه و در دوق قد نته خصیصه

باریک اولرین آستانه در حرمین در صهاری و فیا فیه دون در لرون شهر لجه الشریفه ان بجوی در ری کوی کعبه
 در دریه و فعل در زوسین نفضه سه وصول آله محانه غریب کون منزل بار کبر لری تازی اسپانک آفسانه
 صرف مقدر انوشایستی بوسته زوده بار کبر غایت فعل وقیم لرون همی مراد اولسه هر بوسته دوه اجنسر
 او هر ساعت نوقفه محانه اولجشی و بعضی محک عربی اذ کوز نوقفه دمی ایجاب ایریب نالی اقتضای صبا
 سپین منزل طرفین اخبار اولفیدن فاشی مبالغه کلبه آله کر عبره و بار کبر لری استجایه بجده اولفیده بار
 بو کاردی منزل زنگینه ملاحظه ایج مین رضا بازارد اولفیدن ایگ کوزن اول تارک وزینه ی بروم هم کلن
 اولرینی و بد صورتله سیندی حرکت اولرینی مقدمه تجر و شمار لری اندسین لاجید نیک حیوانیک
 عندرک نفلدن گتم اولریندن جوده ضمامه و کوزن رفاج کوز نغیر و کاه در بک و خدوق مضاریم اولرینه
 پرده صوبدنان برده قدریج صودعه صلاو ناهوی صوب بوکانلریز و ضرور نهدر اولن علومه دیو کلرینی
 حرکت ویم و صوملاک بولرینی بلای اول رفاهانک اندره نوقفه صادر نلریز علم الله تعالی حکیم غلبه درون
 و هزار کلغان آیه ایگ نونای براندریکه واقع اولرین کونا کون درجه نوقفدن بیرون اولرین سیندن انسان
 و قزمیز میوه بیزار نوز دین ساغلاک کل اولرین و کوزی ساغی ساغنه مقابل ندون ره راند آله بنه
 ساغلاک مسافه ای اتی ساغنه انچه قابل اولون مقاله اول کلمه قد اولریندن بنه درن بجه قد بنه
 قبه سه دکانه در سپین لرا جلیک آنرا ایلر کیمینب مقاله اول کلمه قد اولریندن بنه درن بجه قد بنه
 بوسته بار کبر لری بولنامه جزیه کر اعبره و بار کبر لریک اولظرف دمی تبدیل و تارکی ضروری بارز وقفه محتاج
 اولرین سپین لرا جلیک کی بودی از داخیر اولطاحه کلمه ایام غریبک اولظرف دمی تبدیل و تارکی ضروری بارز وقفه محتاج
 اولرینه از نه بنه درن بجه قدر اولظرف اتی ساغلاک کل دوز کوزن اول نطق ایج ماموس بنه لرا جلیک اهلر
 ابر کین ناچار اولرینه نطقه انرا و کیم بومار ایلر سپین و بنه درن زیاده اولریم بکیم حدوده منزل آله
 صیبه بجه اولرین صمکندر اولن عدیه نیالطه ایلر کاخ نبار و فوفله اولریم بکیم حدوده منزل آله
 غریبتر صورتی استحصال و منزل بار کبر اولظرفله دمی بولسه کلن اولرینی حالت ناچار لرا آله نطق ایریب
 کلن غایت جابلک کنه مک اندره کر جیلری اجماعله اولر غریب کوزمی اولر بجه و در دوق قد نته خصیصه

سی سال ایلی خبر و شمار و کتب سردی نظیر نفقه اوله صدفه جا کرد که در حدود منزل حضرت اهل
برج کجین صلح دی هر پسته دره بار کبر نورین خیران نغین نوعی به کرب جمعیت حاصل اولوق ع کلاصک
بجین فرانسه حدود اولوق برج امد فارسیه نافرین خونیز موقبله صرف غینه وسیله بولمه حدیثه نیت اولوق
عابدین صالحه سنک ضایق تقریبه برقیقه اول بارسه وصول ملک اولسه طبرن انجک درجه سه کمال
عجله اوزره اولوقین برج امد فارسیه نافرین خونیز موقبله صرف غینه وسیله بولمه حدیثه نیت اولوق
پسته دره بار کبر جمع انجک اوزره حدود قدر خیه اولقه مادوی کال انجم اله انهای حارک بیاطل طریقه
مخصی تقریضا و سنا به خارنه نامدا اولوق استره دی مخصی خراس اولوقی اشاره مرحوم استر موق
ایچه جانب جا کردی کلهجه به وصول نیکیون بر قاج کوه اول نجه ایزدک بر ایزدک بر ایزدک بر ایزدک
فوزیل دی جا کردی که در ضمن فدوق اولوقه نیت اولقه سیله بر قاج کوه اول نجه ایزدک بر ایزدک
استر موق سنا به نیت اولوقی دی بیان جا کردی منزل بار کبر دی مادوی اشاره اولوقی اشاره
بوزنک نظمی موجب نیت اولوقی باه ایزدک بی موم استر موق صلی انا دیم مدتره بعضی مکرر کجه
رسمی عاری و در و کله اسیا مراه ایزدک بی موم استر موق صلی انا دیم مدتره بعضی مکرر کجه
اولوقی دی خیه اولوقه خیه ویرا نیت اولوقه صله کوجه پسته بار کبر اله کجه اولوقی اشاره
عبارت طرف جا کردی استر و بند کجه کجه ای کوزن زیاده فالیب کجه اولوقی اشاره
بجه وصول کوه فرانسه لولک حب خاطر به مقدمه اولوقه اوزره کجه مضم فرانسه ایلی تایبانی به موقی
اختیار ایزدک بی اسفا قاعص اولوقه ران اولوقی و اولوقه انما صفت یازدک و کجه سیله طعام انجک با خود قوس
صفت خیر ایچیه بارسه مامور کجه اخبار زینبیله رسا ایلی مضم فرانسه طعمان اولوقی اشاره
اولوقه بیع ایلی موم دی رسا کانی طوطی طرف ارسال اله فرانسوی خا سس طعام انجک با خود قوس
و طر کجه تناول انجک اوزره غیرت انما ایلدن نانی طعمان اولوقی اشاره اولوقی کمال کجه سیله
و اولوقه نون و طر کجه و کدنا کون کوله و بیع جا کردی ایچیه مخصی نیه بارسه کدنا کون و در دینه با انجک
و فرار کوم و سنک مامور کجه حادی خبر ایزدک بار کبر بر ایزدک بر ایزدک بر ایزدک بر ایزدک
طریق کتف اولوقی هر دو طرفین بکا بار کبر و بیع اولوقی طرفین طرفین طرفین طرفین طرفین
سطر انجم اولوقه جا کردی دی مجاز غینه بنوی و بیع اولوقی طرفین طرفین طرفین طرفین طرفین
عارشه جزینه کجه اولوقه سیله صفرت جانبی مضم اس اوزره اولوقی حکم اولوقی طرفین طرفین طرفین طرفین
بارسه قاج کوه وارنده ملک اولوقی خلاف و یازدی آفانی صحت اناسه ایلی موم خا م کوه اولوقی
اولوقی بر خسه نیک بورده سنا به کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه
اولوقی صفرتی اولوقی بیوم ملک خا ملک حکم اولوقی کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه
جا کردی دی تعلیق بولدی کجه موم اولوقه حکم کجه موم بر ایزدک موم بر ایزدک موم بر ایزدک
انجم کجه بورده اظه مامور کجه موم اولوقه و کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه کجه

ایچسی دوزومسا اولگون طرف چاکری، سرکائی کوزدی، کیزان ایله سفولار دوزومسا کوشیکه و قی اولما
چاکریلک بارسدن عودومس موقوفات اولک ائنده اغشار قیزک ارسال ائتمسه قالدیکه بجه و دروم نایچی
واتدی دئی کونک ایله سکر کونک صدوره راحه ترقیب اولونقی طالبان اضاار ایچسی و صلیتی خدیج
اوله بلک ایچسی اطرافینه یازوب بولون طرف چاکری، ایردوسوی رجاش قیزی یارس اولون سادول
عواندن توریته بکدن عودومس ایله برقاغه کیز و قدر ایله کوزرک ائنده فرانسه ایچسی رسونه
اعطالغی قالدیکه بکدن عودومس جان عاجزیدن دئی هر بوسنه دن اطرو بوسنه، وقت دروزدی
اضار کونک قیصه ایله ایله اسنانه ارسال اولورده واقعا بوسنه لوده باکیر بولوب بکلی بولوب بکیرد سوز
اول منزل ساعی سافه اولون ستار اولورده ط ایله بکدن عودومس سکر کونک کونی صفاصل اولون دن بوی
بروسنه وقع استراز بولون توریته بیله و خود اولورده ایرسی صیاح اولونق لوستاریه فرانسه خابلی
ظفدن قید الا مقدار مصلح کوزورده لوستاریه بنکاهت نظم ارا سیله فرانسه ده مضاد اولورده
اکرام قاضی ایضا اولورده کسبه قاعده دن زیاده کیمه بخش ائله اولورده سید اولورده اول کونک
ساعه استراز بولون موجد اولورده کونک ای جنرال اولورده کلایه موقوفات و چاکریلک دن
بره قه نایله کیمه اولون ازیم لوستاریه اسبه متعاقبا طرف عاجزانه کلایه موقوفات و چاکریلک دن
کند فرانسه خابلیه مقابله ایلمای قول اولورده میر سقید افشار و کونک باشی لوستاریه نصر اولورده
ای قلمه سیم یاریه سیه صدیقه اعطالغله میر سیم مصالعه و چاکری دئی فرانسه کونک
رضانن خط ایچسی قیصه اخبار و شرایر جزیله بر قضا رضان و کلایه و نیز سوال قاطب صدیقه سفورده
اعطال اولورده استراز بولون حقیقه قیص اولونق مفرجه الفاح ایدیم منزل بار کیرل شایر ماوتی کوز
بوران ملانن وار صحت ایله اولونق کله عودوب ایچسی منزل بار کیرنه ترقیب اولورده روس اوتکا اولورده
استراز بولون شهرتک کیمه اها لیس قاشا ایچسی اولونق لوستاریه نلک و دروم و بیرونه طر اولورده اولورده
قشور حقیقه اولورده قیصه عسکر جنرال کوز طرف چاکری کلایه اها لیس و قشور شایر کوزماش

اولورده نمانا ایواکلری بیان دوزومس اولورده برقاغه نفر سادی نظام عودومس بول ایچسی
قیصه ایچسی اخبار ایچسی چاکری دئی سیددن بر و سیر کیمینه آلمش اولونقی و دروستارک قاشا کلنده یاس
اولونق کونک بیان ایدوب منزل بار کیرل دورومله لوستاریه کونک قدر ذکر اولونق نظام کونک قیصه کوزومس
بنقه جنرال سیم دئی بکلیه سیم حرکت امدن طریب خلق ایچ ده هظه ایله ایصال وارکاب اچکدن صبح
و داغ ایچله بوم و دروم دئی عودومس استراز بولون دئی متولوا علیه العین حرکت و غلبت قندی میر سکر
استراز بولون وقت و دروم عودومس استراز بولون اولونق کل قشور و خدیج کوزومس ایچسی فرانسه ایله یارسه اخبار ایچسی اولونق
و کیمین الا ایچینده بنقه استراز بولون بر مقدار قلمه سیم موجد اولونق چاکری هظه ایله قلم نوبس
خارجیه جفا رابین اگرانا فرجه لو طیب فرانسه باشیبه متعاقبا اول طرف طریب اداقت و جدال مصدر
اکونک شرافت نظام قیددن ایدوب شهرتک خارجدن و فرجه دک ایصال ایله عودومس آندره دئی بخش نظام
مردانندی استراز بولون یارسه دئی انش بوسنه اولونق مکان منزل ساعده متجاوز اولون طریب
و کاه بر بوسنه برجه ساعت منزل ساعی اولورده یوصاب اولورده کسان منزل ساعده متجاوز اولون طریب
بش کونک ط اولورده شهرتک یارسه عام ایچ استراز بولون ایچیمه بوسنه بروده یعنی یارسه نصف

طریقی بر مقدار آن فاضل او بود سندی بره نام کلمه محلی آنست که جلدنامه سیله نرجهان حکسان و درویش
جدانامه: مذکور که کند بر یکدیگر بازیم قائم نقصان او دره کلمه او در این فسترد طالیزم اضر اولی
سوال خاطر از اشعار اینست. آنچه معجزه ساری ایلی کند و در سنک اولی خازر و در هر صورتی طرفین
سند طالیزم افاده ایرب اولی اشکان ایلی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
کندی طالیزم خوانده سفا کذب اینکله و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
کمال اولی حکسان در آنست که در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
آنکله جاکرنه همان عارض اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
بر برجه حرکت و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
قوانه اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
استاز برده ایرتیب این جاکرنی استقبال و باره ایصال اینک و در سنک اولی و در سنک اولی
بانی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
بره و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
شهر و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
سوی کوی اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
استان و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
بدره و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
مناسب و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
کلی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
آبی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
صرف و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
اینک و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
نبیه و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
ایله و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
طریق و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
صبر و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی
و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی و در سنک اولی

اولون صالی کونی بعد الصبر پارسه و خول فندی جا کر زینک کویا بجه و در دم خبری و صل اولدنی کون
قاعه اوزره حدوده رهاندر قیام اولدیه ایجه آشانرون و دوقن تر جان و انجینی بی صفت جا کر بی رهاندر اولدیم
اوزره قیامیش اولدنی صولتله قیامیش اولدیم حدوده رهاندر ارسالی تا خیر اولدیه حکم ز جهان طغیان و انجینی رهاندر
معدود اولدیم آشانرون صولتله قیامیش اولدیم اصل رهاندر عضا اولدیم حدوده کونریکده ویدو سویم رن
نهایت جنال مرسلک قیامیش اولدیم قرار ویریلدیه جمله جفا اولدنی ویراز کی خالی بودا جانی اولدنی کمان اولدیم اوزره
بلو سلالینه کندی جا کر زینه انجا اولدیکدن نشقه یارس و دیگر تر جان برکون کند کندن بوداده بی آجوب جا کر زینه
صددت دیگرده سویمکله ایگینه دنی بولر تکلفات سیم جیندن بر به بودا جیده و کلم صلیحه بقه لم بولوا قیامیش
کونر جویا یله صدوقن نیج اولدنی و طره صفت صولتله اولدیم

بارسه اولونجه بارسه اولونجه بارسه اولونجه
 قلمخان قلمخان قلمخان قلمخان قلمخان قلمخان
 قلمخان قلمخان قلمخان قلمخان قلمخان قلمخان

جاكرلريك بارسه دخول كوني سعادتو على اتوز عطشك خارج شهروه برخاده وقتي اولونجه
 چنگا هره مردوه بونجه لري اولونجه ايزرور موقت اعمال و اتباع غمريك و قافض اولونجه
 ابدو ارسال اولونجه موكه اتوز موگي الهك جاكرلريك نزلك اتشي اولونجه برعه هفتوه كندوبه
 و مهمانار جنال ايه برابر سوار اولونجه معيت جاكره اعتر و قافض اتباع ذكي كرك جاكرلريك
 مستقيم اولونجه بول هفتوزنه و كرك اتوز موگي الهك كوتوش اتشي كراهتوزنه ايجنه اوجر
 اركاب اولونجه اولونجه بارسه دخول و اتوز موگي الهك و دودنه بو ساكن اتشي جمهور طرفند
 بلوكا تقصيص اتشي قوناغه وصول بره مهمانار مرسوم خبر و برلك ايجر و حال مستر و طالبرانه
 و ازن باش قونلوسه كمتش اولونجه تحري جاب بزكاه شادي برادرمشقات ايه رسا و دودني اخبار
 فتنه معيت جاكره اولونجه مودور بگذره طالبرانه نسير و كندوبه موقت ايجر ايرني كوت
 وقت تقصيص التماس اولونجه مرسوم بوزنه سوال خاللا موكه ايرني كوت ساعت بيره موقت وقت تعيين
 ايجكده كيدكده تازه بركي آماده اتوز موگي ايه كندو مودورق نوبه اولونجه طرف بنكده سوال
 ايجكده جاكره ذكي كندوي آستازم عودنه ماذون اولونجه اذن نامه عالي طرف جاكره ايه ذكي
 وقت غيبي صك نزلك اولونجه صورتش جوب اعطا ايجكده اذن نامه نك كندوبه اعطاسف
 و طالبرانه جاكره كيدوب عودنه ماذونين مرقه سيميني طب و التماس ايجكده اتوز موگي
 برابر اتشي مالك بگذره ايه مرسوم طالبريك جمهور طرفه معيت اولونجه مستر و خانسه كيدوب
 هر كيم و ارسه مستر نك غا بجانوسي بغي بازو اولونجه طشه سنه واقع مسافر اولونجه سنه بر خدار
 بلك مستاه اولونجه اولونجه توقف آناشو كندك كندوبه خبر و برلكه نامور اولونجه
 اولونجه قيمي جاكرلريك و دودني مرقه اخبار ايجكده موكه سزاون و قيقه مودنه نما ايجكده
 و عرفت اولونجه مستر و غا بجانوسي كندا ايه جغيب عمل زيوره ايعمال و خاطر سواتنه موكه

جاگر کی کلمه اشارت ابله بعض مقدمات لزوم نمید آید و ب جمیع اینها درین دوکار اول
مؤدونه نظریه عارضه طرفیک رغبتیه بر طرف اولینزه اوکی دوستی ناکمیت حاصلت فیروز
طرف دولت علیه مامورینه در ورده بینی مکالمه به شروع حاضر اولینمی و باقی فونلوسه
برقطنه نامه شخصی همایونی حاصل و سائنا بعض افاده به مامور اولینمه بنا؛ موقوفات نامه
ایروکی در الوتعار ابتدا منسو وقت کاملتر دارمید دیوسوال اینکه لطف حضرت شیه
مرضی اولینم جوابی دیر بولک زخمتر نزد ثبت اوله جفند و بیکله جاگر کی در وقت رخصتنامه همایونی
حاصل مکالمه عهوده مباشرتزه فاعلی اوزده ابراز اخذ دیدیکله باقی فونلوسه تسلیم
ایه بیک اعتمادنامه کردی دارمید دیواستفسار بله جاگر نزد سفارت پاریسی دارمید
آنی اکلی ملوایدیکی منضم اولینزه جویره افانسه مامور ایرو اولینزه عاداتا سفارت اعتمادنا
اولک نامه همایونی حاصل و کم کوی بریمه اعطای بولک رخصتنامه همایونیه بنفقه باقی فونلوس
جنابدرینه تسلیم ابله اوزده وین بیان اولیکیم نامه شخصی همایونی حاصل استخوانه همایون
برنوع اعتمادنامه عالیدر دیدیکه منسترو دی باریس وکل اول بکون بارده یعنی منسترو
وقت مقینه مجموع سفر فرانسه زالی سرب اولک تلک نام محدود جمع اوله باقی فونلوس ابله
کور شدکیف مندرجه تحقیق اولکونه ابرکتک باقی فونلوس موقوف اوله یعنی هماندر مقیم
سلیسی بولک ایرو اولینم نام ایرو اولینمه فاعلی فرانسه لو و خط بربنا بارته اساسک
حکم تصدیقیه و جهات ساره و نه نجات سفیر اولینمی تصدیق ایرویکه بنقصی اولو و بزرگ بود بولک
منسترونک علی قدومه رسماً تکلیب جوابی تجربه به کوره منفی اوله مدینه بینی و جمعیت فرقه
بونا بارته ایله منفرداً موقوفات ایله برارشی سولیک افضا ایرویکه جاگر کی منسترو به جوابه
مبادرت ایله نادره کوفی غالباً سفر جمعیتی وارد اولجک باقی فونلوس ایله موقوفات
نامه همایونی منفرداً تسلیم انجام مناسب اولور زیرا بعض منصوص دی افاده اولم حضرت در
منفرداً موقوفات و سببه تحصیل و هم عدم سفارت تقریبیه سفارسمه بولنا موخصولک دی
و خصوصاً نامه همایونک اول مجبوره عدناً اعطاسی او بیدیزک بنفقه چه تسلیمی صورت نشب
اولرفه منسترو بارده کی کوی باقی فونلوس ایله موقوفات ایرو بیکله از سه
صورت ماموریک افاده ابراز بریمه منفرداً موقوفات اولور کون سفر جمعیتی صا و شرفک صکو
اوزا ماموریکه جاگر کی دی بیک کوزل بولک اولور کون سفر جمعیتی کوزل اولرمی دیدیکه
منفرداً شکار موقوفات اضرب نامه همایونک تسلیمی دی اجرا اولنسه کوزل اولرمی دیدیکه
منسترو دی اولکون وقت برورد بنفقه کونه محتاجد باقی فونلوسه افاده ایرو سوره اخبار

زین

ایندم دیرکده صکره افروغی الیرک بنرسنه مفقاری یارسه اقامبله هبال وایو
 مچورینه بنوی دوسعدته عودنه نأزون اولدینی بیان اولنقره همان کیره حکمی نردوبو
 نغسرونک دوسنانه سوال اینمکله جاگرلی جواب وبروب البته حاضرلنجه صفتیه قدر
 بنواون کون بوتنه دیرر بوللوانباودواع وعقد اولنقره طانفه اولنک عادی سافک
 اردنجه تشیع اینک اولدیورن وازن غابینا نوسنگ طننه سه قدر تشیع اینمکین
 عادت اوزره سحر وواع ایله فانه جاگرلی کندی ۱۹ ص ۱۹

تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم
تحریرت وصونه ساعت مفاری مکالمه اولش بروجه شرح ابرا طایزن اجمه سامازده ده یونا بارنه اجه کونجی برون اقم

محابر صوبه برونه بر دیو صراعه سولسی معانی نفس اولینش بشرق فونزل نامه بارنه بیون اولینش وچه
رضعت کایه اجه نامورترن مغلوبت انهار به میسونه آهرک مزایعی بروجه قبول ایجه یعنی ده افاده ایجه یاکرز
دهی اولریان مارترنک هئوز انجیزه ایگانش اولینش یونا بارنه به بوضووه ده قطی صوب و برسه دک کیسی و برسی
برایه نیدل صده وقت زکار صوب بروجه اصفا اولینش دوت عبیدک مصالسی عایشیم معفود
اولینش و شوق فقط شرف عانی سوبشلیک دوت عبیدک دهی عهدنامه کی نام اولینش آناهه مساعت اجیم
یونا بارنه بونه اگره سکون معاملی کی سوتری کن بینه بیلد بکرن قالیپن طایزن اجه شروع مذاکره مجلسه
عابدین معاشرت سی باقی جرح و انسا - مقرراتی عبدا کلوم ایدر بکرن ظاهر ای دی هره ابر بانلوزام مکره قبول
ایته قابل کی کلمی کلمتی اولری حلاوت مزینون مناسبتله یونا بارنه به توکر هان سوبیلک اولدی فطعا
اصلی اولینش والماله هغه او دو واده ملاک دوت عبید به مصر اوله من توبیر اولیب برسه بکجه اولینش
اودار و روسیه ذریعه دک هم اولینش و شرف طبع اولینش و توکر نهر طوبیه قدر ضبط داعیه تحس

بعد از اخبار خودی روسیه ایملطوری خبرهواه اولیونک شد بفرده آنک دوسوه اولیونکی بیان آنه زمان
آنه دنی بر طرفین قضیت او مانن ایونک دولت عبیه فرانسه ایله اوکی اتفاق طبیعیسی عاده به محتاج انقض
آستکار چه سوئیق فوکر دنی حوادث بفرقه غزته ده ضریح اولیونک روس غزته ایله کنجینی یونابارته و عوی
بتردم واقعا اول کوم دک هر کون غزته لده حوادث مرقومه مندرج ایکن آنک هر که گوید لیبی ایکن کون کوره
ظهور ایونک بر غزته که اصل روسی اولیونک نصف روسی اعتبار اغان غزته در آنه نوعا کتیب تحریر اولفته اول
واخری نیمه سیه ذکر اغان غزته نیک اصل تقدم فیزی قالدیکه مارتونک اعرافی باعوضه وقت ضراب اولیونک
بحر سیاه مادی قاله کتور دکه طرف چاکرین یوشه قبول اولیونک بیضی جویزی افضله کوره و بر لیکه
در رشته نه ضرور وار و فرانسه و بر لیکه انگلته به دنی اقتضایز بوللو کور مرابه حریف دوسبه نیک
رضایتی شمتا اقرار ایوی طالبان ایله مکالمه دنی استرا یونماه دن باشیوی فوکر دنی محنت ماده قبول
ایه به حکم صورتی کوسرتوب ایکنیزه نیک و هامین معارفه سلک هیچ تذکر اولیونک باقی ایوی سببیه
محسن بر معارفه و عبارت اولیونک فوکر دنی اول صورتی قبول ایتمکده دولیبه قصدا لیبی حسیله نهایت
صورتی نوافین کوسرتوب ایله دنی متفق دولت عبیه اولیونک انگلته تمیز نیک اندکیرین بر وجه استمه رنک و بانکر
عامین معارفه سلک اولیونک کوسرتوب ایله مذاکره ایله بکدر مرتب طالبان غایت مقصد و نیک کلام ارضانک فوکر
ناظر ایلیکه یونابارته ایله مذاکره ایله عمار ایونک کنن یونابارته نیک جمله الملکی و فرانسه نیک باقی بیری
غایت کتیب اولیونک سوزنک انگلته بقه یور یونابارته و بشر فرانسه نیک ایکنی و اوچی ناپیل ایکنی فونسلوک وقت عمومی
اولیونک یونابارته بزرگ انگلته غایت مقصد طالبان بشر طالبان دنی بشر نایح کتیب فونسلوک فوکر دنی
موقوف اولیونک کتیب غایت اگر امتم از نون بشر طالبان دنی بشر نایح کتیب فونسلوک فوکر دنی
اولیونک برقیله کتیب غایت اگر امتم از نون بشر طالبان دنی بشر نایح کتیب فونسلوک فوکر دنی
وعدت و بدیه تزکر دنی ارسال اتم اولیونک کتیب غایت مقصد طالبان دنی بشر نایح کتیب فونسلوک فوکر دنی
توقه کنه کورملک و این دولت ایتمک و از انتظار ایله یورلر ایکنی دفعه در تو کوری هونلی بکتیب
با چاغرتی یا فوکر دنی بشر هفتنه و از انتظار ایله یورلر ایکنی دفعه در تو کوری هونلی بکتیب
فاجبنا نوسنه ارفال ایوی حاصل کلام فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی
فقط مقدره و اوکی و ایکنی ماده اولیونک اوزره اساس مقصد اولیونک فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی
طالبانه و بیوب بویجه قبول ایونک و بد افاده ایله اولیونک فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی
دوینه بوله بیبیک دولت ایله جاننه بیمن کنن فارغ اوله محفلینی محکم کسبیر اکتیفه کوره بوندر فوکر
اشک بر قدر در سعادت ایله اسوله بی هادی تقدم ایکنی تقریر و اکتیفه به دنی و برقیله جک الماله هره نفر
اولیونک مجلس شورده مادامکه سار بعضی دولته وار و اکتیفه به دنی و برقیله جک الماله هره نفر
اوزره اولیونک فرانسه دنی ایته استر دولته رک بویاره طبع اراده بویاریله نهایت اکثر ظهور ایولیه
روسیه نیک رضایتی قبول ایونک و بد افاده ایله اولیونک فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی
یونابارته ایله بونی نیشی ملوخته ایوب روسیه بی ارضایین اولیونک فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی فوکر دنی
ایلیسی بر خصوص ذکره یاد ایوب فرانسه کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی
مادیه سیه کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی
اکتیفه به مضی و بیمن ملت زمانه اراد ایکنی هره ایسه فوکر دنی و موانع تزاریکه دفعه صف مقدمت
و نهایت اولیونک بعد المصلحه آستانه به تمیقه سنی نامصو را به حکم کتیب ایکنی کتیب ایکنی کتیب ایکنی

ما اولم معنی اوزانغی بوزناده دولت علیه به بک مغراوطنی و بجلی واجب ایوانی خرم ابدیم هان
بنام مسهل الصعاب هرگاه تسهیل عنایت و احسان ایبه امامی علی افشنگ اذنامه سی ویریلدیب
عودنه باذون اولینی کنو طبعنه یعنی طالبانه دخی سولیمکه بش اوله کونه قدر عودت بنده در بوزنک
اسبای دخی بوزن صکوه تفصیل ترقیم اخذر لانه و خصوصاً ذات شوکتیات حضرت جهان ناری به
مقد و صفوت او عاصمه مجرک بوزن بار نه ده معالیه به خلاصی کوریند اجمعی مقتضای تقدیرنه صیف
مراغی اجزا بندگه عقد معالیه ایتماکوه دخی کنو به عنذ اولینی عامین معالیه می ایشان
عمایتمه بک ایما ایدر بارسه ورود جا کرید بر او اضمحوس وقت و جمع خاطر ایه افاده حال
ایره بیه جلک تجزیته باشغی ممکن اوله میندن هان اجمالی اشبعه رقیه ها کرک ازالق بولرجه بدیکتر
سطر بازلقره ایکن عامین معالیه سنه ۸۲۲ م تاریخیه برطانم و طالبان مکالمه سنه
عودتم کونلک اشتای کیمیه ساعت درته سنه استراطونک انجلیسی کوی اصل بریطانی او طاشن کور
تجربت سنیه لکدخی وارد اولقره اشبعه سنه استراطونک ایه یکی طالبان مکالمه سنه ظاهر در
کونل اوله می یعنی زیرا ذلزلک بوزنه دخی مناقشه ایسه یکی طالبان مکالمه سنه ظاهر در
بوظرفه انگلتره انجلیسنگ بوزنه فاموینی یوق بر بوزن ایله تمسین ایشقره ها او کلامن هنر ایسه
اشبعه سنه ماره سنه دخی اقططنه کوره هکت و انعام وصلت و سانی استخالنه صفا معتد اولغی اوندوره
مردودن صمله الومر خدیو سکنده ۸ مکتاح

بار سه اولی از آن است که در این کتاب نوشته شده است
نویسنده دارد اولی از آن است که در این کتاب نوشته شده است
نویسنده دارد اولی از آن است که در این کتاب نوشته شده است

حاکم بزرگ پارس و در بر این اوجی یعنی شهر صفرا الحیدری اوجی اولاد جمیع کیمی پارسه سری بره فتوی
نامبر رسومات اجرائه نامور اولاد باش بره فتوی طرف بزرگ کلوب پرسی کون ساعت البنده حاکم بزرگ
النی بار کیری به نظر و اتباع ایچون کبیر بار کیری اوج هفت و کندی کتوروب توری سزایه ارسال ایچون
وینکیز ایله بر کندی دخی هفتوبه سوار اولوب جانب بسیارده اونور چیغنی آنها و ایندها: بند کیم به
کدیگ باش قونساوس طرفین دخی اولوب جهنله کندی لازم اولوب حق اکرادن نطق اطرا ایتمکله طرف
حاکم بزرگ دخی باهله ترده موافقت اولوب فریسی وقت مرفوعده ذکر اولان هفتولر ایله مرسوم لری اولور
کندی صورت اکرام ایفا و وقت عزیمت دخولته ترقیا بران نوقدن صندره کیم کی تکلف ایتمکله هر
برنا بادیه نطق رسم مجلسه سفر اولان کاتب و ترجمان کتورولک مقدار اولدینی و معیت حاکم ایله اولک کاتب
کتورولک مجلسه مقرر اولورون خارجهه فاله: مناسب اولدینی معنیجه فصیح بله بند کسان آشنا اولدینور
ترجمان ایچون فقط بیلار اولک استصکانه قراره پرسی اولدینور غیره بیخ کن استانه دن عزمند و تکلفات
رسمیه اولدینور چون هووانی و رسم کورک استصکانه ایچون دیک یولچی هیمنله رابطه دیر اولور اوزره فقط
باش قونساوس ملاقاته ایچون قیوط نوقدن اولاد قانی صوفون بچدر کرکک و شالین
دیگر بچدر کرکک کتوروش اولدینور هرمن ذکر اولان صوف کرکک التباس بله حاکم کتورولک و سفور
بره فتوی صولک و بیلار دخی بیخ ایله قانوشورنده اولورق النی بار کیری هفتوبه و کوب النی توفیق اولدینور
دخی دیک اوج هفتوبه ایچون اکراب اولوب ترجمان طنططان و بولورق ترجمان ناعنه اولدینور ایچون عرب
وترکی بیلور و دیر نام ترجمان هر طرا بله اولور و کوب و کوب عزیمت اولدینور ماری شهره و دوزندن سنانام
شهر هیمن هادی و بولورق جانب دیک مرود ایچون شهر مرود اوزورنده سکر اولور حیرت هادی اولوب سری
منجوره قریب بچدر کوری موجود اولدینور حیرت مرود اولور ایچون باره دن عورت ایچون

سوادی معلم عکس تصاویر سردای هلمسی و در ذمه خود عکس کرده باین ترتیب محمود و سرای مرغوب و بیانی
بیانه در هر کجا که وصول بر زبان او گشته است ظهور این بیابان مسعود برده قزو او کرده اولدوق بنه کزی کبراه ایله
برابر سفر جمع اولدوقی تخانی بر اولدوق ایصال و موجود اولدوق هندلی لرون قسه تعبیر اولدوق و اولدوق ناس
یوقا روسده اولدوق بریسینه شعور قری اشارت ایتمکله اولدوق اولدوقیه و اولدوق قزده ایلی لرون بعضی کلمس بولون
ماعناسی دخی بر در بر و در اولدوق هنوز موقوف اولدوق معنی اولدوق و کیم اولدوق و اولدوق و اولدوق و اولدوق و اولدوق
کامی سئوال خاطر ایلی لرون دول و جهاهد و هر کلمه ای ایلی لرون بعضی کلمس اولدوق و ایلی لرون مطلقه لر اولدوق و اولدوق
جمعیت پیدا و کیمی تمام اولدوق عکس مرسوم بره فتوح اولدوق و اولدوق و اولدوق و اولدوق و اولدوق و اولدوق
ایتمکله عکس طاقون و سازدن یکی صوره فرانت خدمتی استاده اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق
مکدن مرور ایله کیمی اولدوق و هر هاند و جنرال تصادق ایروب اولدوق عیبت و اولدوق و اولدوق اولدوق اولدوق
باش قونسلوس اولدوق اولدوق ایله قبال اولدوق جمله سرفرا کیمی اولدوق جمع اولدوق استاده ترک اولدوق
قبول ایلی لرون و در اولدوق ایکن مشهور طایران قونلک ایکن سرفرا کیمی استقبالی و بایس قونسلوس اولدوق
صده طرف اولدوق برده و کیمی قونسلوس صناع طرف اولدوق و کیمی قونسلوس صول جانیه ایاق اولدوق و کیمی
قونسلوس موجه سرفرا کیمی اولدوق و کیمی قونسلوس سرفرا کیمی اولدوق و کیمی قونسلوس سرفرا کیمی اولدوق
و در اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق اولدوق
طور در قری هالده ناس قونسلوس خدانه و اولدوق کیم طور دخی یرون اولدوق در اولدوق اولدوق اولدوق
در اولدوق مرفضید دیو بایس قونسلوس بعد از نهای بونلرک جید نزه مالک ناس ایله انسانق مقاد اولدوق انسانق
کیمی قینه وقت اولدوقی محض اصابت اولدوق جسته بندک وصول ایلی نایک اولدوق و اولدوق دیانه مخالف اولدوق
صورت عندی بر انسانق یا در قون عکس کلامه با تسلیح نوسو حضرت بادی ایله دولت علیه ایلی اولدوق و اولدوق
جمهوری جنبه قدیمی و اولدوق و صفوت و اولدوق خالصه تنظیم و انجمنون نوسو کیمو مهابت اولدوق و اولدوق
و غیرت بادشاه و اولدوق سلطان سلیم خان قون حضرتلی طرف وضع اولدوق حضرتی نوسو نوسو نوسو نوسو
جانب مکنت جانیه خاصه تعیین بولوندر عبادت علیه عامینه مربوط اولدوق صلاحات متفعالی دولت اولدوق
معتلنه بر مقاله عاده افاده ایروب حکماری ترک سولیا کیم نام معالی انعام حضرت شهریار نیک نکلار نزه
بوزادار نه سرفرا ایلی بایس قونسلوس بقید نیک ایزد نزه دخی بر مقاد ماس اکوب خنمار مقاد نزه نکلار نزه
و کندی و نظیر اینکده بایس قونسلوس دخی نام عالی ایهت صناف حضرت جهانداری بی تصیح ایردولک سرفرا
بوزادار سال بود و فلترن محظوظ اولدوق دولت علیه ایلی قزیمی اولدوق و اولدوق انعام دخی باعث ممنونیت اولدوق
هالدر بولوندرن معامله ایله جودی نکلان سلطان و مادر ایسان نکلان و اولدوق نکلان ایله برار کیمی اولدوق
نظام سولیب اولدوق بندکده نظیر ایلی کون عکس بایس قونسلوس رینه جیلایوب بندکده دخی مسعود
بره قون بایس قونسلوس طور دخی محل صناع طاقونه فی الجمله کندی و کیمی سرفرا ار سنده اقامه ایجابت

اول مجلسه قعود اولدیفیندن موجودن جمعی یافته اولدی حالده باش قونسلوس یزیزن حقوق برده بر جمع
سفر نیک بانه کلوب کیمسیله از و کیمیل بر مقدار زیاده صحبت ایدرله هر ربه سولیمک قاعده اولدیفیندن
نزد حاکم کلدکه و بولره ذممت جلد کیمیزی دیو سوزال ایدوب بندک دئی البته بول خالی صفتدن اولدیر لکن
الحاکم هذه دولت عیالک دئی ملکتنه کلوب و اامت اولننر جوئی و بر کیمه بار سده اوباد اولننر کلیم
حکایات سالفیه از بعضی مناب تقلید اولننن و اوباد دئی بسوی جمهور طرفین و از انی و بر لای و اکثر سفر نیک
و سازک مخصوص ایلغلی بر لری اولوب اولیایلم طرفین دئی بعضاً بکل استیجاد اولنن بر اولوب باش
قونسلوس دئی بعضاً کیمه اولوب کیمه کیمیزی باش قونسلوس اسفشار ایدوب بنده کیم دئی بمغولنه تماشای
هنوز وقت اولدیفینی بیان ایلیم ایکی قونسلوسله انوی عادتاً موجودن افرنج لباسی ایه دئی رسم لباسی
اولق اوردو اطرافی صومرون ایشکله اولوب بوتابارت نیک انوی ساده جود اولدوق فقط میان بندک
اولون بولک باطاعتی جنده کیمیم الحاس و فی اهل قران بائنه طاقیدن بچدر یار مانی چرمده بوجک
و زیاده وجه کی فطیله الحاس ایله فرین اولدی حالده موجود اولون سفرای کلدوبوب صباغ طرفین جمع
اولدیفیندن صول جانیدن کتور برینه و ارمیه دن سفر هانصد کیمه عودت برله سفر اولسده اولننر
بعضیسله دئی صحبت ایدرک بیه صباغ طرفین کتور برینه و ادوب طودورده جمل موجود اولنر و دایع ایتطه
ها کتور دئی و دایع برله عودت ایدر کیمه ایشور کیم کونل نیک بعضینه طعام دئی مقدار اولوب یوم مرقوده
موجود اولدیفیندن مسعود بره قون بکون ساعت طغوز بچقده باش قونسلوس سزی طعامه بکون ایدر دیم
اولدیفیندن غیر باش قونسلوسک مادیمسله دئی بقیجه مدوقای التی ایلدی مقیم بره قونسلوس
اولدیفیندن نه اوکزه و شوب کلدیک هظه اولوب کتور دئی برابر اولدی حالده سزی مرقودن بکون
اولون دانه اوکزه ایدر یوب جانیه قوناق بر طغزی مادرنیک بانه ایشال ایدر که او تور دئی هند ایلون
قیام و کتور بانه بر هند ایلیم بندکزی اقدار ایل سوال خاطر و بار سدن خوشکند کیم دئی اسفشار ایتطه
البته دوست ملکتنن خط اولنر اولوبه بران و سلفه منفاق صحبت ایدر عودت اولنر حبسبه نوری کتور کیم
و برله هظه اولر ایل مسعود بره قونقاه ها کتور کیم کتور کیم کتور اولننن ایشی با کیم برله هظه باش قونسلوسک
عزیمیل اوج نفر حشکادی کتور دئی اولدیفیندن ایتطه کوره دانه چه کیمیزی مسعود بره قون و سلفه
توزیع اولنر اوزره چند روز صبرک ایشال اولدی فالدیک یوم مرقود طعام بکون دئی هاولنده جنس التی
و کتور هظه یوبه مقدار اوزره ایکی با کیم بری اولق اوزره کوب و کتور ایل برابر نوری بکون اولننر
طغان قاعده دئی تفهیم ایچون بونن اولدیفیندن نوری سز نیک بوناقون موسیقا نقیر اولننن از هاننده
اولون بر اولم بر چهاروب عودت ایتطه اوله مذکورده سفرا جمع اولنن و بخت نانی ایله باش قونسلوس
مادیمی هند ایلر اوتور دئی بولوب اولور اوده اینه صاحب مجلسه مادیمه انسانق ایشک قاعده اولم حبسه
بزدی مادرنیک بانه و ادوب انسانق ایتد کیمه بیه کتور باش بر هند ایلیم قونوزی ایتادق ایدوب اولور برله

براز میسختن حکمه اول مجله برفان ایمنی و صحتی قونوسلو رفته و در جنبه اول و کمالی ایاقه هر
کرتک مسبط بنده کردنی فالقوبه برنج نیک یا نندون اشاعی صولتی نظارت اولمغه کین طور در غم برنج یا نه
تصادف ایتم اولون قنوجا یوب باش قونوس صیوق اینا بنده کری کور ریکندن نشانق ایله ایله ایله
صاویروب اولم اولم بنده بونان اولون بعضی بنده و چی انسانق ایله کین اشاده طعام حاضر اولمغنی خبر
ویرد کلون اولوب او باده طعامه کیدر کین موجودله رتبه بسی هیلد مجلسک مادم سنک المذن طعامه کورونک
قاعده فرعی اولمقن نانی بی قونوسلو مادم سنک المذن ایمنی قونوس باشکله اول قنودن کیدر یوب ایمنی بنده اولم
باش قونوس و چی کد کین جا کوزک اولمغنی غیتمی ایله اشارت ایتمکله اول قنودن کیدر یوب ایمنی بنده اولم
بر اولم ده اولون بر فرغ سفوی قونوس و لافنه مندیله وضع اولمغنی بنا بنده کوز طرف واده چی
بیلیم اولم اشارتی قنضاسی اوزده بی قونوسلو و راستن کتکه کین کندی و نوب یا نه و ارامی
کدر اشارت ایتمک یا نه لدی ورود سف نیک و قول اعتمادله حصول طرف کسلی اولمغنی محله بر صندلیه
اوتوروب انصافده صاع جاننده اولم صندلیه به بنکری و حینه کاط ایمن یا نه کزده چی اوتوروب
مادسی قانوشنده سف نیک اولم طرف و کور و افانندن سف اوتورون یوز ایله مقدادی جوب اربعه ده
وسف نیک کین بنده نزل اولمغنی طرف و قیمی قانوشده و صغیر کسلی هیننده ایکی نفر غنومک برسی
بونان مارتک اولم بنده و دیگری مادسی و راستن طب کسملک صغینه اولمقن طعامه میلرت و لم
معبرود قارشمیان و نیز اولم اطهره فریق اولمقن ناول اولمغه قاعده فرعی اوزده چی ساعت مقداره
سفر ده اوتورلغنی خنولک بونان باره علی ایتمک جا کوز ایله صحت ایتمک فرات ده و کیم ایلمی مارقوف
قارشوده خدمت اشاعی بر جمله تصادف ایتمک حیلله دانا بریم طرف وقتن حالی اولمقن بونان باره ناک صغیری
اسلندن عبادت اولوب اینداس شریف حضرت شهنشاه معالی اتما اولمغنی نام مر علیا و صغیر
ناول طعام جهانذاری زاب دیرین دولت ایز قیام اولمغنی استبا ایتمکله با و غنم اقتضا اینک آجوبی افرا قوی

حق تعالی حضرت لدی الی افرا زمان کال صفا و عاف و فرسوکت ایله سر بر آری اجیدل و دولت و رونق
ار کیه علیه اقبال سلطنت ایلیه تبعه جنب صدر اعظمی و قنودن دریا افرین قری و ایوم طرف اولمقن
ایروب اردوی همایون ایلیموت بره انشای زهد اولمقن و قنودن باشا افرین کسواتر ایروک
افاده اولمقن حکمه سابقا مصدر و بسی الحاج ابوبکر باشا ملک طرف اولمغنی و دولتی جزار باشا و قنودن
علی باشا و سما خورشید اسلام افرینک و قاضیکر افرینک اسم عالی دینی و معصومه قاضیکر نقیب
مصدر قاضی سابق افرینی و کورس مطرفی باشا و مودک کتدی اسنی استفا ایتمکله جانب جا کورین و چی
مشا و ایعلی باشا حضرت لدی دوم ایلی و بسی اولمقن کسواتر ایله افرینک نام سامیری و صغیر قاضیکر
مولک عظامدن ایروک لری بعد ایلیان نوکلوه مایا افرینک بالذات ممالک کورس لری کت و کندر و قنودن
اولمقن تکبیل ایله نظیر بیورد صورتی ایراد ایروب جانب بند کیدن و چی رسم قاعده اولمغنی اقتضای کور
بار اولمقن اوله کوزل اولور ابری دیکورن حکمه معصومه واقع جوامع شریفون و صغیر علامت کور ایتمک

استانده اولون جومع شريفه اشكال منيفه في لدى السؤل ليعني وجره جولي وبرد كي ختامنه مقام
دياسته يونان ذوات كرامك وکاب هايون ايله بقمه نجاره سي ووضوء دانفن السؤل حضرت تاجمدي به
منفردا دغول اولوب اولديني استفهام بتملكه نما بره بالکذ مقام وادي صدرت عظمي ده اولو اقوز
صورت عديلر ايله اولديني ودياسته يونان ذوات كرامك خلكي كيمياساي حضرت شهبازي به جنولي ده
معيت سینه صدرت هاي ايله اولو كلكي بيان اولندي بعده بزك زك ستي سؤل اربوب مقداري بيلت
وكنه ورنك ستي اقوز بر اولديني مقدمه ايتمس اولديني اوجه تصحيح ايتي ايروكم افاده سيله
مقدارتي نزاكده مخطوطيت اظهار اربوب افريغ سوره لرنه هر كلسه اوكنه باكي نوع شراب سكه سي
وقسي مومود اولدوق طعام امانه ايجك مقدار ا اولديني بنك زك ستي سكه اهره دني دوزله تعبير
اولان افريك اولدي شريفه وسوبه ولبونله دني اوج سكه اشريفه وضع اتمس اولوق ملسيله
بوزاباره دوزله سعي امانتله بنده كز دني نوس ايلدي نغيبا افريغ بنينه برينك نامنه طولو ايجك
اكرام اولديني كندو ايجون طولو ايجكي ياد ايلدي كيزن ذكرا ولسان دوزله سرفندي كندو اولدو اربوب نوس
ايلدي كنده اراز ممنونيت ايلدي حاصل ايلراز دني آفاق اسنه و اربوب ايله طعام اولوب ابتدا ماده قالهني
عادت اولديني ماد مصله سندن قالهني كجي بنده كز دني بوزاباره ايله طعام م حركت بره طعام
اولديني اول وارديز اولم بر واندن دگر بر اولم بر مرور اولمغه صند ايلك اوتوروب بوزاباره كاري
ايقاده كرنكده اولدوق حالده بنك كزه وناش ككولي قود وبرد بر بوزاباره اوت و برو كز اول نقادق
ايتدي كسان ايله صحبت اربوب فرانه ده اولون همه الجسي فنيزل مقدمه مدقات دسيجون بالنده
اولان مختان اولم ده اجتماعه بنكزي اولوق تمانا ايتي اولوب استوقوه اولم سنع عالسا
بوزاباره نلك معا ككي شاهه دن تاشي جرمونيا ايجون يانم ودر ايله طريفن استفاد خاطر اولديني
تعميقا دولله دولله بر مصفون بخت امانده خصوصا الحار هذنه وكمب ايمه طولو رنك دولله علم
خير خواه اولسي دني باعث تاكيد موالاتد بوللو بركلام ايرد بره صغنا افلق وبعدن هودني تكذيب
سرا ايد بيلكي بنكز دني دولله علم ايل نمج دني بنينه اولون مصافق دوسيه دولته قياس ايله سيد
پيم الدولتين بقميم موالات دركاد در الحار هذنه دولن عله نلك همجوري اولو نمجه دولته صفوت تامة سي
اولوب نمجه دولتن دني اولم بر مامل ايرد دوسفون كلامه جواب ايرد ايلدي كده مرسوم صورت اعتراف
ادام ايد رلي آفاق محبة بيدل اجمد قاليم مارقون دني نزد هكاري كلوب بولم سوره دو بولدي كز اولم
كول حوق اوتورديكوزن دمت هككيز ديو بوزاباره اير حوق صيت ايتديكز ديمك مرادنه اولمغه بنكز دني
بولم سوره دو بولم حوق اوتورديغ واقع اولم شدي كمن دمت حكيم حوني ياد ايلدم اشو كنده دني معناد
اولم بر هكس استكي ذوق هودن ايتلك قاعده اولديني تصحيح اولمغه اراز دني كز بنوب اشام اولديني
حودت و مومود اولان هكس ايله خانه هكاري به ودر اولدي قزمان حضرت موم اولم اكر كز

کتبی و در اول نامه می فالید
 در باره نامه و در اول
 در باره نامه و در اول
 در باره نامه و در اول

دیگر عریفه بنماید بیان اولی اوزره باشقوسلوسک قیاسدن عودقدن سکره هالیران لرین
 برترکه وارد اولوب مهنوده ایزنی کون باشقوسلوسک قایمانه بین خارجه نهدره صفیه خانم سی
 اولون مالرینی نام کلله سرعوادر هفتی انصار ایش اولرین غیره فرامی باشقوسلوس لرین لرین
 اولون اولنده ساری کهدسی و کفوسنله معبره اولون دورق نم جنرال طرف بیدر باشقوسلوس کون
 سزی مالرینه دعوت ابر برهنطو وین اتی سوزی ایله مهانار جنرال کلون سزی کونزه جلد ریبو
 افاده برل عودت و زجهان سلطان دمی درود ایله مالرینه کتیکلکده زجهان کونور مسکر بوشه
 پاکیزه کوب بزدون بریز و سالیله سون کیم مناسب کوریکر راکره کولدر دیو ابراد ایلرکه بنا کیزه دیو
 کولرک افضا ایلر هکی انا اولری فالیرک بزرکله استانه دن بولرزه قانور ندره بونا بارتنه ایله فر
 مولات و قوعزه جانب شوکتیاق حرفه بارشاهیدن اولدرق صفوت و جب ذالیقه دار بعضی کاشتر
 دلفرمانه بط اولرینی خضالی موقور حرفه شهنشاهیده سفاهها امر و زمان هرابون بریش ایزنی معلوم کولر
 اولرین بشفه بونا بارتنه نلک بالوجه اخباری درکار و انگلده لوتوسلمی ماده سندن کال غلطی
 استکار دیو کاشنی دولن علی بی هچی اولر ایلر شفقیریه برید ایدوب بعده افقسانه کوره حرکت ایتیش
 قصدره اولرینی و خصوصاً بحر بیاه تجاری شلو تکلیفده روسیه ایلر طوری ایله کال مولات بید ایلر
 اتفاقنری بیه خفی منقول اولرینی حسبیه سلطنت سینه به کونا کون کما ذر بیدار و طوقده نلک بونا بارتنه
 تغلیط و تالیف ایلر جان و تکلیفاتی ایز فاعله سایر مدار اولسی فامول اولرینی بعضی فقرات
 افاده سی تصور و مهانار درودینه ترقب اولرینی اناره مهانار جنرالک ایشی شهر ایشی اولرینده ایشی
 اولون دیگر جنرال اتی بار کیتی برهنطو وین اتی سوزی ایله کلوب ذکر اوقان قایمانه به کونور که
 قانور اولرینی لری البیان نامه مخصوص هرابون قونیمه اولرینی هازه موجود اولون شالی کراکه کتبا
 ایله جا کولری صاعره و جنرال مرسوم مولره و کیزده قانور سوزره اولون اوزره ذکر اوقان هسقوطه
 رکوب اولرین و اتباعدن ایکیسی دمی معناد اولرینی و بیه هسقوطه خار جهنده اوساق کللی اولون برده
 قیانا هسقوطه اعتصام ایدوب سالف لدر سوز ایلر دمی هسقوطه ایکی طرفه عارم اولرینی بار سله ای
 ایکی ساعت مقداری مسافه سی اولون مالرینه وصول و بونا بارتنه نلک خانم نجه در و سنج ناجوا
 لری الورد ایلون ایچو دخول اولرینه برهنطو قانور لوبوب برا و به یامال و فیو و لمونته استراب
 و طایرین کلن سؤل خاطر برل سینه عودت و بر مقدار قوتقدن سکره برهنطو بونا بارتنه نلک یانته
 دعوت ایتیکله بر قاج او طه دن مرور اولور ایکن بونا بارتنه نلک اولرینی او طه نلک خار جهنده طایر

تصادف اولین بجزایره ایله معا بونا نامه نطق یا نه دخول اولدوق او تور دینی صدایه دن قیام و
قاج خطوه ایله وکلوب اکلم بردار دکی ملاقاته اولدینی و جمله طرق جاگیره اشفاق صورتی زانه
اولدنی ایله مقابله دن صکره و دین برینه عقوب و بنده کزی دنی قارشونده کزده بقین بر
صدایه به انعام ایتمکله طایران ایجرو کیر میوب یا کز ترجمان طنطان و بنده کز ایله برار کولی همنوز
بونا با زنی کور ماش اولون ترجمان فرایکتی و زدن کیروب طورش اولدولزون بونا با زنه بونل کلبه
طور سولری بوخسه بالک کز ترجمانک بونمفی استرزدیو جا کیر کز دنی لری سوال بوزن غرض زنی
و کرمیت اولدینی منظم اولون ملاسه سجه لا ونم دلیله رک کز زانه اهاله اولدوقه ضطایز
دفرایکتی بی طشه به دفع ایتمکله بجزایره ایله طوره دور دینی حالت جا کیر کز کلامه شروع ایله صورتی
دکی کون حشمتلو باش نوسوس جنا بلزیه افاده ایشی ایدم ما مورتم اگر چه اولدوقه اولوب لکری
بوزن مفصود عالی اکیدر بیسی بن الدولین طبعی اوزن مولانک نام اولدنی تحدی ایچون روابط عبود
عقد و انعامیر ایچیمی سونلو افزه باشفونسلوس جنا بلزیه صفوی اناری می شاهده جور دقلزین
مخلوطیت ملوکا زنی موجب اولوب کزده حاصل اولون اعصاب لری علنا اظهار ایچولدی و تحریک دنی و دار
جوانی زنی افرها ایچون مخصوص اشبو نامه ها بونلری بمله ارسال جور دیر دنی نامه ها بون حقیقتی نامید
بالوقیر قومدن افرح و قیام لب تعظیم ایله تقبیل و نهاده سرجیل کز دوقه بونا با زنه کز زنی
کزده تسلیم اولدوق طرف دولدورن کتقا و کیش زوجه سجه معا صورتی اعظم کونه لوب یا نده اولون
کولک یازونکده اوزرینه وضع و در حال ترجمه شی اوجب تمام اوقات و اطراف منون ایله کز دوقه
باشلیق اشبو نامه ها بون مغربوزن و سزله ایجاب و بوزوقه ارسال کز دنی غایت کتلا اولوم و ادریک
سزه بعضی کیفیت افاده ایدم بم نرم مراد من وضع علیه به سفر اولیب مجور هند جانده انگله لوبی نصیب
واضرا ایچون ایدی انگلیزین دولت علیه اعلان حب ایدی حتی اول زمان تفهیم حقیقت حال ایچون کوش
برایچی کوزریشیک انگله نوبولره نویض ایدوب مراد اقل اولدنی کولت علیه نلک موقت دنی قلمی زنی
اولدوقی بر طرفون اغوا ایدرک سلطنت سینه بی فرانسه علیه تحریک ایدیلر روسیه و مجیه وانکلر کز
دولت علیه سو قصد و حالیکه طهارتی دیکار دور بنا برین دولت علیه قوی الاقدار اولون فرانسه لوبه کتلا
سلطنت سنه فرانسه ایله اولکی اتفاق طبیعی اعاده ایدر ایسه فرانسه جمهوری سانه هر دو بجه سز اولور
بوزن مراد شمردی روسیه نلک دولته خصوصت و ادریک و کلد زیا روسیه ایچر طوری منسقد کز دوقه
مکانهم اولدین بلورم کن و کلاوی خیزه کسه لر دکلر و بچک جا کز لری قبول ایدر ایله مصر باره
صحنه کیرسه بره بره بخت ادر هم نرم نامورتم مصافحه اولدین کمالی اولون بختی کوزر اینر اشو سز
جنا بلری اولدوان بومفاده اولسه لهر ما دوی دنی وقوعه کلامت کرک ایدی هنر ایسه بونا حاله کتلا
معنی ما معنی بزلک اولدیر و بولطقه صورتیه اینی صبرین غنه اوزرینه اقمی و جمله افاده مردن وظ
صورتی کوزر مکله به بنده کز سوزی تور میوب محمانه اولدنی سونلو افریزلک نطق ها بونلری باشفونسلو
جنا بلزیه افاده به دنی ناموریم طرفیک و انما مصافحه کلامی ایچون صافه لوزده سز ایچون
دولتله فرانسه دولتیه اوچوز بلین مساله سلیک بوزر بوموجب انفاغنی بر دوقه استر ایدم و سز
دوقه بر باره اولدوق هنر ایسه عارضه جزیه بولدن اولغله بر طرف ایدی کز باشفونسلوس جنا بلزیه

صفتی مجوم اولیٰ طرفین دمی بعد ازین صفوتی غیر بر فکر بو قدر بنه تعالی بعد خصم المصلح اناری
دمی باشقونلوس هر حالده شاهه ایرز اخاله هغه شویدله هغه اولور که باعث قیل وقال اولوق
تکلیف و مصونیت خفی و علی اولور دن بران ادم سهولتله مصلحت خیره نلی امانته با فطری ناکید موافق
مستقیم اولور و یوب باشقونلوس جنابله بنه تقییر احوال طرفه امر و فرکان هابورده بوموش اولورده هر
قدر دن و وقایق شناس بادشاه عالینا هک صفوتی نایبه لریله اظهار سور و قلی حالونه لایق
معامله نلی بات قونلوس جنابله طرفین دمی عام اولور مصلحت اجماع طرفین امیر اولور درین
بوجباردن غایت ممنونیت ابراز و هر حاله امانت صفوت ایده چکنی بیانه آغاز ایستنی تعقیب بنه طرف
جاگردن باشقونلوس جنابله دن برمانه بر ماده سوال ایره حکم حاده سوریکه بارسه و رورمه اخلای
و بقدرن حادق ایشیم و شایع اولور دن استغراب ایدم ایوم اولون علیه فرانسه جمهوریه مصافحه اولون
اولور دن بقضه ماده امر قومه فرانسه جمهوریه مصلحت دمی مابین ایدور که منی منفه ایشیم اولور دمی
واضح برنجی بونای شیوعی و غزته لره بیه مندرج اولوسی بی اولویوب البته بر طرفین قباله انورشی
اولوق کرکدر دیو انتراج ایریکره مرسوم بونا باره بوماده نلی اعلیٰ اولوسی ارا هیف بیلدیزر و الحاقه
اور و باره حاله اولون علیه به مضار اولوق تبریر اولوسی بکن رسنه حکمه اولور بلور روسیه و کجه جمهوریه
اولور دن دولت شمس طبعی اولوب ارحله کجه طوبه به قدر قیظیه و اقیه سنه ایدور قیظیه ظاهر اولور فالدرک
شمسکی روسیه امپراطوری خیر خواه اولور دن انزه و سوسه بو قدر زمان ایدره دمی بر طرفین مصلحت اولوق
دولت علیه فرانسه ایله اولوقی حالنی قدر ایتله ایله لازمدر فالدرک حوارش مذکور ای غزته لره اولوسی
دمی ایوان غزته سزک طولای اولوب تصور صفوتی سنوزد او عقولیه سنه بو قدر دیر نلی اخاله هغه حاله
دولت علیه و انر سنه اولور دن روسیه فرانسه خیر خواهانلی منسلکه تکرار سویبون روسیه ایله کمال
توافقی ملتزمانه افاده لریند سید اولور دن غیر ایتاله ده اولور فرانسه عسکری فرانسه به حدود ایشیم
انقونه به کندی و مورد به سوسه قصد صحبتی دمی دوران ایشیمکدن مناسبتله در میان اولوق حق ایوم قیل اولور
بونابارته تذکره ایدوب ایتاله ده اولور فرانسه عسکری چون دمی قیل و قال ایشیمکدن اصرافیه به کجه خود
دیریکنده حکمه سزک رویت مصلحتی رفعت کامله که اولوقی منظم اولمشدر و بیکله بنده کزدی رهضنامه
هر ایدوقی حال اولوقی ویر دیکدره مرسوم بونا باره مصلحتی اهل کد امله منی بر و باره قبول ایشیم زیر اولوق
مصلحتی ایزک ملاکله سنه قنایع و کدر منفردا رویته فامور ایسه که رابطه بیلدیزر و بیکله جانب بندگی سنه
دمی اول امده رد قبول کوستر لیه زک اقتضای سنه کوره حرکت اولور و نلدر که بنه مرسوم بونا بارته هر
دولتین بو قدر حکمه بلور اولور ایسه سزک دولن علیه نفوذ منی دفع ایدرم ایتانه ده روسیه نلی
در کار اولور نفوذ منی بیه سبب ایدرم فالدرک مقدم بر جیسان ماده سی و ارایدی امپراطور وقتیه
ضعف اولور دن اجماع اولور مری شمسی روسیه اولور دن روسیه فرانسه لو هغه دمی اولور نلی

اجرام مطهره دریکله بنده کز دمی بوجوهی ملاحظه وصفت کونور مولودنر الخاله هت بقول
تکلیف و قوی فاعول اولمانی برسنه در بوللو جوابه ایله عدم قبول صورتی ازانه ایلرکین شروع
مقابله ایتمه صدواخره انتقال ایله مار توفیق بنه توسط ادرکاسی اولور ایسه قبول اینتا مکز اقتضا
ایدر هم الخاله هت عامین معاهدت کز دمی تری توسطی مهیب سننه قالدی دیومار توفیق جواب
دیوره بلور سنه دیکله بنه کز هنوز مار توفیق هالتی اکلش و تقیم بونا بارزه نلم منظوری ایچین
شعری منظوری ایدر کن خبراش اولر نعمت مار توفیق ایله هنوز ملاقا تم اولینی وانلک توشیش ادرک
اولسه فرانسه جهوری ایله روسیه دولتی بنده بوزن اوزم عقد اوظان عهد و ده مندرج توسط
شرطنه معنی اولر بعضه بنا ازانک بختی بنه فرانسه جهوریه عالم ایدر کی وجه ضامیه ایله ایلر اولر
موضوع بحسب ماده سننه سکون ایدر صوبه ایله در میان ایله دین دیکم بحسب ماده کوسی روسیه
دولتیه دمی سولشدری مخالفتی یوقدر اکر بوجوهی اولور ایسه طرفین هر طرفه سدا اولور دولت علیه
منتهی اولور و اکر اولور ایسه دولتی معنی کوزل اولر مزار کبر ماده مرقومه تنظیم اولینی بقدر چه
طرفین ممالک دولت علیه به تعین اولر مصادق اوزره بلکه کفالت شخصی عهدنامه اذخالی ایدر بلور
و درجا بوزن توسط ظهور ایدر ایسه اولر طرفه اعلان عهد ایدرم و دولتی معنی ادرکی صفتی اولور ایسه
یزر یعنی دولت علیه مصفا معنی انتم ایدر معنی باسبان اولینی ماده سنلک و ساز خصوصاً نلک رابطه سنه
دمی ایدر ایدر بلور دولتی اولر کی اولور ایسه سننه باقه مرمم شوش معلوم اولور کن دمی دولتی
مصالح اولر یعنی با ایدر کی اوجه دولت علیه ایله مناسبات ذمه نلک خیدر بنه خواه کز ایچین هتند
دولت علیه مصالح هکنده اولینی مجاری صورتده در دیوار لغه بر سوز قاردر بروی بنه بحسب ماده
ماده سنیه و روسیه نلک رضامتی ملزومه تکرار ایدر کن اشعار و ماده مرقومه درج اولر طرفه
بنه کز می تنویقه وسیله اولر ایچول کفالت خصوصی دمی اظهار ایدر کن ماده مرقومه درج اولر طرفه
مصفا تمام صورتی ازانه ایچول خصوص مرقوم کز روسیه میانیه می مصلحت ایچول معنی اولر
و هنوز مکالمه عهدنامه سنه با شاندرینی بریدن طرف بنیکرد دمی بحسب ماده سنلک جوی دین بان
اوظان صورتده باشقوشلوس بنا بلیز نلک لری الملاحظه معلومی اولور هر عامین شهریه فرانسه وانظره
مصلحتی طرفین عقد و معنا و بعد دولتی طرفین تصدیق اوظان عهد و مکتبنا بجه دولت علیه دمی مصالحه
شترن اولر یعنی شتر نشکر هنوز سلطنت سنه مصالح هکنده اولر ایچول معنی اولر مصلحت دولت علیه
عامینه معهود اولر معنی شتر غنائی مذاکره برلر دمی علیه عهدنامه می دمی انتم اولر بقدر قالدیک دمی
ایله اولر دو ستفانک جدیدی باشقوشلوس بنا بلیز نلک مطلوبی اولر دمی دولت علیه نلک ملای دمی
فرانسه جهوریه کافی اولر دولتی ایچاده دن نشقه موافق سابعده حکم اولر هران بران ادر مکالمه
شرو کز لازمه اقتضای ایدر ناموره تنیه اولسون تصعب مصلحت ایدر حالات ظهور علیه دمی ادرک
سدا اولر انتم مصلحت فاعول دولت علیه در دیکم شروع دمی دولت علیه مصالح هکنده اولر دمی بقدر
ایچول واقعا بوزن علیه دمی علیه ایله مجاری معنی حالت یعنی یوقدر دیکم مکالمه به سز دمی تنسیر
تنیه ایدر حکمی و عدلر کنی تنقیحاً بنه جانب بنیکردن شرایط مرقومه نلک اصلی اولر ایچول بقدر اولر

باشقوسلوس جنابك افاده اولمگن استانه بخير ايدرم انجى غزته لوده ده و ده اولمغه اولمغه اولم
 ايدوك ينه رسجي غزته اجه كجيب اولمگن تمام ايدرم و بيلدك رسوم اولم تاوه غزته ده نهدج رسنه
 بو طرفك حوادتي اولمجه اولمغان غزته رسومونى حكايمه در اخراج غزته سنى كنجيب اخضا اينز و سنى اوردى
 طرف بندكردن اولمغان غزته سنى حكايمه رسنه با رسه غزته ده كورس اولم بوندن به با رس غزته سهه سنجيب
 لازم كلوكردن ايهو ده اولمغى ثابت اولمده و بو طرف ايدوكه بناز رسجي غزته اجه كنجيب ايدوكه و عدا ايدوك
 بعده رسوم بو فاباره اولمغه اولمك مهر طرفي نظري اولمغى باد و مهر طرفه شمردن نه حال ايدوكى
 ايدار ايتمكله بنده كورس اولم مصر بلك بقيه سنى مهر دن كهيا افراج اولمده و زره فارك اولم و زره مهر طرف
 فزار ايتمى اولم بوندن مصر اولمى طرفي ده اولم زره كليا عكسك نعيدنه اخذ ايدى قرضوضنه نشنا ايتمده
 و بديك رسوم بو فاباره بلك بو فاباره مهره اولم ساعت تحكه كلس اولم طرفي اشدم بو صورتى مسعودن كب
 انجى اولم كور و بيمكله طرف بندكردن ده بكار ايه الحاله هذه فوق اولمجه اولم زره عسار و فاباره بدين
 اولمغى اولم بوندن بخاوزه قرضون ايدرسن شمر قرضه اولم طرفي فاولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي
 بو فاباره بكار اولم بونده بلك تحريك كورى مضمون نيمون توسطى رجا ايدر تا برين بعد المصالحه ايتارس
 ايدر بلكر و بيمكله بيلدك طرفي بكارنى فى الاصل مصلحتن بركونه اراده اولمجه مال و عدا زره لوه طرفي
 و بيلدك كورده با استازده اقامت ايدى و اسنانده رنه و سنى و عدا اولمگن فاباره عصباني اختياري ايدر
 اولمك عفو استه عاينده مردي بنده مهره قالمده بوايه قابل اولمجه فبا بعد ايتمده اولمك ايتمده اصفا ايتمده
 قالمى مصلحتى بيمكله و اولم عليه مهره بونقده به باشقوسلوس جنابك اولمك ده اولمك اولم طرفي و اولم طرفي
 نوزده مسعودن و بديك رسوم بو فاباره كز بخا در كن بكار بخر اولمجه موجب اولمغى حادون اولم طرفي طرف
 جانم بندكردن ده الحاله هنت بكار عفت قيله بيلدك اولمجه صعبى موجب اولمغى حادون اولم طرفي طرف
 نكار اعطا اولم طرفي حكه مهر اولمى عفت ايدى سوال ايتمگن دوللو عاينده بولون باسا اولم طرفي سابقا
 كنجي ايدى و بديك رسوم بو فاباره اولم طرفي افاده اولم طرفي و اولم طرفي افاده اولم طرفي و اولم طرفي
 قالمجه و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي
 قاعده اوزده نكار و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي
 نكار استا اجه كزار اولمغه بيهفت ابتدا وارد بفر اولمجه به كور و بون هنته نه سنه قديم رسوم
 نكار اولم طرفي اجه سبيله طابيد اولم طرفي اولم طرفي عقيب بو فاباره طرف اجه اولم طرفي اجه
 عودت و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي
 اولم طرفي اجه ايتمده اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي و اولم طرفي
 هانت لودن بيهفت اخبار بديك رسوم و هانت اخبار بديك رسوم و هانت اخبار بديك رسوم و هانت اخبار بديك رسوم
 فاولم طرفي اولم طرفي كز ايتمى با بركن هنته اجه مارا كز سواد بديك طرف اولم طرفي حادون اجه ايتمده
 عودت اولم طرفي حادون رسوم طرفي و كرامن حادون عاينده اولم طرفي بنه عرجه ايدى و بو فاباره حادون
 برابر كلون ايجى نقره اخضا ايدن بخشيدى بعد رسال قورنى فزان سن را ايدوكردن ١٩ ص ٤٤٤

تس لک اجوز اون پدسه فی خبرج اولک بوی دردی کوی قایما به ده دون عبد مرمی به
دانه باشوندهی برنابارنه جیده دفع اولن، مقله لک مضطه سید

بیرم اولن اونی زنی زنی قایما به نینبیر
بیرم اولن اونی زنی زنی قایما به نینبیر
بیرم اولن اونی زنی زنی قایما به نینبیر
بیرم اولن اونی زنی زنی قایما به نینبیر
بیرم اولن اونی زنی زنی قایما به نینبیر

افدی موی الیه کزده نظور بک مرفومه واروقه اجری رسومه نامور برهفتو فارشیر طوغری
مادرمه نلک اولدین اولقه به کونورمکه مادرمه قیم ویاژه برصدالیه به افعاد ایرون برناباز
عبده کشی اولدیندن هنوز کلشی ایروکی برهفتو اخبار وبارم ساعت سفاری مادرمه ایله آخاف
صحت و فیه کتور دوپ اکرام ایروکنسکه برسی کلش دعوی اینک حسیله برهفتو افدی موی ایله
اولنه درشوب برنابارنه نلک یانه افعال وایجو لری لرضول برنابارنه اونورینی صدالیه دن
قیام وادکی مدافه وقوعنده زیاده جند خطوه اطرو کلش سوال خطه برله برینه عودن وافی
موی ایلهک دخی فارشونده واقع صدالیه به قعودی اشرف ایندین افدی موی که اونور دوپ برابرکه
بیزده ابازنه وکبس اهزده خالی اولدین حاله افدی موی الیه کلامه باشن امله اوزده ایکن اینه
برنابارنه دون عبد فرزند بوئانده سزه کلش خبر وارمیدر وروم ایی احوالی نوجهده در بریاشا عصیان
ایرون اورنه بی ضبط ایشی و فیران باشا حیدره عسکره سره کور اولدن روم ایی بیفتی معلوم
دیو سوال ایتمکله

افدی موی الیه دخی بوئانده دون عبد فرزند خبرین ظهور ایشی بنا برین بوزله دایر موی خیرم بوقدر
بوخصوهرلی بی دخی غزنده لردن و سارمکن افواهی اولدن ایشید بوم لکن بو مواردنله اکریمه
عنده مره مبالغه دن معدودور دیرینی نقیبا رسوم دخی واقعا عصیان ایشی دیندن باشا نلسر
کلینی اولماق کرکر لکن بولر اخلال فاشی اولدیندن بوکا دون عبد بلک دقت ایتمک لازم دور
بو باشا کیمدر کشموری اورنه نلک صد بر مجیدر دیو سوال ایتمکله

افدی موی الیه جوانده بوزلر شری دیریم وجه اوزده اکرجه صیحنی بلورم افیق کویا کورجی عشا
باشای بوظن سولیدر بو باشا نلک بوزن ازم اورنه ده اولن دخی باشا ایله نقیصتی واقع اولد
زانده دخی عنود مشرب اولدیندن صیحنی اوزده بوسنه به کتکه بطاشان ایدرک مجید اجیه نقیصتی

معی باستانك منصبی داخله ایاق سویرسی دوم ایلمن مرورده بیوم اول استاره می باستانك م
سی عزل اولمن اولمنه نصاب ماره دی بر طرف اوین عیان باستانك آفرمنه کنه کنی اینتم
اکر طور رشنی افکار اینتم سیم درونلو بولک باستانك آفرمنه می استاره کنه عفره درون حاتم استصواب
بیور زلفی عسکر وانی اولم بندن نشیمر طرفین مزارله آفرمنه صرف هفت و بر طرف دوم ای وایسی
علی باستانك حضرتی آفرمنه بیور زلفی منه نمائی آفرمنه دفع غایله عصاه ابره دظری نامول ایرم
دیر بکره مرسم بونا بانه بوعنای باستانك درون علی درون عسکر علوفه اول ری آفرمنه استارین و استاره
اولاده کیچیلرک و می علوفه دیر بکره بران بکره دقال انتمو دیکله

آفرنی موئی له می عیان باستانك مقیم مخلوق اولون علوفه آفرنی طرف دونت علی درون اعطا اولمشدی کنه کنی
چو فاموریت آفره نصاب ایچون جمع ایچی عسکرک علوفه سنی و برکله می آفرنی اولمشدی احتیاطک بران عفره
و می ترکم ایروب طلب ایتم اوله قالدیر استاره اولون طوائف عسکرک ناک سنده درون قسط بواجلی دیر بکره
برسی مرورده دیرسی جاری اولوشده و دیر بکره قسطی شهابه و می حلال ایچکه تماما دیر بکره دره و می
دیر بکره مرسم بونا بانه صدرا فره انتقال ایله بجه لولک باستانك اولمنه آفرنی ایله احاطت ایچی اینتم
اولدین یار ایچیک

آفرنی موئی له می بوم بودنیه مملقات طلبیدن مقصود این دون علی ایله فرانسه جموری بنده خالصه خشن
اولان مصافی ناک بنده نهم بارده کونی فرانسلی سبیله باقی فوسلوس جبارلی کوره برکون بودنیه
مرسم نهی ایوا ایرم در ایچی مرسم ایچا مظلومیت ایروب واقعا اول کون مزاجدن فکری ایچی مرسم نهی
مصلحه کور دیکله حظ ایچم دیر بکره نقیبا بنه آفرنی مملکات لرون کونا کون اخبار کور لکون بافت استغراب آفرنی
افاده ایله جنگ بر تاج کون بر اولدنه در غزیه لرون کونا کون انحصار باشفوسلوس جبارلی درون علی ناک
ایله معینی باشفوسلوس جبارلی ناک معلومی اولدیندن در خصمین باشفوسلوس جبارلی درون علی ناک
خبر خود می ایرو کنی کور دیر بکره خالصه و کورمانه کور سندن درون علی ناک ایروب بجه اولدک بر خیز
اولدک کور با اولدنه مجازده فرستباب اولدیندن خبری بجه حدود بنه درون علی ناک ایروب بجه اولدیندن
مجازه و قونی و بولک سنی بجه لور طرفین اولدنه عسکر اذخالی سولور لر تا سبان اولدی کور عامی اولدیندن
المن اولدی ایچا بجه جانشین ایچ اولد کور سندن اولدنی فامول ایچم کور طاعون ناک برفتی اولد
بشفه بجه حدود بنه درون علی ناک ایروب بجه اولدیندن کور اجماع ایتم دیر بکره کور طاعون ناک برفتی اولد
ایچ ایچر اشخاص صدمه عیار ندر بولمنه اولدنه نوسدن ما عدا اهر دولک مکنه درون علی ناک ایروب بجه اولدیندن
ملاحظه ایچر بندن دلدن تا نایا بجه لولک باستانك اولمنه آفرنی اعطای خصمی هنوز باشفوسلوس جبارلی
ایتم اولدیندن برفان درون علی ناک ایروب بجه اولدیندن ماره سنده برفنیه وارانی فیم بوم دیر بکره
کالین قیلدن اولدنی واضحه حاصلی برفان ماره سنده برفنیه وارانی فیم بوم دیر بکره اولدیندن
فرستند بسط مقدمات ایچکره مرسم بونا بانه بوم ای اختلافن مظلوم اولدین عصانه آفرنی و عسکره
برسی ایچر بوماده درون علی ناک ایروب بجه اولدیندن مظلوم اولدین عصانه آفرنی و عسکره
ایچر بوماده درون علی ناک ایروب بجه اولدیندن مظلوم اولدین عصانه آفرنی و عسکره

نجه لوزان با سبب او غلظت افجه اعطاسی دولت علیه اظهار مخالف صورتی اولیوی هفتی اولیوی و بر شمرده هفتی
دوسه درستی هفتی دوم ای اختلا لوزان حفظ انکه کرکر دولت علیه نکه اعضائی نوجب اولیوی ملاحظه اید
قادریم نجه لوزان افلاخه عسکر و خاندان برضیکر و اید بر بوضه ملاحظه اولیوی سوبیکر و بوظرفه سوال

اینگله

اندی موالیه هفتی نجه دولت افلاخه عسکر و خاندان صبح خیرم بودند برای کون غزیه کورود بعضی افلاخه
ایشیکر و بوزن افرم باشقوسوس جنابله ایکنی ملاقامه هفتی بوکا و ارضیت کزرا و ایدوب بعضی
اولیوی ششتر اولیوی افلاخه حوادتی در میان اولیوی باشقوسوس جنابله ایکنی ملاقامه هفتی او و ایدوب
مالک دولت علیه هفتی اولیوی بر سر اولیوی بر سره صکره اولیوی ایکنی نیکر ایکنی اولیوی نجه هفتی و نیکر ایکنی
ایکنی نجه عسکر حوادتی ایکنی نجه هفتی با فخره مردم زیر افلاخه هفتی دولت علیه نجه هفتی دولت علیه نجه
عزیز بر سره اولیوی دولت علیه نجه دولت علیه نجه دولت علیه نجه دولت علیه نجه دولت علیه نجه دولت علیه نجه
فراشه دولت علیه نجه عسکر حوادتی ملاحظه نجه دولت علیه نجه دولت علیه نجه دولت علیه نجه دولت علیه نجه
نکفل مالک شرقی هفتی افلاخه دولت علیه نجه هفتی عسکر حوادتی اولیوی باشقوسوس جنابله ایکنی ملاقامه
سلیح افلاخه عسکر و خاندان ایکنی اولیوی به اعاده برده ایکنی ملاقامه هفتی با سبب او غلظت افلاخه عسکر
حکشی اولیوی موقر استیع افرم بو افلاخه عسکر حوادتی کورده سوبیکر اولیوی افلاخه عسکر حوادتی
عسکر بر افلاخه نجه نجه ایکنی اولیوی عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
مالک صورتی نجه ایکنی افلاخه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
فردی هفتی ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه
و خالی و هفتی سوبیکر اولیوی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه
دقی نیاخته سبب افلاخه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
افلاخه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
بکراه نجه و تقسیم ایکنی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه
اعانت ایکنی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
مجبور و بو عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
و اسنانیه و ایزر افلاخه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
و قوتیده فراشه جمهوری و انگلتره دولتی بر محل افلاخه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
و نجه دولتی بو صورتی ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه
نیا اولیوی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی
توشی ملاحظه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه
دولت علیه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه
ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه نجه ایکنی ملاقامه

افری موالیه جوانه شوکلو وایلو افزک بال نفس مشره به جفری بر سر نرو جاری اولی
عادتیه مخالف اولیوی نجه افرم تلمیه طعام انسانه بو خصوص صحتی و فرغنده هفتی بیات
اولیوی هفتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی نجه عسکر حوادتی

افزون جوشن است عبات مدبر و مدبر و سباج و مقدم برزان عالیشان و اولیادند و پس در یکم
بروزن اندر صف هفت و در جانب دخی روزن ابی و ایسی هفتی صرف مشرف ایدرت بعوض نغانی
از وقت کجا عصا خانه سخی رفع جور در دولتو مغربو صدر اعظم افزمن دخی ادوی آنها بود
اشروع اولیاد در سعادت و اهل اولیاد ایدی الخاله هنده شرافت بومش اولیاد ظاهر
اولیاد اندر دخی در سعادت و اقتضا اید هر علیه بی تصرف جور در بینه نغانی نیزاً عالیه ضعیف
اولیاد فایرید بعضی خارج خزانه کرده دولت علیه بمانگه و از بران احوال مندر حدی که با شرف
جنا بلیزاد معلومی اولیاد استاز به تحریر ایدم و چون استطلاع دالی مراد ایدرت مرسوم بونا باریه طرف
اولیاد تحریر ایدرت الخاله هنده ممالک دولت علیه به باز و سوسه بوقر کن دولت علیه دخی بیستاره
نوفی الها در برون ایدرت اضلالی دفعه سارفت ایند استهجه کوزل اولیاد بالذات شوقلو کوزل
بارشاه هندی ملک اورنگه به بعضی الزمدرین مخصوص بوماره ایچون برکتوب یا زارم استاز به کوزل
استم در بینه زنده استاز به طرف ملو تاز به اخطار احوال ایدرت گرم کیدر دیوسوال ایچکله

افزی موی لب دخی خصوصیات بوزر دکاب هیوز طرفی طرف صدر اعظم به عین واقاره اولیاد بعضی و کله
سلف سیدون بعضی زبانی دخی شوقلو افزمن صفت صدرتنا هی ایبه حضورها بوزرنه جلب جوروب
سوار سفینه بی مذکره جور در دیکنده بینه مرسوم بونا باریه بشقه جه جانب ملو تاز به نفییم حال
و بند ایدرت در میرد هر علیه هندی با اخر بسی مقتضای اخطار ایچری دیوسوال ایچکله
افزی موی لب دخی جانب عالی منافع طرف صدر علیاده مصالحه جاده جور در دخی شوقلو جانب
افزون دین دیکیم در به لری ایشفا و تلوی دولت علیه ایبه مذکره جور در بلیز دخی و دیکیم مرسوم بونا باریه
هر صاحب ملک کند ایدرت با شنده کند دخی بولون دین ایچکله حال و تاز به بشقه در عسکر دخی شوقلو
پادشاه هندی ملک بالنسب هندی و هندی کوردوب طرف معرفت ایدرت بوزن اهرم دخی ها بونک استاز به

عبارت هندی ایبه اسکاره مرورزه شوقلو پادشاه هندی دخی کوی عسکر شوقلو ایدرت دخی زیاد
حقیق ایدرت دخی فران فران لری برون بومسورق ترک ایدرت ایشلی می نامورزه احاله ایبه داغا سیر
اولیاد و عسکر کوزل ایدی نایمی اب اولی احوال مناسبی و کله و دیکر دخی فیودان یا شوقلو
عسکر ایچکله سفایه ملامی اولیاد و لری بران روز طاقه دخی موجود اولیاد استاز به کوی برون
قبل و قالی موجب اولیاد فیودان یا شوقلو هر ادره طرفی ادره و هم استاز درون دخی نظارت ایچون استاز به
اولیاد ساعت محله ادره دخی خورش دیکله

افزی موی لب دخی بوزرن حقیقته هنوز دوزم بودر ایچن کوی بوزرن علوفه مواد سازه ده قبل و قالی صحتی
اراضیف قتلند اولیاد ککر قالدیکر شوقلو بونا باریه افزمن اموری با کله نامورنه احواله ایبه اکتفاری
اولیاد و ناما کند دخی وقت جور در از جمله فی الاصل مقاد و کل ایچن اراق اراق بعضی و کلابی خاکلی
ها بوزرنه جلب جوروب اقتضا ایچن بصلوات اولیاد بجه احوال حالی بی سوال و تاز به بوزنه بی اجرا
جور در هم اور دبا احوال و غیر خواه اولیاد اولیاد بالذات دخی نامه لری وارور دیکیم مرسوم
بونا باریه دخی کوی بوزرن قبل و قالی دیکیم کند بندن اولیاد اولیاد استم قالدیکر شوقلو پادشاه هندی
هندی هندی و کل ایچن هندی جمعه کوزل جامعه کیدر ایچن دولت عسکر پادشاهه مطهر کند و هندی
کودسه لرغایت غیرت ایدرت کوی بوزرن قبل و قالی دخی بینه بوخیزه مینی اولیاد ککر و دیکر دخی طرف یا شوقلو
بعضی عسکر بودر دیکله

افندی موی اله جوانی سزای حرفه جهان ناری برخصه اولوق اوزده اورویاره اولدیغی شلوشقه جه
 برطام نقران عکبر اولسی فاعده اولماشدر لکن آسانده بکیمی و پوستانجی و جسمی و طبعی و جسمی
 و جسمی نامیه و نام آخراجه طوائف عکبر معبود اولوب جمله یارنده عکبر بر بوندون شقه بکیم
 قدر نلو افندون نری اولوق نوزده جفتکده برطام معامه عکبر تنظیم بویرایله بکیم ایچون اسکندره دی
 بشفه جه برکیر فدا بنا اجه بر طرفون تحیر و تعلیم اولمقده در واراکفده شوقلو قدر نلو افندی باله
 شریف بووروب تعلیمارنه نظارت بویردر دیدیک معصوم یونابارته طرفی هابونه مخصوص اولوق
 درق بیک مملوک عکبری تدرک اولنسه اصف اولوب کوزل اولور حتی یا سارک کنه کوزله مخصوص
 عکری واریش و بکله افندی موی اله دخی مملوک معصوم مخصوص اولن برطام فقه اولوب بوندون کول
 قیلدن اولمغه آسانده و سازه محله عکبر استیملدی مقبره کدر و زر نلک اولوق مالکده ضبط
 و ربط ایچون عکبری بولوق بوزم اولمقده شقایب مقداری نقران استخدام ایدر لکن مملوک قیلدن
 اولیب ارفود و ترک جسته ویرکون لکن

افندی موی اله حدود اخره قبول ابله عامین مصافحه سنه اتخانی شمر سنلک مبارله سجون کینه بر نقران
 منست و بو طرفه اولمقده جوانی آله مری ایری منست کور مبارله اولوقی آلمان ایدرم ویرکون شوق
 یونابارته نقران خرم بو قدر بلکه منست کور کور شدر نوق ویرکون ایری هر مبارله نقران صدق نقران
 بعضی وقت معلوم ایدر بولوق طبرک سوال ایتکله افندی موی اله دخی نقران ارسال ایره لی بکری کور اولوق
 و سنلک مبارله سنه وقت تعیین اولماشدر منست کور اول مبارله ایره جمله ایچون غالنا دخی اولوق
 کمله اولوق نالی ویرکون معصوم یونابارته منست و اوج کور قهر کله جکیر مبارله خصوصی تنظیم ایدرم ویرکون
 قالیقوب وراج اولوق آتاده یونابارته دخی قالیقوب شیع ایدر ایچون برطام کور وار ایسه
 افاده ایدر تنظیم ایره بکله افندی موی اله دخی برطام بوندون حقه نظیره کلاون جس معامه کور
 مختلط جوانی ویرکون تقصیله معصوم دولت علیه اوزاق محله منست لری دخی بوقدر کورجه ان
 لزومی وار ایسه سولیک استیکر مقدار اعطا ایدر سنه دخی برکتوب ویرکون آسانده نلیم ایدر و بکله
 افندی موی اله دخی بو کورده بولوق ننده اولوب برکتوب تحری اوزده اولمقده تنظیم ایلک ما مولده بر بوندون
 افاده کز باعث منوبت اولمدر بولوق بوکا مائل اقتضای سنه کوره جوان ویرکون معصوم یونابارته ایلک
 اولوق حالده مقدار کجه اقتضا ایدر بوقدر ایلک تنظیم ایدر و بونکر مقدار ما سولوب وراج
 وعود اولوقی محاط علم عایدی بو طرفون طرف من الامر کور

بزرگه افجه بارس غزه سنک برنق افلق حوادق مشهور اولوب شویر که افلق دیوره سنک کجه حد درنده فراری و با
افلق ضلع ایلری مذهب و ایلری توندله دمی بوکارا غرنه لره دروردو و هرل مشور و با سده افواه ناسره
دمی کونا کون اراجیف منتشر اولغده جا کزلر نه تلوش کلپ هر نفه کز بسنه اقدام اولونسا بسره بو نفه بو نکل
صحیح خبری المی مکن اولرینی و کجه اولره مصلحتلر بنا لوردو و اولره بر نطقه کا خنده طرف با کز لره بوز
اقدم با کز لره کوز بوز فروری افلق اضملا تغییریه بدکن مابنه سوک ایتمس اولرینی کمر اولوب ایلمک
اضلا تغییریه اجه کجش اولرین نه صورته اولرینی باز مائس ایریکه کیفیت مقتصد اشعاری لکویه قمر اولمش
ایسه دمی جوی و رود ایسه دمی چتین سفکر ایکن افلق دیوره سنک فراری عارم لکویه لکویه لکویه اولرینی
و کیکولره اولون وزیر در حال کجش کلپ اقامت ایلمک فانی شامل افلاقدنه بر کز لره لکویه لکویه لکویه
و کل ایسه دمی بر مقدار موجب نسلی اولرینه خبری تحریات سنه و عاصم ایکن اتافی سنه کز لره لکویه لکویه
اولوب سنند کورک فرین ناخدا اولون مبارک سنه اشقارا نوظیف اولرینی اولره نوصرورد افلاقدنه لکویه لکویه
سنه سوال اولرینه کندی کجوشه ایکن طاعلوره بنار طاری ایکن فرایه به اولر ایکنه افلاقدنه
و بودیه دمی اولرینه حکم کوز لوب بالمخاربه بر ناسره فانی لکویه ناطقه طولرینی دمی اخذ ایلمک
بری کون کما صره دن صکره بوردین اینه کز لره اشقار و بر تمه به تحسین ایلمک یه اطرافنی ادایه ایلمک
قلاوره کندی بو طرفه جغش اولرینی انجا ایتمشیر معنی طالی ایکن ماره سنه بیز لره لکویه لکویه
و مقبول اولرینی و کوزل شیلر اولرینی مشهوری اولمش ایرینی بر نطقه قان کوز لره لکویه لکویه
سب اولرینه ایکن کندی ماده سنه دمی دوستانه بعضی حیه بکون نوصرورد کجکی وعد اولمش
چتیه سال واقشه دن و نوز و عدل سازون بر مقدار هدیه تزیین کوز لره لکویه لکویه
و ایلمک تکلفجه اعطایلم ماده کندی غایت نمون اولرین ککره انجا سنه مسرع کوز لره لکویه
ماده سنی در میان و مارتوق بو افلاق ماده سنه مداخله ده نجه لوزایه بوز ککره احتیاطی لکویه لکویه
بر کلام سوش ایرینی بیان ایریکه طرف بزرگه دمی بوز لره اولون افلق حوادق مبالغه دن ارشد کز لره
شوصوردر دمی رسورد و مکتوب بوزر مالدنه مفا دارون اخبار مرقومه اقتضای سنه افکاره اولمش
مسرح لکویه دمی مارتوق کوریکه بوزر تقیم ایلمک دمی ایکن کل یوم غرنه لره و خصصی دروردو لکویه لکویه
کیدرک با بیان اوغلاک نجه حد درنده دمی تجاوزی و حد درنده کجایه دومی دمی لکویه افلاقدنه کلکویه لکویه
اولمالی حوادق دمی ظهور ایش وطن جا کز لره کلکویه کلکویه اولون فلاحه نرفانی دمی سوال باشکن اولرینه
و کجیم حرم اولرینه اضطراری مهیا لرینی کز لره کجایله و کز لره کجایله کجایله کجایله کجایله کجایله
کیفت شویر اولرین ککرر بوللو بعضی اجوبه مناسبه اجه مالدنه مفا باشم ایکن بوزنه اقدام بارسه کلکویه
بجین هر کز لره در حاضرت محض تقیم ایلمک مورد نیازمه بیان ایلمک حال کجه جا کز لره اولر و ایکن سنه
مرورده اولر ایله غلبه کجه حکمی موجود اولرینی تقیم ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک
کیفتنی سوال و درینده افلاقدنه و اندن نجه حد درنده نجاهد نفعده اولرینی واردول و بیات حواله سنه
بنا اولون بعضی قطاع طریق اجه جمع اولون اولره نجاهد ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک
دمی با بیان اوغلاک اسباب قون موشه و افلاقدنه کجکل کل درینده جیفه اقتضای نایاب اولرینی حواله

دنی باستان از غلزه اسباب قوت دفع و دفعه کجاست درین دفعه آفتاب اولی و اولی حواله
ویش اولی غلزه غیر کجاست است از راه غلزه اسباب اولی و اولی حواله
عید در باستان اولی غلزه اسباب اولی و اولی حواله
نیجه ویرم که فارغ اولی و اولی حواله
جمعیت است که سبی حواله اسباب اولی و اولی حواله
ایمراطوره حکم ویرم که فارغ اولی و اولی حواله
اوزه حواله اسباب اولی و اولی حواله
اولی و سینه سینه عکس حواله اسباب اولی و اولی حواله
معرضات مزبورده بولری تفصیل و انباشت اولی و اولی حواله
حوالته بیشتر اولی یعنی تفصیلاته بدل حواله اولی حواله
بونا بارت ایه ملاقاته حواله اسباب اولی و اولی حواله
بارسند ابتدا نسبی اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
خدا شکی میس اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
طاشقی رنگی اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
خاطره کلک جزیه دنی و سائله بولری حواله اسباب اولی و اولی حواله
بازشی اطق و آنگ طرفین و آنچه لویه اسماح اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
کودایی ملاقات ایچون خانه شه و اریق اوزه کندویه حواله اسباب اولی و اولی حواله
طایران بنده نیک بارسه و دردمه اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
نصیبده اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
عورت اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
کوندر مکه و بونا بارت به انبار ناموروش اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
سولیکدن ایه بونا بارت ایه سولیکدن ایچ ایدر کوند بونا بارت ایه حواله اسباب اولی و اولی حواله
کیفتی کلکی استصواب اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
تیریک ایچون ایچین بولری حواله اسباب اولی و اولی حواله
فاسب کوندر کوند بولری حواله اسباب اولی و اولی حواله
مکن اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
دین ایچون قش اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
طبی بورد اولی حواله اسباب اولی و اولی حواله
دولت علیه بر مشایق یعنی حواله اسباب اولی و اولی حواله

مکن ایسه خبری ارسال اشکری ماعول ایدرم عالی تسلیم اولدوزه بنه اراسی او یازوب خبر کلدی اناده مرس
لوکری تکرار بوقلمن برلرقره کتوم خان جاگره به کلعه افوق حورق و سا زینتی افضا منه کوره سولطنت
ایسه دخی سفورک جوابی نایین ایدر مدیکله بنه ناضل اولوق اوزره کین کوزره حورق اولوق مالان
دولت علیه دانه بعضی هیزان دخی برخرته وه شهور اولوب خیزه حورق ایسه به غایت کدش نسیسه لاروق
چیزه نرایه فکره مستلزم اولوقی خلایره لوزنی به ملاقاتدی برکون صکره برهفتورون جواب نرایه کوی ساف
النده بونا بارتک فاسانه سنه دعوت ظویر نیکنه بنا بکزاره ایسه کیدوب بونا بارتک یا کوز اولوقی حاله ملاقات
وداز مکالمه اولوقین کرک بونا بارتک وکرک لوکری ایسه واقع اولوق اشو ماله لک اجمالی مضطره لک
عجازه قلعه ایسوف موجود اولوق فور برسوم ایسه اخراج وارسال اولوقی نفس حال نازارغان مضطره لک مالار
مخالط علم عالی بویبار بونا بارتک ایسه اشو ملاقاتدن برکون اول استان دن فرایه قوربری کلوق کزرت
کوزرس اولوقیه مرسوله اسنله اینده افضا اینک کرک هتی قوربرک اولوق کون کدی بونا بارتک ایضا بختدر
بوضوحه نامور بختدر خارج دبرورک برورکین سنه غیر وارد اولوق حقیقت حاله دخی ونفر بوشه دن
خیزه ترقی ایسه وقت کوربرک و لوقی نهم اولوق دولت علیه معاندنه هرزه ده بولور ایسه عقل قلمبره کلوق
تیزیری اجرا اینک دوسعی هرزه اینک و لوقی نهم اولوق دولت علیه معاندنه هرزه ده بولور ایسه عقل قلمبره کلوق
وخالق هک دولت علیه ناموری اولوق بولورک بولورکین ایسوی جاره ایسه اهدن بولورکین بونا بارتک ناهار
اولوق وقت معصنه موافق کلر ایسه کزورکین ایسوی اولوق بوزره دخی باس اولوق کرک اول استان دن مازور دخی
خان سنه کزورکین کزورکین اول ماده نکه اولوق سنه ایسوی اولوق بونا بارتک ناهار ایسه ایسوی کلوق
اولوقه دخی ایسوی اولوق بونا بارتک ناهار ایسه ایسوی کلوق ایسوی کلوق ایسوی کلوق ایسوی کلوق
ضبط ایسوی و اشانه یه قدر کیدرم دیر ایسوی کرجه دونا بولور ایسوی ایسوی کلوق ایسوی کلوق ایسوی کلوق
حقیقت لکن عصا تک کزرتنه کوره واقی کلر باسایان اوغلی ماده سی دخی کوی ایسوی و بکر مری صیغ ایسوی خبر
و اور اگر فرانسه جوری دخی علیه به عکر وروب اعانت ایسوی ایسه دولت بوورده دخی ایسه مینیب
نتیجه سی شکل اولوق بیری ملاقات کزورده بوضوحه فارسمنی و عکر کوزر منی باشقوشلورده باغی
انقاس ایندک دیوب فاسفانه صورت سولبرکینه نیده کز دخی بو عوادت مبالغه در بولوق اولوق کرک
دوتلو قیودن باشا افضره حقیقت ایسه بنه تعالی موفق اولوق فرما خانه عصاقی رفع ایدر دخی ایسوی
دخی حریف کلوق کلام مذکور تکرار ایلی اوغلولره بونا بارتک ناهار ایسه دعوت اولوق و ادر بعضی بونا بارتک
مشکر کوردم و ایندا ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی
کوشورون سولوق اولوق انقاس ایدر بویله لوزمدر دیو برانسی سولبری دولت علیه ماککله اختلالی اخره سرشته
فساد اولوقی قران نومصلحه اویر بختدر زانده بوغخالقه دن خوشنویس تفکر ایسوی اویر بختدر بوضوحه مبالغه
بنیبرد یا خود اخر برصالحه بختدر خرف و تمیز قابل دکلدر بونا بارتک ناهار ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی ایسوی
حورق دخی کلوق و امنیت حاصل اولوقی بلم و در مکه هله طایران سولبره بعضی کلاب اولوقی بالارغان
اعتقاد اولوقی و امنیت حاصل اولوقی بلم و در مکه هله طایران سولبره بعضی کلاب اولوقی بالارغان
تجزیه ایسوی اولوقی اگهی اعتماد ایدرم لوکری ایسه مکالمه مضطره سنه مین اولوقی اوزره طولوزنه نایک
چینوسی رسوم سولوق اولوقی باغی فکر اولوقی سنه در اکرجه فرایق لوانه هنوز مصالحه عقد اولوقی
بر هیأتی اولوقی و اگر ایسه برامی اولوق دولت علیه عهد ناموسی بند سوب بر و سوله تکلیف ایله

امبار وقت و تاخیر ایدر یکی و خصوصاً ممالک کفالت شرطی اوضاعی تجویز انجمنی و دوین اولی اوزره عطفه
اولوز اجتی فرانجه لونک هرکاتی دمی مضبوط اولدنیفته و ایتم روسیه لویه کایت او بیغون و انفاقلری
دقی منقول اولدنیفته و مضبوط ده مبین اولدنی اوزره معازسه عالی مقاسه صورتی ایرار ایدر
رو و تا مین اجمون سولش ایه دمی قانله کنوز می ایدر کونه نظرا بولندن دمی خیانت و قومی خاطر
کلز دکدر خصوصاً مصر سورامند فرانجه لوفارخ اولدنی و امر ایله بونا بارت نلک تجارک دمی ظاهر
موردانلک غزنه لرده اخراج اولدنی و زجه لری و لوزره هوزاری غزنه سنلک عینی تقییر اولغنه صورت حوزرات
دمی انلردن معلوم عالی جوریلور نجه لوزده افلاقه عسکر اوقالی حیط غنبله اولدنی و کزان لوزده انضام لری
و قعی بوخیمولر علیه روسیه ایراتور به روس فرانکل ملاقاتده سولشیلوب رابطه و لری بکله بولونک لوزنی
ایله ملاقاتده اولجه برسیه و سابقله استماع آیش اولدنی نجه تارخ عریفه دن کزاون کون مقیم اولغنه
انجمله کوزخاننده ملاقاتده انجم ایراتور به روس فرانکل ملاقاتده سولشیلوب رابطه و لری بکله بولونک لوزنی
دقی و اجمیر بولدی سوال غیری ماده اولدنی عهدنامه سولشیلوب سولردن عبارتدر متفق ایلمیسی اولکزه حبل
سنه محرمه سولردن دیرلک بعضی سنی تزار و صورتی ویر ایدر مکن هوزر دولته و اصل اولدنی قاعده به مخالف
اولدنی معلوم کوزر بوللو اشعار اولدنی اتای مکالمه ده فرانسه لوموره به دار مطالیده اولدنی بولور ایتم
سوال ایدر طرف جا کون دمی بولور حینه هج قانله کلدی حواله ویر لوزره استفاد صورت کوزره دکلر
ایشتمیم دیر کتکره فرانسه لوزره در بولور بولردن هیچ امنیت اولر قشهر اوزره اولدنی و قشهر
ممالک درلک علیه به دار بعضی فکر لری اولدنی کوزر زبانیاله ده اولدنی عسکر لری نلی دکدر بولور کلام
سولشری اشته بوقوال مخالفه نلک برینه حکم اولدنی مصالحه نلک هوزر وقوعه و بونا بارت نلک سوزرینه
ماقلنده امنیت حصول اقتضا ایرایسه دمی بعضی سموعاف سالب امنیت اولقدن عالی اولدنی مدوظق
خاطر خراش برهالندر هان عطفه مسهل الصعاب عطفه حبیب اکرمی عرشه دولت علیه به توفیق احسانه لیب
نهمرات انظار طبع و فساد لرینه حامل اولدنی خوف و کنت عنایت ایلمن تم ایمن انگلتر دولتی دمی عامین
سوزر نلک اجرامنده ترد و اوزره اولوب و لرنده بولر ایلمر بقیون اوتمسکله حالونکله دن جغرافیایی
دقی بو معارضه در کار اولدنی و لرنده بولر ایلمر بقیون اوتمسکله حالونکله دن جغرافیایی
فرانسه انجمنی دمی کوزر لامل ایله سبی حالون مرزومه ایرکنی استخبار ایدر بوسورت کیدرله نه کار بی
انتاج ایدر عینی دمی سولور لری کلنله اهالیسی کار ده کنت اولدنی کصافه قرار کیدر اولدی استدلال هن
ایدم و لوزنی دمی ایلمر جغرافیایی بعضی شبهه ایدر بولر لکن ایلمی مادوسی اولر اولجوب انگلتر قرالی الحاله
مقریه بعد کلده اولدنی و دیکل ایدر عسکر عودت ایدر یکی حبسه فرانسه انجمنی لوزره به وار دمی کج
قرال ایله کوزر لری و کلکاملک اجمون کلدن توقع ایتمکله فرانسه انجمنی کلنله انجمنی دمی اخراج ایتلر
دوسولری قالدیکو یارسه هوزرده فونش بودیلرن و تجارتن اوها فکرل ناموری اولدنی اوزره برسی موجود
اولدنی نلک یارسه هوزرده بشا دن کوه عسکر طرف جا کوی و دود ایله اوها قلم عالی و تجارتن
اولدنی زحار با منده و سوزر مرادده فرانسه لوزره ایلمی ملون ره هوزر و دود ایله اوها قلم عالی و تجارتن
اولدنی نلک یارسه و اعانتا استغایدم دیرین بقالم منسوره افاده اولور بوللو اقتضاشه کوره جواب لری

دین و کهنه و ناروغی و عرقه در برهمنه مشتم بر کوه رخی طوب او جانان را به فرانسه بنده روزی از عرقه
 معاهده در طرفینک دینی اولاد میانک اعطای شورت اینی و جزایرون تا در سنه شروع اولین
 هنوز فرانسه لو آلیتاسی او جانان کوان کله کیده خبری بر فرانسه کسینک جز بر فرانسه در درجه ایمانه
 مونس معاد اولاد رسمی مامور طرفین لری المظایر سفینه مزوره بودان ویرسود امانه ابراهیم بناطام
 مرقوم دنی صوب ایشی و لغنه خودن مسوم دین لفرنه نکات ایدن ترفیه سنه با فایز رتلمون بوناپار
 بوضعی لری الاستماع انفصال ایروب اول ماموری اعدام ایتسولرا ایتراپسه اوزدرینه کسان بیک
 عسکر کوزیرم دیو خیر کوزر مشور او جانان بو معاصره یکن و بوز بیک عسکر کوزر سه بر قلعه وار در مجرده
 اذک بانه بجه تقرب ابره مزارطن ابراهیم قریبا جزیر بوناپار کار بعودت ایدر جله زرا جزیره نزارک اوز
 ایشر بنا برین بنفی بولطف بوناپار ایچون تخارتم و سه سیله لوزدر بر کیده حکم دیو و فرسوز بولوشی
 کوزر دنی غالباً یارسدن ساوشمن کوزر بوناپار دن مزم جاگری بود که لوزرینک سو بیک طولون نازکی
 فائده او جانان بوجیدر بوضه افرغنه می بنیدر یا خود و قومی بودیم بلم خفی تجری اوزره اولوب
 هنوز تحقیق اولدمی جزایر لوان کوزره الدنی شایند فرانسه کلمتری بله دن اشد ایشی اوبه سک
 دوا بلیکنی و تنظیم احوال ایچون ایی کون مقدم جزیره یارسدن برهیل کوزر لری دنی استیخار ابراهیم
 قاله که طولون نزارکنی بوناپار ایله ملاقاتده برسوله ایله سوال ایشی مکن ایسه دنی طاش اکر
 قیلدن اولسی و مقضای مجلسه دنی ایدر بلی حسیله حسارت اولدمی روسیه دنی بوناپار اتحاد کوبا
 باستان اولغی ایچون دوم ایی به عسکر سوک ایتک اوزره روسیه لو خود و عسکر جمعه اولدمی دنی بودقه
 ایشدم و ایشل نیک و بر سوغات و معلوماتی انها بوزمه دشم اولدمی بایز بقی سنه لرت اکر ایسه
 ترک ایله لزومی اولدن خلاصه اولغی اوزره بحال ایله افاده حاله بود و جمله سعادت ارضی فذکر کلام
 شود که درجه هد و لیاقتدن خارج ایسه دنی مقضای صداقت اچار ایشدر بودر ایی اشدن و عصاة
 مخالفه ممالک دون علیه سو نصدی اولدن و اولک سو بایخی اجراء بیانی مقدمه و بیک کلی سرشته اولغ
 صورتی کسب ایشی اولغنه نزلت ایله اولور ایسه شوغافه نیک برقیقه ادم کلیای دفع و دنی علم ایشان
 فرض عین اولدمی انکار ایدر هر بونلک جمله معلوم عالی اولدن حالوندن اولوب بیم کی عا جزله انباشه
 حاجت اولدمی بلورم کنی بولطف سو بجان حالون قاله کلل مکن اولوب اجمعه افرودلنه خاصه ده
 بولغی و بولضده باقی بولدر کنی درونی اخلول و بویه بر طاقم اشخاصه مغلوبنک حال ضعفه هر
 دولت ایدر و بوضه سو بولور بر منزه بود خاندن حق و کسه ایله کوزر مکن بولره باز اجناس ایدر
 اولدم بولدر دنی غیرت مغلوبیم تقریبه انکار دن خالی اولوب اساسی سلطنت سینه بی درگاه عنایت
 بارگاه عرقه مسبر اولموردن استماع اوزره ایشی بولم کای علم ایدر بولدرین هر حال امر و نزلت
 من لادکر

ایشو عریضه جا کر نیک خنای اناره برغنه ده کورج عثمان یا ساعصی اولوب دونلو قیودن یا سا
 افرزه ایلیع ایلدی و طولی اولدن عسکر علونه طرف دنی عید دن و بر لری و مشار ایله دنی باستان
 اولغی علیه حرکت ایدر هکی فدیج اولوبی مشهور اولغنه بود بجه تخفیف خوارت بوناپار ایله
 ملاقاتدن عسکر ظهوره کله کیده اولجلسه جا کر نیک و بر یکم جوارن نکر میر و کلبه تمیز اولوب
 معلوم عالی بولدرن خزان من لادکر ۲۵۱

تحت مباح انچه انقدر که می باشد بنده کماله
 مستغنی

مکات دولت عهدت در رم پای قطع نریه بعض حصه ظهور د ادرنی درین واسانه اولی نوبه ابططری واستانودن دنی سرانه لوجوه هیلک ایل
 دولو قهوران باشا حظه نری لیکن پیور لوق حوادنه داتر بلجی مبالغت وروان ایلاماره امر قومه نک تحریرت کجی مقادری اوزده هفتون
 یاه نوزده طرز دوم ایلیه کانی بریا نائلک ضمن شطیبه بینه بر حقیقه کایتیت ظهور این نقیصه سی منجر حظه امری غرض ایچوجع الیک
 بر مقدار عیارک عدلوه لریج ویرن سرکزه نراک و بون ایله اهل منصبی اولون طرفه دخی کیه سوب برسدت ایابا سویدرندن ویا نای نای
 یلو نکلورت جمع اینتی اولوقی عیارک عثمونی سی ویرجک دخی دولت علیه بر عاشر اولدینفه نشا اولدیک بولونه : رضا عیارک دفعه دخی
 علم نکه انقعا لوق مشرفم بر خات اولوقه نائی و دولو مشایلو قهوران باشا حظه نری عیارک وایله دو سعادره اطران ویا نای مشایلیله
 وکرلن ساراقیضا ایرکن ارمانادی مچم عذرته اهل بیورلش اولوقه نای نای شارا اید استر هام و کوز سوس هولاره قرا نای اولوقه نری
 باقی سویدرکسین قطعاً عدم اطاعت صورت اولوقی حسب الشرا اهریله واقع اولون مخصوصون کاتی نراک ایلیک بر مقدار عیارک عدلوه سی
 ویرن مانان کیم بر قهوران مجبور خنده یکت ایرلر عذرته شفقت سینه ؟ جرابی و سوس استرغاه و قهوران باشا حظه نری انجا ایله دایم استغفاره
 قشقت واعضایان بلکن با نای نای نای اولوقه نری الحزم اولوقه نری نای و بینه کهرق نظر اولوقه نری اولوقه نری برتقیر مجرم دوم ایلیه
 اختلال ونومی وادرنم حصه طرفته اعلان دست اولوقه نری اقا و نیک همرسی مبالغه و غلط اولوقه نری وادرنم و سارن کماله محرمه مطرین
 سلطنت سینه طرظیرن اداره اولوقه نری ایرولی وارننه قید اشتباهدر

مینو
 چهون منینه معلوم نکه ادرمی اولون ودرن قلمونه برسدن برسدن اولوب قلمه مرتوم نایه بالوجوه کجور اولون اهل ایستن کوزنیه
 بل جرم اهالی مرتوم نکه اهتران اولوقه نری وار لیک دی همان سار کلمع دست لار خوات اولوب موی صورت همت برودن با سار ایله
 هوا نیکاره موی سب لفظ انی جلب ایله بر تقرب علی ا لفظ ا فلو جمانه قرا یوه سننه ا مراد و تسلط ایلمدی نایله افقده و یوه یونانه
 اسجال و یوه کفره سننه چهون مقتضای طبیعت اولون جین وورم تقریب ا سباب فراری استحصالی ناکلسی کوزنی اهالی لری دخی اقلوقه نری
 موجب اولوقه نری اشتداد ویر لکت صورتیک فراری اختیار نراک اها ایستن و نای هر حال لوزم طرحی دخی بر بار اولوقه نری قورده مستخدم وایر
 حوجب اولوقه نری اشتداد ویر لکت صورتیک فراری اختیار نراک اها ایستن و نای هر حال لوزم طرحی دخی بر بار اولوقه نری قورده مستخدم وایر
 حسولی نای نری کیری سرود ایله طریقی و کلام ایله و یوه و مزبورون لوسیج قزایه میب کجور اید یونان هوز مرونلووس اینا حظه نری
 اولوقه نری اولوقه نری اشتداد ویر لکت صورتیک فراری اختیار نراک اها ایستن و نای هر حال لوزم طرحی دخی بر بار اولوقه نری قورده مستخدم وایر
 استغنی بر یوه بی کوزم انهمز اینتی اولوقه نری بقدر براه اولوقه نری بعضی اهالی طبیعتیله اولوب خانی السابق بر لریه اقامت ایلمی وایر
 ورت علیه دن رقی ودر حال بفرده یور دخی افلاقه عین بیورلوق حسیله وسایل امن و کولیش کانی اولوقه نری بوه و سردر بنشیند
 اخبار سار نای هدی مسافر و غلط اولوقه نری بره بیدر

Galib Efendinin Paris gazetelerinde neşrolunmak üzere gönderdiği iki mektup. [Sahife 408 ve 409]

بارشاهم

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعلنا من آل أبي طالب
أئمة المرسلين وآله الطيبين الطاهرين
السلامة والبركات والرحمة عليهم
السلامة والبركات والرحمة عليهم
السلامة والبركات والرحمة عليهم
السلامة والبركات والرحمة عليهم

شوقیو کراملو مہایتو قدرلو و طاعتہم اذہم
امری اتزی قولدنن تجریات وارد اولوب صرف مہودہ ایله محرر اولدیزدن حل اولمقہ اولوب ہنوز تکمل اولما
ایسہ دی فزانہ لوبہ بحر سیاہ تجارتہ رخصت و برلدیکہ مصالحہ عقدا و نیمہ حق مرئیہ فزانہ لونک اصل
اولدنی شغلم اولمقلہ بومادہ ده دئی امری اتزی قولدی اگر چه فرضین اولمش اولوب ایچی بوخلو
دفعہ اتزی موی ایہ زیادہ جہ اصرار ایہ فزانہ لونک بیری بجوز اولدیہ و اصرار دی وقوعہ ہماہ
فرہ دکر تجارتہ دئی رخصت و برسی خصوصی عہدنامہ یہ دیح و باضو سند مخصوص ایہ تنظیم بلہ برن اذہم
تکمل مصلت خیرہ اتسی اقتضای حالدن اولوب بوکون فزانہ تودیری اخراج اولمقہ منی اذہم
ور رخصت شاہان دی بوربور ایہ فزانہ لونک اصراری تقدیر نہ فرہ دکر تجارتہ دئی رخصت خصوصی
عہدنامہ یہ باضو سند مخصوصہ دیح ایہ اتمام مصالحہ ایلمی اتزی موی ایہ قطعاً تجویر و تودیر
مرفوع ایہ نسیر اولمقہ معلوم علیکری بورلور فرہ امر و فرمان شیکلو کراملو مہایتو قدرلو
و لی نعمت اذہم بارشاهم حفیزت کرد

بروسہ بجلیس لوکرینین روسہ انجینسہ تجریات وارد اولوب مفروضہ فزانہ لونک فرہ دکر تجارتہ
برمادہ ده اصراری اولوب سار موادی تسہیل ایہ مکلوی امر علی ایروکی مستور اولدنی ایچی بزم
رئیس کتاب اتزی قولدی افادہ و اخبار امتحن ایچی معلوم علیکری بورلور فرہ امر و فرمان
مسئولہ امر حفیزت کرد

Galib Efendiden aldığı şifre üzerine Karadeniz'de Fransızlara ticaret hakkı verilmedikçe müsalahanın imzalanamayacağına dair sadırazamın arzı ve irade.

مدون رفعتان سجاد رس نوبه صفی ماری ایه ۲۹۰ ۲۸۷ ۲۸۴ ۲۸۱ ۲۷۸ ۲۷۵ ۲۷۲ ۲۶۹ ۲۶۶ ۲۶۳ ۲۶۰ ۲۵۷ ۲۵۴ ۲۵۱ ۲۴۸ ۲۴۵ ۲۴۲ ۲۳۹ ۲۳۶ ۲۳۳ ۲۳۰ ۲۲۷ ۲۲۴ ۲۲۱ ۲۱۸ ۲۱۵ ۲۱۲ ۲۰۹ ۲۰۶ ۲۰۳ ۲۰۰ ۱۹۷ ۱۹۴ ۱۹۱ ۱۸۸ ۱۸۵ ۱۸۲ ۱۷۹ ۱۷۶ ۱۷۳ ۱۷۰ ۱۶۷ ۱۶۴ ۱۶۱ ۱۵۸ ۱۵۵ ۱۵۲ ۱۴۹ ۱۴۶ ۱۴۳ ۱۴۰ ۱۳۷ ۱۳۴ ۱۳۱ ۱۲۸ ۱۲۵ ۱۲۲ ۱۱۹ ۱۱۶ ۱۱۳ ۱۱۰ ۱۰۷ ۱۰۴ ۱۰۱ ۹۸ ۹۵ ۹۲ ۸۹ ۸۶ ۸۳ ۸۰ ۷۷ ۷۴ ۷۱ ۶۸ ۶۵ ۶۲ ۵۹ ۵۶ ۵۳ ۵۰ ۴۷ ۴۴ ۴۱ ۳۸ ۳۵ ۳۲ ۲۹ ۲۶ ۲۳ ۲۰ ۱۷ ۱۴ ۱۱ ۸ ۵ ۲ ۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

Galib Efendinin Cifir harflerile tertib edilmiş bir şifresi.